

รายงานการประเมินผล
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ปีงบประมาณ 2560

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการประเมินผล
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ปีงบประมาณ 2560

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

การดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ศพก. 882 ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย ศพก. ให้มีความพร้อมในการให้บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรด้านต่างๆ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน

การประเมินผลในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความสำเร็จในการดำเนินงานของ ศพก. ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1-ไตรมาสที่ 3 (ตุลาคม 2559- มิถุนายน 2560) ของปีงบประมาณ 2560 ผลการประเมินสรุปได้ ดังนี้

1) ความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ ศพก. ทั้ง 882 แห่ง ได้รับการประเมินศักยภาพจากคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด (SC) เพื่อจัดระดับความพร้อมในการดำเนินงานซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนา ศพก. ทุกแห่งให้มีศักยภาพอยู่ในระดับเดียวกัน ผลการจัดระดับ พบว่า ศพก. ที่มีความพร้อมอยู่ในระดับ A (มีความพร้อมสมบูรณ์) จำนวน 470 ศูนย์ ระดับ B ต้องพัฒนาเพิ่มในบางประเด็น จำนวน 401 ศูนย์ และระดับ C ยังไม่มีความพร้อม หรือ ต้องพัฒนาเพิ่มในหลายด้าน จำนวน 11 ศูนย์

2) การพัฒนาสถานที่ภายใน ศพก. ได้แก่ การสร้าง/พัฒนาฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ซึ่งปัจจุบันมีฐานเรียนรู้เฉลี่ย 6 ฐาน/ศพก. โดย ศพก. ทุกแห่งจะมีฐานเรียนรู้หลักประกอบด้วยฐานเรียนรู้พื้นฐานทางการเกษตร ได้แก่ ฐานเรียนรู้ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ฐานเรียนรู้การจัดการปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร เช่น ฐานเรียนรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/นำหมักชีวภาพที่เกษตรกรสามารถทำเองได้จากเศษ/ซากผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่ถูกนำไปขายหรือบริโภคเป็นการทดแทนการใช้สารเคมีช่วยลดต้นทุนการผลิต แต่ฐานเรียนรู้ของ ศพก. แต่ละแห่งจะมีความสมบูรณ์แตกต่างกันไป โดย ศพก. ร้อยละ 49 มีการปรับปรุง/ดูแลฐานเรียนรู้ภายใน ศพก. ให้มีความพร้อมต่อการเป็นจุดศึกษาดูงานได้ตลอดทั้งปี ร้อยละ 38.50 จะพัฒนา/ปรับปรุงฐานเรียนรู้ให้เป็นจุดศึกษาดูงานได้เฉพาะในช่วงเวลาที่มีการอบรม เนื่องจากเป็นฐานเรียนรู้ตามฤดูกาลผลิต เช่น การปลูกเพียง 1 รอบ/ปี และไม่มียงบประมาณในการปรับปรุงพัฒนา และร้อยละ 12.50 พัฒนาฐานเรียนรู้ให้มีความหลากหลายโดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่ทำในฐานนั้นๆตลอดเวลา เช่น การเปลี่ยนชนิดพืชที่ใช้ปลูกซึ่งมีวิธีการตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกันไป สามารถสร้างทางเลือกให้แก่เกษตรกรที่เข้ามาดูงานนำไปใช้ตามความเหมาะสมได้

3) การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นต้นแบบเป็นที่พึ่งให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดย ศพก. ทุกแห่งได้รับการพัฒนาทั้งในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการประชุม/สัมมนาร่วมกัน รวมถึงการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะในการเป็นผู้นำ อย่างไรก็ตามเกษตรกรต้นแบบเหล่านี้ยังมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมในด้านต่างๆ กล่าวคือ ร้อยละ 28.23 ต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ร้อยละ 21.18 การลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 10.59 การเพิ่มผลผลิตการเกษตร ร้อยละ 3.53 นวัตกรรมในการลดต้นทุนการผลิต และร้อยละ 36.47 ต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรในสาขาต่างๆ ความรู้การเป็นวิทยากร ความรู้การทำแก๊สชีวภาพ

4) การสร้างเครือข่าย ศพก. ผลการดำเนินงานสามารถสร้างศูนย์เครือข่ายให้แก่ ศพก. ได้รวมทั้งสิ้น 10,533 ศูนย์ (ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 60) หรือเฉลี่ย 12 ศูนย์เครือข่าย/ศพก. สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด

ไว้ 10 ศูนย์/ศพก. และจากการประเมินผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.28 ยังไม่เคยเข้ารับบริการในศูนย์เครือข่าย เนื่องจากไม่ทราบว่าจะอยู่ที่ไหน และบางส่วนทราบที่อยู่แต่ไกลจากที่อยู่อาศัยของตนเอง ส่วนร้อยละ 41.72 เคยเข้ารับบริการจากศูนย์เครือข่าย ศพก. แล้ว

5) การให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกร เกษตรกรมีการเข้าใช้บริการ ศพก. เฉลี่ย 8 ครั้ง/ราย ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าใช้บริการแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การนำความรู้ไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต/เทคนิคการผลิตของเกษตรกร มีเกษตรกรร้อยละ 53.00 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และ/หรือ เทคนิคการผลิต โดยการปรับเปลี่ยนประกอบด้วย ร้อยละ 14.16 ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 46.78 ยังคงผลิตตามกิจกรรมเดิม แต่ปรับเปลี่ยนเทคนิค/รูปแบบการผลิต และร้อยละ 39.06 ยังคงผลิตในกิจกรรมเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่ๆเข้าแทรกในพื้นที่

ส่วนเกษตรกรที่เหลืออีก ร้อยละ 47.00 ไม่มีการปรับเปลี่ยน เนื่องจาก มีการปรับเปลี่ยนมาก่อนหน้านี้แล้ว บางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองทำให้การทำกิจกรรมที่แตกต่างออกไปจากเดิมไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนไม่สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตได้เพราะไม่มีเงินทุน

ส่วนที่ 2 การนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปปรับใช้ในกระบวนการผลิต มีเกษตรกรร้อยละ 94.78 ได้นำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วยความรู้ด้านต่างๆ คือ ร้อยละ 73.16 นำความรู้ไปใช้เพื่อการลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 7.18 นำความรู้ไปใช้เพื่อการปลูกและดูแลรักษาพืชที่ถูกต้อง ร้อยละ 5.98 นำความรู้ด้านการทำบัญชีไปใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 2.05 ใช้ความรู้ด้านปุ๋ยสัตว์ ร้อยละ 2.74 ใช้ความรู้ด้านประมง ร้อยละ 2.22 ใช้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เหลือเป็นการใช้ความรู้ด้านการแปรรูป การขยายพันธุ์พืช และการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ผลจากการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 89.56 ได้รับประโยชน์ ประกอบด้วย ร้อยละ 28.42 สามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 722.26 บาท/ไร่/ปี ร้อยละ 24.57 สามารถปรับปรุงดินให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ร้อยละ 11.54 สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจากการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 893.54 บาท/เดือน ร้อยละ 9.83 สามารถป้องกันโรค/แมลงศัตรูพืชได้จากการใช้สารอินทรีย์/สารชีวภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นใช้เอง และการควบคุมด้วยวิธีทางธรรมชาติ ร้อยละ 5.98 สามารถลดต้นทุนสารเคมี (ไม่รวมปุ๋ยเคมี) ในกระบวนการผลิตได้เฉลี่ย 323.75 บาท/ไร่/ปี และร้อยละ 19.66 ผลผลิตมีความสมบูรณ์มากขึ้น

6) ปัญหาในการดำเนินงาน ศพก. ได้ดำเนินการแก้ไขจากปีที่ผ่านมาบ้างแล้ว แต่บางส่วนยังคงอยู่ ทั้งนี้เนื่องจาก ศพก.เป็นสถานที่ของเกษตรกรไม่ใช่สถานที่ราชการทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ศพก.โดยตรงได้ โดยปัญหาที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ร้อยละ 39.17 ปัญหาด้านสถานที่ของ ศพก. ที่ยังไม่มีความสมบูรณ์ ร้อยละ 29.67 ขาดอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 9.57 เกษตรกรต้นแบบได้รับผลกระทบจากการมีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นมากภายใน ศพก. ทำให้ไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมของตนเองโดยเฉพาะกิจกรรมทางการเกษตรซึ่งเดิมเคยปฏิบัติด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันต้องใช้วิธีการจ้างทำให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นมาก

7) ข้อค้นพบจากการประเมินผล คือ **การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์การผลิต**ให้แก่ ศพก. บางแห่ง ไม่สอดคล้อง/เหมาะสมกับบริบท ทำให้ไม่สามารถนำปัจจัยที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ได้ **ศูนย์เครือข่ายยังไม่ทราบว่าตนเองเป็นศูนย์เครือข่ายของ ศพก.** ทำให้ไม่ทราบว่าการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายจะต้องทำอะไรบ้าง และมีขั้นตอน/วิธีการดำเนินงานอย่างไร และที่สำคัญเกษตรกรต้นแบบ ศพก.

หลายแห่งไม่รู้จักศูนย์เครือข่ายของตนเองด้วยเช่นกัน ส่งผลให้เครือข่ายยังไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ การบูรณาการงานร่วมกันของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ ยังเป็นเพียงการบูรณาการในพื้นที่เป้าหมายเดียวกัน คือ ศพก. แต่ยังไม่เกิดการบูรณาการด้านแผนงานและกิจกรรมดำเนินการ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกัน **บริบทความต้องการความรู้/การสนับสนุน**ภาคการเกษตรของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกันทำให้เกษตรกรบางส่วนเห็นว่าองค์ความรู้ที่หน่วยงานนำมาถ่ายทอดบางส่วนยังไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร **ฐานเรียนรู้ภายใน ศพก.** หลายแห่งอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้เป็นจุดศึกษาดูงานได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง **แปลงเรียนรู้ภายใน ศพก.** บางแห่งจะมีเฉพาะในช่วงฤดูกาลผลิตเท่านั้น เช่น การทำนาปีในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ผู้เข้าเรียนรู้จะต้องมาในช่วงฤดูกาลผลิตเท่านั้นจึงจะมีโอกาสได้เรียนรู้จากของจริงในแปลง **การประชาสัมพันธ์ ศพก.** ไม่ต่อเนื่องและยังไม่ถึงเกษตรกรทั่วไปทำให้เกษตรกรที่อยู่ห่างจาก ศพก. ยังไม่รู้จัก ศพก. แต่กลับรู้จักในนามของศูนย์อื่นๆ นอกจากนี้ เกษตรกรบางส่วนยังเข้าใจผิดว่า ผู้ที่จะใช้บริการจาก ศพก. ได้จะต้องเป็นเกษตรกรที่อยู่ในหมู่ที่ตั้งของ ศพก. เท่านั้นจึงไม่กล้าเข้ามาใช้บริการ

8) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ศพก. คือ **การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์**กับ ศพก. ควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ที่สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ได้จริง หรือให้การแนะนำการใช้งานกับ ศพก. อย่างต่อเนื่อง **การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ศพก.** ให้เป็นรูปธรรม โดยเพิ่มกิจกรรมการจัดประชุมร่วมกันระหว่าง ศพก. และศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง ควรจัดทำรายชื่อ กิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่ายแต่ละราย พร้อมสถานที่ตั้งของศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง ให้อยู่ในรูปของแผ่นป้ายที่ชัดเจนแสดงไว้ทั้งที่ ศพก. และศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง **การบูรณาการหลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้** เพื่อลดความซ้ำซ้อนกล่าวคือหลักสูตรที่เหมือนกัน/คล้ายคลึงกัน หรือมีสาระเป็นเรื่องเดียวกัน ควรจัดรวมไว้ด้วยกันภายในหลักสูตรเดียว **ควรสนับสนุนให้ ศพก. จัดเวทีชุมชน** เพื่อทราบความต้องการของเกษตรกรในชุมชนและแยกเป็นด้านต่างๆ ไว้ เพื่อรองรับการพัฒนาจากหน่วยงานที่จะเข้ามาได้ถูกต้องตามความต้องการจริง **หน่วยงานต่างๆ ควรสนับสนุนการเปิดตลาดสินค้า**ให้แก่ ศพก.และศูนย์เครือข่าย เพื่อเป็นรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานใน ศพก. ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายแล้ว ยังจะเป็นการเรียนรู้ด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรได้ **สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนรู้**ให้แก่ ศพก. เพื่อการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ จากแปลงเรียนรู้ ไว้ใช้ในการถ่ายทอดแก่ผู้เข้าอบรม/ศึกษา/ดูงานในช่วงนอกฤดูกาลผลิต ในรูปแบบต่างๆ และควร**เพิ่มการประชาสัมพันธ์** ผ่านช่องทางต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อชี้แจงบทบาทความสำคัญของ ศพก.และศูนย์เครือข่ายที่จะมีต่อเกษตรกร รวมถึงสร้างการเข้าถึง ศพก. ให้กับเกษตรกร นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ ศพก.และศูนย์เครือข่าย ได้แสดงผลงานเด่นของตนเอง ในช่องทางต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ Youtube เป็นต้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร/บุคคลทั่วไปรู้จัก ศพก. มากขึ้น

คำนำ

รายงานการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผลการดำเนินงาน ศพก. ต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการตามแผนงานในช่วง 3 ไตรมาสแรก ของปีงบประมาณ 2560 รวมถึงได้ทราบปัญหา/อุปสรรค พร้อมทั้งข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะนำไปสู่ การนำไปใช้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการดำเนินงานโครงการของคณะผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องให้ บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ ต่อไป

ศูนย์ประเมินผล ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร (ส่วนกลาง) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. คณะกรรมการบริหาร ศพก. เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก. และเกษตรกรที่เข้ารับบริการจาก ศพก. ในการให้ความร่วมมือด้านต่างๆ ทั้งการให้ข้อมูล การประสานงานนัดหมายผู้เกี่ยวข้องเพื่อการเก็บ รวบรวมข้อมูล จึงขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
พฤษภาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ค
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 เป้าหมายและงบประมาณของโครงการ	1
1.4 กิจกรรม และวิธีการดำเนินงานโครงการ	1
1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ	3
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล	5
2.1 ความสำคัญของการประเมินผล	5
2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล	5
2.3 ขอบเขตของการประเมินผล	5
2.4 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	5
2.5 วิธีการประเมินผล	9
2.6 นิยามศัพท์	13
2.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล	13
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไป	15
3.1 ข้อมูลทั่วไปของโครงการ	15
3.2 ข้อมูลทั่วไปของ ศพก./เกษตรกรตัวอย่าง	15
3.3 ความเชื่อมโยงระหว่าง ศพก. กับโครงการสำคัญอื่นๆ	18
3.4 ศูนย์เครือข่าย ศพก.	18
บทที่ 4 ผลการประเมิน	21
4.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)	21
4.2 กระบวนการดำเนินงาน/กิจกรรม (Activities)	25
4.3 ผลผลิต (Outputs)	32
4.4 ผลลัพธ์ (Outcome)	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุป	45
5.2 ข้อค้นพบ	48
5.3 ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	52

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การกำหนดระดับคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	12
3.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	15
3.2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่าง	17
3.3 สินค้าหลักของ ศพก. ตัวอย่าง	17
3.4 ความเชื่อมโยงระหว่าง ศพก. กับโครงการอื่น	18
3.5 ศูนย์เครือข่ายประเภทต่างๆ	18
4.1 งบประมาณดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	21
4.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ ศพก.	29
4.3 ประเภทฐานเรียนรู้ที่มีใน ศพก.	31
4.4 องค์ความรู้ที่เกษตรกรต้นแบบต้องการเพิ่มเติม	33
4.5 การให้บริการ ศพก. และศูนย์เครือข่าย	33
4.6 การเข้ารับบริการจาก ศพก. ของเกษตรกร	34
4.7 ประเภทความรู้ที่เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดจาก ศพก.	35
4.8 เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมใน ศพก. กับโครงการสำคัญต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	35
4.9 เหตุผลที่เกษตรกรไม่เข้าใช้บริการศูนย์เครือข่าย	36
4.10 ศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่เกษตรกรเคยเข้าใช้บริการ	36
4.11 วัตถุประสงค์ในการกลับมาใช้บริการศูนย์เครือข่ายในครั้งต่อไปของเกษตรกรที่เคยเข้าใช้บริการ	37
4.12 การปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตของเกษตรกร	38
4.13 ความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์	39
4.14 ประเภทผลที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	40
4.15 ปัญหาในการดำเนินงาน ศพก.	41
4.16 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าใช้บริการ ศพก.	42
4.17 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าใช้บริการศูนย์เครือข่าย ศพก.	43
4.18 ความเห็นของเกษตรกรต้นแบบที่มีต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนและการใช้ประโยชน์	43

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ความต้องการความรู้เพิ่มเติมของเกษตรกรต้นแบบ	33
2	กิจกรรมการใช้บริการ ศพก. ของเกษตรกร	35
3	การเข้าใช้บริการศูนย์เครือข่ายของเกษตรกร	36
4	ความเห็นของเกษตรกรที่เคยเข้าใช้บริการศูนย์เครือข่ายต่อการกลับมาใช้ในครั้งนี้ ต่อไป	37
5	เหตุผลที่เกษตรกรไม่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมการผลิต	38
6	การนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	39
7	ผลที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	40

บทที่ 1

สาระสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปีงบประมาณ 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายต้องการให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเกษตร ดูแลเกษตรกร และช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในระดับพื้นที่

ปีงบประมาณ 2558 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขานรับนโยบายของ คสช. ด้วยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทั่วประเทศจำนวน 882 ศูนย์ (อำเภอละ 1 ศูนย์) โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรประสบความสำเร็จ เช่น สามารถลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม มีการปรับปรุงบำรุงดิน พร้อมทั้ง การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำไปสู่กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาเป็นเกษตรกรต้นแบบและใช้พื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบดังกล่าวเป็นพื้นที่ดำเนินการ ของ ศพก.

ปีงบประมาณ 2560 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ศพก. ให้สามารถบริการแก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง จึงให้มีการขยายการดำเนินงานของ ศพก. โดยจัดตั้งศูนย์เครือข่าย จำนวน 10 ศูนย์/ศพก. 1 แห่ง และเน้นการกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วทั้งอำเภอเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าใช้บริการของเกษตรกร

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ศพก. 882 ศูนย์ และศูนย์เครือข่ายให้มีความพร้อมเป็นแหล่งให้บริการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้เพื่อการผลิตทางการเกษตร การบริหารจัดการฟาร์ม และการตลาดแก่เกษตรกร

1.2.2 เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่

1.3 เป้าหมายการดำเนินงานของโครงการ

ดำเนินการใน ศพก. 882 ศูนย์

1.4 กิจกรรม และวิธีการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานที่ผ่านมาในแต่ละปีได้มีการพัฒนาความพร้อมของ ศพก.มาเป็นลำดับ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานที่เพื่อใช้ในการให้บริการแก่เกษตรกรทั้งในด้านการอบรม และศึกษาดูงาน ได้แก่ ศาลาเอนกประสงค์เพื่อใช้ในการฝึกอบรม ห้องสุขา ฐานเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการใช้เป็นสถานที่ศึกษาดูงาน แพลงเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการอบรมได้ทดลองทำกิจกรรมทางการเกษตรภายในแปลงด้วยตนเอง ตลอดจนการพัฒนาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตรเข้าสู่ ศพก. เพื่อถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปได้รับทราบและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งกิจกรรมการพัฒนา ศพก. และการให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรภายใน ศพก.ประกอบด้วยกิจกรรมการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2560 ดังนี้

1.4.1 กิจกรรมการพัฒนา ศพก.

- 1) วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา โดยคณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับเกษตรกรอำเภอดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. และจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา
- 2) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นจุดสาธิตบนความพร้อมของ ศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สอดคล้องและสนับสนุนหลักสูตรการเรียนรู้ โดยให้มืองค์ความรู้ของฐานการเรียนรู้ต่างๆ ประจำไว้ที่ฐานการเรียนรู้ด้วย ทั้งนี้ สามารถประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุน การพัฒนาฐานเรียนรู้ตามบทบาทของแต่ละหน่วยงาน
- 3) พัฒนาแปลงเรียนรู้ ให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะด้านวิธีการใหม่ๆ ที่ทำให้สามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) จัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้เพื่อการถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรที่จะเข้ามาเรียนรู้ ภายใน ศพก. ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและตรงต่อความต้องการของเกษตรกรในชุมชน ประกอบด้วย หลักสูตรหลัก หลักสูตรภาคบังคับ และหลักสูตรเสริม ดังนี้
 - หลักสูตรหลัก ได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักของ ศพก. ทางเลือกในการผลิตตามความต้องการของชุมชน และการผลิตตามกิจกรรมแปลงใหญ่
 - หลักสูตรภาคบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน
 - หลักสูตรเสริม เช่น บัญชีครัวเรือน องค์กรเกษตรกร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ฯลฯ
- 5) พัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งจัดทำ/ปรับปรุงข้อมูลประจำศูนย์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอและเกษตรกร ต้นแบบประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนการพัฒนา
- 6) การเชื่อมโยงเครือข่าย และจุดเรียนรู้ต่างๆ ในอำเภอ เพื่อการขยาย/กระจายการ ให้บริการแก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

1.4.2 กิจกรรมการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงาน

- 1) การประชุมคณะกรรมการและคณะทำงาน
- 2) ฝึกอบรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
- 3) เวทีเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก.
- 4) ถอดบทเรียน ศพก. 9 จุด
- 5) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.
- 6) จัดระบบและประสานเชื่อมโยงงานวิจัยสู่พื้นที่ผ่าน ศพก.

1.4.3 กิจกรรมการสนับสนุนการให้บริการของ ศพก.

- 1) การจัดงานวันถ่ายทอดความรู้ (Field Day) ของ ศพก. ทุกแห่ง โดยบูรณาการในการ จัดงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ซึ่งภายในงานจะประกอบไปด้วย สถานีเรียนรู้ต่างๆ ด้านการเกษตร ของหน่วยงานต่างๆ และนิทรรศการแสดงองค์ความรู้และอุปกรณ์ทางการเกษตรของหน่วยงานและ ภาคเอกชนที่เข้าร่วม การจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจ ชุมชน โดยมีเป้าหมายเกษตรกรเข้าร่วมงาน ศพก. ละ ประมาณ 200 คน ซึ่งกำหนดการจัดงานจะจัดพร้อม กันเมื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ของทุกปี
- 2) การสนับสนุนการให้บริการวิชาการและข้อมูลข่าวสารแก่ ศพก. โดยหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

1.4.4 การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรผู้นำ ตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และจะต้องจัดการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 3 ครั้งต่อฤดูกาลผลิต (สามารถบูรณาการโครงการจากหน่วยงานต่างๆ

1.4.5 พัฒนาศูนย์เครือข่ายของ ศพก.

1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ

1.6.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่าย สามารถเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร และการศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปได้

1.6.2 เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตสินค้าเกษตรและการตลาดของเกษตรกรในพื้นที่

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล

2.1 ความสำคัญของการประเมินผล

จากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดโครงการสำคัญเพื่อการเร่งรัดพัฒนาภาคการเกษตร ประกอบด้วย 1. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 2. โครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ 3. โครงการเกษตรอินทรีย์ 4. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) 5. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร 6. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ 7. โครงการผลิตข้าวครบวงจร 8. โครงการยกระดับสหกรณ์ให้เข้มแข็ง 9. โครงการระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ 10. โครงการจัดที่ดินทำกิน/ส.ป.ก.ยึดคืนพื้นที่ตาม ม.44 11. โครงการ Smart Farmer -Smart Officer 12. โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้าและอาหาร

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศ โดยการดำเนินงานเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จทางการเกษตร หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบการติดตามประเมินผล เพื่อเสนอผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ และผู้เกี่ยวข้อง ได้มีสารสนเทศสำหรับประกอบการพิจารณาและตัดสินใจปรับปรุง แก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลสำเร็จด้านผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ระหว่างการดำเนินงานโครงการในปีงบประมาณ 2560

2.3 ขอบเขตของการประเมินผล

2.3.1 พื้นที่เป้าหมาย : ครอบคลุมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน 882 ศูนย์

2.3.2 ประชากรเป้าหมาย : ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ (ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค) เกษตรกรต้นแบบ (ประธาน ศพก.) เกษตรกรที่เข้าใช้บริการจาก ศพก. และเกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก.

2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูล : ระหว่าง 1 ต.ค. 2559 – 1 มิ.ย. 2560

2.4 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

2.4.1 การตรวจเอกสาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559) ได้ประเมินผลการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ 2559 พบว่า ศักยภาพ ศพก. อยู่ในระดับดี ร้อยละ 40 ระดับปานกลาง ร้อยละ 50.43 และระดับพอใช้ ร้อยละ 9.57 โดยทุกจังหวัดได้มีการกำหนดแนวทาง/แผนการดำเนินงานของ ศพก. ครบแล้ว มีเกษตรกรเข้ารับบริการใน ศพก. เฉลี่ย 617

ราย/ศูนย์/ปี ด้านความพร้อมของ ศพก. นั้น พบว่า ศพก.ส่วนใหญ่ยังมีความพร้อมไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่ เช่น ศาลาเอนกประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่เรียนรู้ของเกษตรกรมีสภาพทรุดโทรมเพราะถูกตัดแปลงมาจากโรงเก็บวัสดุอุปกรณ์/โรงจอดรถ หรือ บางแห่งไม่มีศาลาใดๆ ทั้งสิ้น ห้องสุขาไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่มีเพียง 1 ห้องและบางแห่งไม่มีห้องสุขาเช่นเดียวกับศาลา นำมาซึ่งความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการใน ศพก. โดยร้อยละ 74.90 ต้องการให้ปรับปรุง ศพก. ให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ในส่วนของผลจากการเข้ารับบริการของเกษตรกรนั้น พบว่า ร้อยละ 86.85 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เช่น การใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมีเพื่อการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค การผลิตตามมาตรฐาน GAP และการทำอาชีพเสริม/ปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคและขายเป็นรายได้เสริม ส่งผลให้เกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 58.26 สามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวได้เฉลี่ย 324.23 บาท/ไร่ ในส่วนของความคิดเห็นของเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เห็นว่าการดำเนินงาน ศพก. หากต้องการตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรต้นแบบเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา/ดำเนินงานใน ศพก. ของตนเองมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และควรสร้างเครือข่ายให้แก่ ศพก. เพื่อกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการสร้างสถานที่ให้บริการความรู้/ศึกษาดูงานให้ครอบคลุมด้านต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559) ได้ประเมินผลโครงการอบรมเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/59 และผลกระทบจากปัญหาราคาสินค้าเกษตร โดยใช้ ศพก. เป็นสถานที่ในการฝึกอบรม ผลการประเมิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.62 มีแนวคิดในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ โดยร้อยละ 55.45 เริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้ว ความรู้ที่เกษตรกรนำไปปฏิบัติประกอบด้วย ร้อยละ 75.94 ความรู้เรื่องการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 75.78 ความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และร้อยละ 41.52 เป็นความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้ จากการประเมินผลยังพบว่าเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. ทุกแห่ง ต่างมีจิตอาสาพร้อมที่จะเป็นฐานในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนเกษตรกรด้วยกัน

ปัญญา จันทโคตร และกุลธิดา ท้วมสุข (2558) ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนในประเทศไทย ผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนในประเทศไทยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยทั้งสองมีผลต่อความสำเร็จในระดับมาก สูงสุดเป็นปัจจัยภายใน ค่าเฉลี่ย 3.76 และรองลงมาเป็นปัจจัยภายนอก ค่าเฉลี่ย 3.65

ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ (สามารถเข้าถึงได้สะดวก มีอาคารเหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน พื้นที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม บรรยากาศสะอาดและปลอดภัย) ปัจจัยด้านโครงสร้างและการบริหาร (วางแผนการดำเนินงานระยะสั้นและยาว มีการประเมินผลการดำเนินงาน มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ บริหารในรูปแบบคณะกรรมการโดยมีวาระดำรงตำแหน่ง มีภาคีเครือข่ายในการให้คำปรึกษา เป็นต้น) ปัจจัยด้านบุคลากร (เป็นผู้ที่ชุมชนรู้จักและให้ความไว้วางใจ มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นต้น) ปัจจัยด้านกิจกรรมและการบริการ (การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน กิจกรรมที่จัดเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน เป็นต้น) ปัจจัยด้านทรัพยากรสารสนเทศและความรู้ (การมีฐานข้อมูลชุมชนที่เป็นปัจจุบัน การสารสนเทศและความรู้ต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นต้น) ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (มีวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนรู้

สนับสนุนจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ) ปัจจัยด้านงบประมาณ (งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ งบประมาณจากชุมชน เป็นต้น)

ปัจจัยภายนอกศูนย์เรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (ผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์ฯ ผู้นำให้ความสำคัญเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ เป็นต้น) ปัจจัยด้านคนในชุมชน (คนในชุมชนให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดตั้งศูนย์ฯ เป็นต้น) ปัจจัยด้านหน่วยงานภายนอก (หน่วยงานภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน ภาครัฐีการพัฒนาให้การสนับสนุน เป็นต้น)

จากการตรวจสอบเอกสาร ทำให้ผู้ประเมินผลได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกับความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ ปัญหาในการดำเนินงาน ศพก. ในปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นในด้านองค์ความรู้ ด้านความพร้อมของสถานที่ ด้านความต้องการของเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. และความต้องการของเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจาก ศพก. ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ศพก. ให้เป็นสามารถเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ สู่เกษตรกร ซึ่งผู้ประเมินจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดและประกอบการเขียนรายงานฉบับนี้ต่อไป

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎี

1) แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการประเมินผล

การประเมินผลโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1.1) การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante or Pre-Project Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินงานตามโครงการ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลนี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้น จะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ เป็นการวิเคราะห์เสนอผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

1.2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing or Concurrent Evaluation) เป็นการประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ได้กับผลกระทบในระยะสั้นของโครงการ การประเมินผลในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดล้มเหลว นอกจากนี้นับที่เรียนที่ได้จากการประเมินผลยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

1.3) การประเมินผลหลังจากที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบอันเกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงาน เป็นการวิเคราะห์ว่าผลการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้บทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการวางโครงการอื่นๆ ต่อไป

2) แนวคิดเชิงตรรกะ (Logic Model)

W.K.Kellogg Foundation ได้กล่าวถึงตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) ว่าเป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรม และการเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (อ้างใน วัฒนา, 2553)

ตัวแบบ Logic Model มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

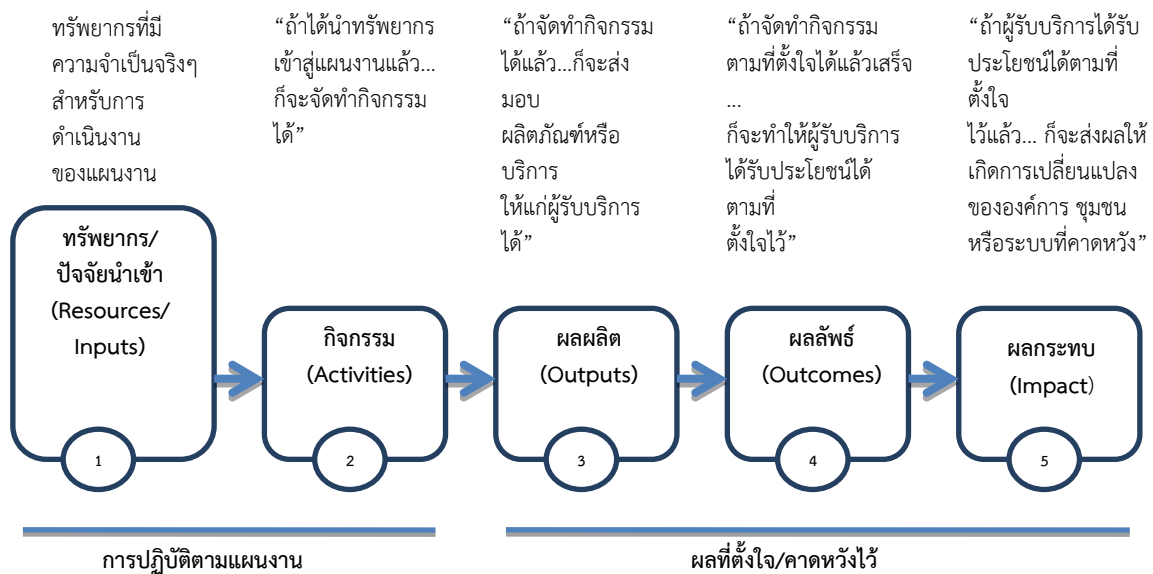
(1) ทรัพยากรต่างๆ (Resources) เช่น คน งบประมาณ การจัดองค์การ และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

(2) กิจกรรมของแผนงาน (Program Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (outputs, outcomes, and impact)

(3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

(4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน

(5) ผลกระทบ (Impact) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

ภาพที่ 1 ตัวแบบ Logic Model

3) แนวคิดการวัดทัศนคติ

Rensis Likert (ค.ศ.1932) ได้สร้างเครื่องมือในการวัดทัศนคติ โดยใช้วิธีการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพมาสู่การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เริ่มต้นด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา โดยการกำหนดระดับคะแนนสามารถกำหนดได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ 4 ระดับ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินผลจะกำหนดจากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาคะแนนช่วงชั้น ดังนี้

$$\text{คะแนนช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม
 คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม
 จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด

ตัวอย่าง คะแนนมากที่สุดเท่ากับ 5 คะแนนน้อยที่สุดเท่ากับ 1 กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / ไม่เห็นด้วย / ไม่แน่ใจ / เห็นด้วย / เห็นด้วยอย่างยิ่ง (หรือจะกำหนดเป็น น้อย / ค่อนข้างน้อย / ปานกลาง / ค่อนข้างมาก / มาก)

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(5-1)/5 = 0.80$ จากนั้นนำช่วงคะแนนไปกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน 1 ถึง 5 ดังนี้

ค่าคะแนน	ผลการประเมิน
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / น้อย
1.81 – 2.60	ไม่เห็นด้วย / ค่อนข้างน้อย
2.61 – 3.40	ไม่แน่ใจ / ปานกลาง
3.41 – 4.20	เห็นด้วย / ค่อนข้างมาก
4.21 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง / มาก

2.5 วิธีการประเมินผล

2.5.1 รูปแบบการประเมินผล จากแนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรมของโครงการ (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

2.5.2 ประเภทการประเมินผล เป็นการประเมินผลระหว่างการทำงานโครงการ (Ongoing Evaluation) เนื่องจากโครงการได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สิ้นสุดโครงการ โดยมุ่งเน้นพิจารณาผลได้ ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม รวมถึงผลลัพธ์ในเบื้องต้น โดยคาดหวังว่าเกษตรกรที่ได้รับความรู้จะสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2.5.3 แผนแบบการประเมินผล เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายโครงการ และการเปรียบเทียบก่อนและหลังมีโครงการ

2.5.4 ประเด็นและตัวชี้วัด จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างเป็นประเด็นและตัวชี้วัดของโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยใช้การเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือเกณฑ์ตามหลักวิชาการ ดังนี้

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 การบริหารโครงการ	- มีคณะกรรมการ/คณะทำงานในส่วนกลางและระดับพื้นที่ - มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับต่างๆ (จังหวัด/เขต/ประเทศ)	
1.2 งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่เบิกจ่ายเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
1.3 หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานร่วมบูรณาการ	
1.4 หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้	- จำนวนหลักสูตรที่มีการอบรมให้กับเกษตรกร	
1.5 ปัจจัยการผลิต	- จำนวน/ประเภทของปัจจัยการผลิตที่จัดสรรให้กับ ศพก.	
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อน ศพก.	- จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน ในแต่ละระดับ (เครือข่ายระดับประเทศ เขต และจังหวัด) - จำนวนครั้งในการตรวจเยี่ยม ศพก. ของหน่วยงานบูรณาการ	- เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (การประชุมเครือข่ายระดับประเทศ เดือนละ 1 ครั้ง, การประชุมระดับเขต 3 ครั้ง/ปี, การประชุมระดับจังหวัด 3 ครั้ง/ปี) - ไม่ต่ำกว่าปีละ 3 ครั้ง
2.2 การพัฒนาศักยภาพ ศพก.	- จำนวน ศพก. ที่ผ่านการวิเคราะห์ศักยภาพระดับต่างๆ - จำนวน ศพก. ที่มีการสร้าง/พัฒนาศาลาเรียนรู้ - จำนวน ศพก. ที่มีการปรับปรุงฐานการเรียนรู้/แปลงเรียนรู้ - จำนวนศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่มีการขยายจาก ศพก.	- 882 ศูนย์ - 882 ศูนย์ - 882 ศูนย์ - ไม่น้อยกว่า 10 ศูนย์เครือข่ายต่อ 1 ศพก.
2.3 การให้บริการของ ศพก.	- จำนวนเกษตรกรที่ใช้บริการ ศพก. ในด้านต่างๆ (การเข้ารับการอบรม การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการด้านการเกษตร การรับเรื่องร้องเรียน)	
2.4 การอบรมเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจาก ศพก.	

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	- ร้อยละของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้	
3.2 ศพก. ที่ได้รับการปรับปรุง/พัฒนาในการเป็นสถานที่ศึกษา/ดูงาน/ให้ความรู้กับเกษตรกรทั่วไป	- ร้อยละของ ศพก. ที่มีการปรับปรุง/พัฒนาสถานที่ ฐานเรียนรู้ ศาลาเรียนรู้ แปลงเรียนรู้	
3.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงาน ศพก.	- ร้อยละของศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่มีความพร้อมด้านต่างๆ - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงาน ศพก.	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในระดับมาก
4. ผลลัพธ์ (Outcome)		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เกษตรกรที่เข้ารับการอบรม

2.5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ซึ่งในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นคำถามปลายปิด (Closed – End Questions) คือ คำถามที่ได้ตั้งคำตอบไว้แล้ว เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ และคำถามปลายเปิด (Opened – End Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

2) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการรวบรวมจากการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรเจ้าของ ศพก. เกษตรกรที่เข้ารับบริการจาก ศพก. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

(1) การกำหนดขนาดตัวอย่างของ ศพก. คำนวณหาขนาดตัวอย่าง โดยการใช้เกณฑ์ หรือการประมาณจากจำนวนประชากรในการกำหนดขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีนี้จะทำให้ทราบจำนวนประชากรแน่นอน (ยูทธ ไกรวรรณ, 2549)

- ประชากรเป็นหลักร้อยละ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15 - 30 %
- ประชากรเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 10 - 15 %
- ประชากรเป็นหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง 5 - 10 %

จากเกณฑ์ข้างต้น กำหนดขนาดตัวอย่างร้อยละ 15 จากประชากร 882 ศูนย์ ได้ขนาดตัวอย่าง ศพก. จำนวน 132 ศูนย์ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

(2) การสุ่มตัวอย่าง ศพก. จำนวน 132 ศูนย์ จาก ศพก. ทั้งหมด 882 ศูนย์ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน จัดสรร ศพก. ตัวอย่าง 132 ศูนย์ และสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ (ประธาน ศพก.) ทั้ง 132 ศูนย์

(3) สุ่มเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรของกรมส่งเสริมการเกษตร (ศพก.ละ 50 ราย) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจาก ศพก. ตัวอย่าง จำนวน 6,600 ราย กำหนดขนาดตัวอย่างร้อยละ 10 ของเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม ได้จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจำนวน 660 ราย สัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมทั้ง 660 ราย ได้จำนวนตัวอย่าง 660 ตัวอย่าง

(4) สุ่มเกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก. โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ศพก. ละ 2 ศูนย์เครือข่าย ครอบคลุม 21 ประเภทศูนย์เครือข่าย ได้ศูนย์เครือข่าย ศพก. ตัวอย่างจำนวน 264 ศูนย์ สัมภาษณ์เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่ายทั้ง 264 ศูนย์ ได้จำนวนตัวอย่าง 264 ตัวอย่าง

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร (กสท.) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการประเมินผล

2.5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด เช่น แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด ข้อความจากเอกสารรายงาน หรือข้อมูลจากการสังเกต นำมาวิเคราะห์ตามเทคนิคการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้มาจำแนก และจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และใช้ตัดสินใจในเรื่องของการบริหารจัดการขั้นตอนการดำเนินงาน ผลกระทบด้านต่างๆ รวมทั้งประเด็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ซึ่งวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขที่ได้มาจากการวิจัยทางสถิติ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายให้เห็นลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล ค่าร้อยละ และผลรวม เพื่อนำเสนอในรูปตารางและแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับแผนหรือเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังมีโครงการฯ นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ โดยใช้เครื่องมือวัดของ Likert ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการคำนวณผลการประเมินออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 การกำหนดระดับคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าคะแนน	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
5	4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
4	3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
3	2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
2	1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
1	1.00 -1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

2.6 นิยามศัพท์

2.6.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน

2.6.2 คณะกรรมการ ศพก. หมายความว่า คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่จังหวัด และระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.6.3 คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากประธานกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอของแต่ละจังหวัดและเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.6.4 คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานครของแต่ละเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

2.6.5 คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ซึ่งมาจากประธานคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

2.6.6 ศูนย์เครือข่ายของ ศพก. หมายความว่า ศูนย์ หรือจุดเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ และ/หรือ มีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอ และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาส่งเสริม สนับสนุน หรือปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์กับเกษตรกรต่อไป

บทที่ 3 สภาพทั่วไป

3.1 ข้อมูลทั่วไปของ ศพก.

1) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในปีงบประมาณ 2560 จำนวน 882 ศูนย์ เป็น ศพก. ดำเนินการผลิตแบ่งตามประเภทสินค้าหลักได้ ดังนี้ ศพก. ด้านข้าว จำนวน 450 ศูนย์, พืชไร่ (มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เป็นต้น) จำนวน 78 ศูนย์, พืชผัก จำนวน 31 ศูนย์, ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน จำนวน 78 ศูนย์, ไม้ผล (ทุเรียน มังคุด มะม่วง เป็นต้น) จำนวน 139 ศูนย์, ยางพารา จำนวน 52 ศูนย์, ปาล์มน้ำมัน จำนวน 44 ศูนย์ และอื่นๆ (กล้วยไม้ เป็นต้น) จำนวน 10 ศูนย์ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

สินค้าหลัก	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. ข้าว	450	51.02
2. พืชไร่	78	8.84
3. พืชผัก	31	3.51
4. ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน	78	8.84
5. ไม้ผล	139	15.76
6. ยางพารา	52	5.90
7. ปาล์มน้ำมัน	44	4.99
8. อื่นๆ	10	1.13
รวม	882	100.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

3.2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่าง

1) อายุ

1.1) เกษตรกรต้นแบบ มีอายุเฉลี่ย 54 ปี ซึ่งผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 38 ปี และอายุมากที่สุด คือ 73 ปี

1.2) เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจาก ศพก. มีอายุเฉลี่ย 53 ปี ซึ่งผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 27 ปี และอายุมากที่สุด คือ 79 ปี

2) ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมทางการเกษตร

2.1) เกษตรกรต้นแบบ มีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 27 ปี ร้อยละ 70.11 ทำการเกษตรมาโดยตลอด ร้อยละ 29.89 ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรมาก่อน โดยอาชีพที่เกษตรกรต้นแบบเคยทำมาก่อนประกอบอาชีพเกษตรกรรวม ได้แก่ ร้อยละ 34.62 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 19.23 ทำงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 19.23 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 15.38 ค้าขาย และร้อยละ 11.54 รับจ้างทำงานอยู่ต่างประเทศ

2.2) เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจาก ศพก. ประกอบอาชีพการเกษตรเฉลี่ย 28 ปี โดยอาชีพที่เกษตรกรทำมาก่อนการเป็นเกษตรกร ประกอบด้วย ร้อยละ 46.88 ทำงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 25 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 15.63 ค้าขาย ร้อยละ 6.25 เป็นครู และร้อยละ 6.25 เป็นช่างยนต์

เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรผู้เข้าใช้บริการ ศพก. โดยพิจารณาจากระยะเวลาในการประกอบอาชีพทางเกษตรแล้ว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ทำการเกษตรใกล้เคียงกัน คือ 27 และ 28 ปี แต่มีความแตกต่างระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรทั่วไป กล่าวคือ กลุ่มเกษตรกรต้นแบบเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดในทางคิดค้น/สร้างสรรค์ กล้าที่จะทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่คิดว่าส่งผลดีต่อการผลิตของตนเอง และเป็นผู้มีจิตอาสาที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวม นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรมาก่อน ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีความรู้สูงกว่าระดับประถมศึกษา มีศักยภาพในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้มากกว่า เนื่องจากสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการสืบค้นได้ดี มีความพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการยอมรับแนวคิดใหม่ๆ มากกว่าเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ เกษตรกรที่มาจากนอกภาคเกษตรยังได้นำความรู้ที่ได้รับจากการทำงานนอกภาคเกษตรมาประยุกต์ใช้ทางการเกษตรส่งผลให้การผลิตมีความก้าวหน้ากว่าเกษตรกรทั่วไป

3) กิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ใช้บริการ ศพก.

เกษตรกรร้อยละ 63.06 ทำนา รองลงมา ร้อยละ 42.35 ด้านปศุสัตว์ (สุกร ไก่ เป็ด) ร้อยละ 38.81 ปลูกไม้ยืนต้น ร้อยละ 32.65 ปลูกไม้ผล ร้อยละ 28.36 อื่นๆ เช่น การปลูกผัก การแปรรูป เป็นต้น ร้อยละ 25.00 ปลูกพืชไร่ และร้อยละ 17.91 ทำประมง (เลี้ยงปลา กบ เป็นต้น)

4) ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่ใช้บริการ ศพก.

เกษตรกรร้อยละ 51.69 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 20.30 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 12.41 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 9.02 ปริญญาตรี ร้อยละ 3.76 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 1.50 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 0.94 อื่นๆ (ไม่ได้เรียนหนังสือ) และร้อยละ 0.38 สูงกว่าระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 3.2)

5) สินค้าหลักของ ศพก.

จากการสุ่มตัวอย่าง ศพก. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างสินค้าหลักของ ศพก. ดังนี้ ร้อยละ 55.49 ศพก. ข้าว ร้อยละ 13.04 ศพก. ปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 8.75 ศพก. ไม้ผล (ทุเรียน ลำไย มะม่วง เป็นต้น) ร้อยละ 8.57 ศพก. ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน ร้อยละ 7.82 ศพก. พืชไร่ (มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เป็นต้น) ร้อยละ 4.10 ศพก.ยางพารา ร้อยละ 2.23 ศพก. พืชผัก (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่าง

รายการ	เกษตรกรต้นแบบ	เกษตรกรที่ใช้บริการ
1. อายุเฉลี่ย (ปี)	54	53
2. ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมทางการเกษตร (ปี)	27	28
3. กิจกรรมทางการเกษตร (ร้อยละ)		
3.1 ทำนา		63.06
3.2 พืชไร่		25.00
3.3 ไม้ผล		32.65
3.4 ไม้ยืนต้น		38.81
3.5 ปศุสัตว์		42.35
3.6 ประมง		17.91
3.7 อื่นๆ		28.36
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา		51.69
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น		12.41
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย		20.30
4.4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)		1.50
4.5 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		3.76
4.6 ปริญญาตรี		9.02
4.7 สูงกว่าปริญญาตรี		0.38
4.8 อื่นๆ		0.94

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.3 สินค้าหลักของ ศพก. ตัวอย่าง

สินค้าหลัก	ร้อยละ
1. ข้าว	55.49
2. พืชไร่	7.82
3. พืชผัก	2.23
4. ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน	8.57
5. ไม้ผล	8.75
6. ยางพารา	4.10
7. ปาล์มน้ำมัน	13.04

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3 การเชื่อมโยงระหว่าง ศพก. กับโครงการสำคัญอื่นๆ

ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ดังนั้น ศพก. จึงเป็นสถานที่ในการอำนวยความสะดวกให้กับทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ร้อยละ 46.76 เป็นสถานที่อบรมให้ความรู้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ ร้อยละ 39.57 เข้าร่วมในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ร้อยละ 5.76 เกษตรกรต้นแบบทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้ในโครงการต่างๆ ร้อยละ 3.60 เป็นจุดรวบรวมสินค้าต่างๆ ในพื้นที่ และร้อยละ 4.31 อื่นๆ (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 ความเชื่อมโยงระหว่าง ศพก. กับโครงการอื่น

รายการ	ร้อยละ
1. สถานที่อบรมให้ความรู้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ	46.76
2. เข้าร่วมการดำเนินงานโครงการต่างๆ	39.57
3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้กับโครงการต่างๆ	5.76
4. จุดรวบรวมสินค้าต่างๆ	3.60
5. อื่นๆ	4.31

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ศูนย์เครือข่าย ศพก.

ศูนย์เครือข่าย ศพก. มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งให้เป็นตัวแทน ศพก. กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรสามารถเข้ามาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งศูนย์เครือข่ายเหล่านี้จะประกอบไปด้วยองค์ความรู้ที่หลากหลาย ในปีงบประมาณ 2560 สามารถจัดตั้งฯ ขยายศูนย์เครือข่ายได้ รวมทั้งสิ้น 10,533 ศูนย์ แบ่งเป็นศูนย์เครือข่ายประเภทต่างๆ 21 ประเภท โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศูนย์เครือข่ายด้านเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง มีร้อยละ 29.11 ลำดับที่ 2 เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านจัดการศัตรูพืชชุมชน ร้อยละ 13.43 และลำดับที่ 3 เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว มีร้อยละ 11.87 (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 ศูนย์เครือข่ายประเภทต่างๆ

ประเภทของศูนย์เครือข่าย	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3,066	29.11
2. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	1,415	13.43
3. ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	1,250	11.87
4. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	719	6.83
5. ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	278	2.64
6. ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	447	4.24
7. ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	420	3.99
8. ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	336	3.19
9. ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	644	6.11
10. ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	286	2.72
11. ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	55	0.52

ตารางที่ 3.5 ศูนย์เครือข่ายประเภทต่างๆ (ต่อ)

ประเภทของศูนย์เครือข่าย	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
12. ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	178	1.69
13. ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	128	1.22
14. ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจเกษตร	78	0.74
15. ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	53	0.50
16. ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	37	0.35
17. ศูนย์เรียนรู้ด้านชลประทาน/การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า	30	0.28
18. ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	87	0.83
19. ศูนย์เรียนรู้ด้านผัก	478	4.54
20. ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	45	0.43
21. ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	503	4.78
รวมทั้งหมด	10,533	100.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560)

บทที่ 4 ผลการประเมิน

การดำเนินงานของ ศพก. เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปลายปีงบประมาณ 2558 โดยการดำเนินงานเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างเกษตรกรต้นแบบเจ้าของสถานที่ ศพก. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ได้ร่วมกันพัฒนา ศพก. ให้มีความพร้อมในการให้บริการด้านการเกษตรต่างๆ แก่เกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง ผลการดำเนินงานที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดคือ การใช้สถานที่ ศพก. เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ผู้ประสบปัญหาภัยแล้งและราคาผลผลิตทางการเกษตร ในปีงบประมาณ 2559 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการประชาสัมพันธ์ ศพก. ให้เป็นที่รู้จักของเกษตรกร ณ เวลานั้น และได้ใช้สถานที่ ศพก. เป็นจุดในการถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ทั้งในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานนอกสังกัดเรื่อยมา อย่างไรก็ตาม ศพก. ส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมของสถานที่ในการรองรับการเป็นจุดให้บริการแก่เกษตรกร เช่น ศาลาเอนกประสงค์ที่ใช้ในการอบรมเกษตรกรถูกตัดแปลงมาจากโรงรถ โรงเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร โรงเลี้ยงสัตว์ มาใช้เป็นสถานที่จัดอบรมให้แก่เกษตรกร ซึ่งศาลาเหล่านี้อยู่ในสภาพเก่า ทนุโทรม คับแคบ และไม่แข็งแรง ห้องสุขาไม่เพียงพอ และอยู่ในสภาพทรุดโทรมเช่นเดียวกัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้หาแนวทางในการพัฒนา ศพก. โดยให้ทุกหน่วยงานในสังกัดจัดทำแผนการบูรณาการเพื่อให้การพัฒนา ศพก. ทุกแห่งร่วมกันพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่ ศพก. ควบคู่กันไป ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปรากฏตามผลการประเมิน ดังนี้

4.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

4.1.1 งบประมาณดำเนินงาน

การดำเนินงานในปีงบประมาณ 2560 ประกอบด้วยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมดำเนินการรวม 12 หน่วยงาน ได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 403,371,214 บาท มีผลการใช้จ่ายงบประมาณ ร้อยละ 98.82 สูงกว่าเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ (ร้อยละ 96) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 งบประมาณดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (บาท)	งบประมาณที่ใช้ไป (บาท)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)	233,870,800	232,354,679	99.35
2. กรมพัฒนาที่ดิน (พด.)	10,800,000	10,800,000	100.00
3. กรมประมง (กป.)	27,572,700	27,003,835	97.94
4. กรมปศุสัตว์ (ปศ.)	25,478,200	25,478,200	100.00
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.)	9,296,800	9,122,944	98.13
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ตส.)	37,006,744	37,006,732	99.99
7. กรมวิชาการเกษตร (กวก.)	19,118,300	19,118,300	100.00
8. กรมการข้าว (กข.)	16,925,000	16,925,000	100.00
9. กรมชลประทาน (ชป.)	8,820,000	8,087,501.09	91.70

ตารางที่ 4.1 งบประมาณดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
(ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร (บาท)	งบประมาณ ที่ใช้ไป (บาท)	ร้อยละ
10. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)	7,475,000	7,145,900	95.60
11. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.)	6,507,670	5,052,332	77.64
12. กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ฝล.)	500,000	500,000	100.00
รวม	403,371,214	398,595,423.09	98.82

ที่มา : หน่วยงานต่างๆ

4.1.2 หน่วยงานเข้าร่วมบูรณาการ

การขับเคลื่อน ศพก. ประกอบด้วย 14 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ละหน่วยงานจะรับผิดชอบงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังนี้

1) กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งการจัดทำแผนพัฒนา ศพก. และเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เป็นพี่เลี้ยงให้แก่เกษตรกรต้นแบบ อำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรที่เข้ารับบริการใน ศพก. รวมถึงการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเมื่อเกิดปัญหาในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้ใน ศพก. เช่น หัวเชื้อผลิตสารชีวภัณฑ์และอุปกรณ์กำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์พืชชนิดต่างๆ เป็นต้น

2) กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) ให้ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการทำสารอินทรีย์ต่างๆ เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี รวมถึงการให้คำปรึกษากับเกษตรกรเมื่อเกิดปัญหาในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ใน ศพก. เช่น วัสดุอุปกรณ์สำหรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ เช่น ถังน้ำหมัก สารเร่ง พ.ด.สูตรต่างๆ กากน้ำตาล เป็นต้น นอกจากนี้ในบางพื้นที่ได้สนับสนุนเครื่องตรวจวิเคราะห์ดิน พันธุ์พืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ

3) กรมประมง (ปม.) ให้ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น การเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ การผลิตอาหารสัตว์น้ำ การเพาะพันธุ์ปลา/กบ เป็นต้น รวมถึงการให้คำปรึกษากับเกษตรกรเมื่อเกิดปัญหาในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำพร้อมอาหารและอุปกรณ์ในวงเงิน 5,000 บาท/ศูนย์

4) กรมปศุสัตว์ (ปศ.) ให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีก การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงสุกร การผลิตอาหารสัตว์ โรค/การระบาดของโรคสัตว์ เป็นต้น ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเมื่อเกิดปัญหาในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ใน ศพก. ได้แก่ พันธุ์สัตว์ (ไก่เนื้อ ไก่ไข่ สุกร เป็ดเทศ เป็ดไข่ เป็นต้น) โรงเรือน อาหารสัตว์ และอุปกรณ์การเลี้ยง ในวงเงิน 23,000 บาท/ศูนย์

5) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) ให้ความรู้และสื่อการเรียนรู้ด้านการรวมกลุ่มตามแนวทางของสหกรณ์ ระเบียบข้อบังคับ/ข้อกำหนดในการบริหารจัดการกลุ่ม

6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ตส.) ให้ความรู้และสื่อการเรียนรู้ด้านการทำบัญชีประเภทต่างๆ ทั้งบัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม เช่น ไร่ชีวิต สมุดบัญชี

7) กรมวิชาการเกษตร (กวก.) ให้ความรู้การผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เทคนิควิธีการปลูกพืชชนิดต่างๆ รวมถึงการควบคุมและกำจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติโดยใช้สารชีวภัณฑ์ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในการจัดทำฐานเรียนรู้ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์ผัก เป็นต้น

8) กรมการข้าว (กข.) ให้ความรู้การผลิตข้าวคุณภาพ การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว การลดต้นทุนการปลูกข้าว และเทคนิควิธีการปลูกข้าว พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ นอกจากนี้ได้สนับสนุนเครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว และเมล็ดพันธุ์ข้าวชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ให้แก่ ศพก. บางแห่ง

9) กรมชลประทาน (ชป.) ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำ การทำนาด้วยเทคนิคต่างๆ ให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่

10) กรมหม่อนไหม (มม.) ให้ความรู้การปลูกหม่อนเพื่อบริโภคผล หม่อนเลี้ยงไหม การผลิตซาไบหม่อน การแปรรูปผลิตผลจากหม่อน และการทอผ้าไหม เป็นต้น พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำฐานเรียนรู้ เช่น ต้นพันธุ์หม่อนทั้งเพื่อบริโภคผลสด และเพื่อเลี้ยงตัวไหม ตัวไหม และไข่ไหมพันธุ์ดี ให้แก่ ศพก.บางแห่งที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

11) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ให้ความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เช่น การใช้ระบบน้ำหยด สปริงเกอร์ และสนับสนุนอุปกรณ์จัดทำระบบน้ำหยด พันธุ์พืช และก้อนเชื้อเห็ด ให้แก่ ศพก.บางแห่ง

12) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ให้ความรู้แก่เกษตรกรเพื่อการวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้กระดาษเศรษฐกิจเพื่อการคำนวณหาต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร และแหล่งจำหน่ายของพืชแต่ละชนิด เป็นต้น

13) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (פל.) สนับสนุนข้อมูล/ประชาสัมพันธ์ช่องทางการติดต่อเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดปัญหาภัยแล้งในพื้นที่

14) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) ให้ความรู้ด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ การแปรรูปผลิตผลเกษตร พร้อมสนับสนุนต้นพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์ผัก เอกสารความรู้ต่างๆ และวัสดุ/อุปกรณ์เพื่อการปรับปรุง ศพก. เป็นต้น

4.1.3 หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้

การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรซึ่งจัดขึ้นภายใน ศพก. นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดจัดการอบรมแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตรใหญ่ ได้แก่

1) หลักสูตรหลัก ประกอบด้วย การให้ความรู้เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งทุก ศพก. จัดการอบรมภายใต้กรอบหลักสูตร เช่น ความรู้ด้านการทำปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การผลิตสารชีวภาพ การลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ การลดการใช้สารเคมี การไถกลบตอซังแทนการเผา การทำน้ำส้มควันไม้ การปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตพืช GAP การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ฯลฯ แต่สาระของความรู้ที่จัดการอบรมในแต่ละ ศพก. อาจมีเนื้อหาสาระที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความต้องการของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ ในส่วนของวิทยากรที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้มีการผสมผสานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกษตรกรต้นแบบ และเกษตรกรผู้นำในพื้นที่/ทีมงานของเกษตรกรต้นแบบ เทคนิคการถ่ายทอดหากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่จะใช้วิธีการบรรยายประกอบการ

ฉายภาพนิ่งและวิดีโอ หรือสาธิตโดยการปฏิบัติให้เกษตรกรได้เห็นจริง ส่วนวิทยากรที่เป็นเกษตรกรจะเน้นการสอนผ่านการเล่า/บรรยายจากประสบการณ์ที่เคยทำจริงและใช้การสาธิต/พาศึกษาดูงานในฐานเรียนรู้ รวมถึงให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสทดลองปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้

2) หลักสูตรบังคับ ประกอบด้วย การอบรมความรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทุก ศพก. มีการถ่ายทอดความรู้ภายใต้กรอบของหลักสูตร วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.15 เป็นเกษตรกรต้นแบบและทีมงาน ส่วนอีกร้อยละ 25.85 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3) หลักสูตรเสริม เป็นหลักสูตรที่หน่วยงาน หรือ ศพก. กำหนดขึ้นเพื่อให้ความรู้ตามความเหมาะสมและจำเป็นในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี (บัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ) ใช้วิทยากรทั้งจากเจ้าหน้าที่รัฐและครูบัญชีอาสา ร่วมกันบรรยาย

- ความรู้การรวมกลุ่มตามแนวทางสหกรณ์ ที่มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

- ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การดูแล การใช้เวชภัณฑ์ และโรคสัตว์ ที่มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเกษตรกรต้นแบบในบาง ศพก. ที่มีความชำนาญ/ประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์

- ความรู้ด้านประมง ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ การเลี้ยง/ดูแล การทำอาหารลดต้นทุน การขยายพันธุ์ และการแปรรูปผลผลิต ที่มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเกษตรกรต้นแบบในบาง ศพก. ที่มีความชำนาญ/ประสบการณ์

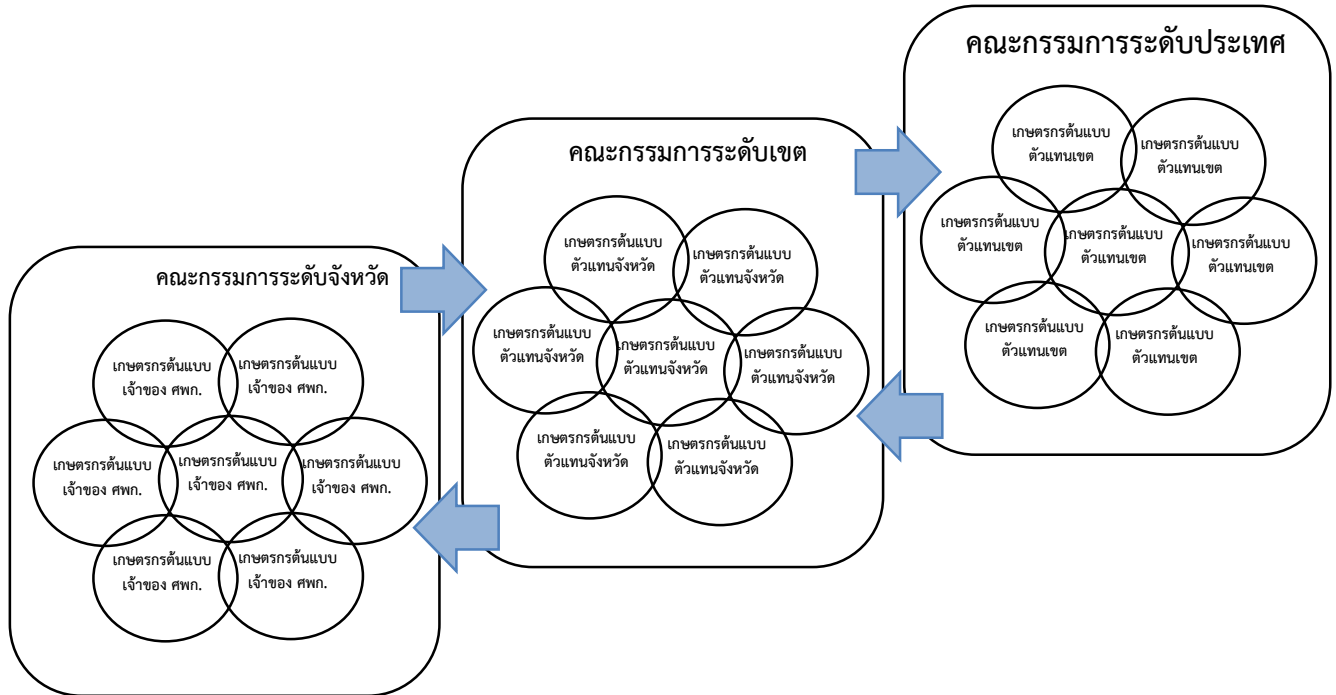
- ความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า/มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบน้ำหยด การใช้สปริงเกอร์ ที่มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ความรู้การทำกิจกรรมเสริมเพิ่มรายได้ เช่น การแปรรูปผลผลิต การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงไส้เดือน การทำน้ายาเอนกประสงค์ การเพาะเห็ดต่างๆ การขยายพันธุ์พืช เป็นต้น วิทยากรมีทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เป็นต้น และมีทีมงานเกษตรกรในพื้นที่ที่ทำกิจกรรมนั้นๆ จนประสบความสำเร็จ เข้าร่วมในการให้ความรู้

นอกจากนี้ จากการประเมินผลได้พบว่า ศพก. ร้อยละ 94.38 มีทีมวิทยากร (เกษตรกรผู้นำ) ของตนเองทำหน้าที่ในการบรรยาย/ให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษา/ดูงาน เฉลี่ย 5 คน/ศพก. ซึ่งแต่ละคนจะทำหน้าที่ให้ความรู้ในส่วนที่ตนเองมีความชำนาญ ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติจริง ส่วน ศพก. ร้อยละ 5.62 ไม่มีทีมงานเป็นวิทยากร มีเพียงเกษตรกรต้นแบบผู้เดียวที่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหากเกษตรกรต้นแบบติดภาระจำเป็น

4.2 กระบวนการดำเนินงาน/กิจกรรม (Activities)

4.2.1 การขับเคลื่อน ศพก.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกระเบียบ ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. 2560 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2560 ประกอบด้วย หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หมวดที่ 4 บทเฉพาะกาล (ภาคผนวกที่ 1)

ในการขับเคลื่อน ศพก. ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นคำสั่งคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองอธิบดีหน่วยงานต่างๆ เป็นคณะทำงาน และมีรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรฝ่ายบริหารเป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน (ภาคผนวกที่ 2) รายละเอียด ดังนี้

1) การคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับต่างๆ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและหาแนวทางการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกันระหว่าง ศพก.ทั้งในระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในระดับต่างๆ ให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม รวม 3 คำสั่ง ดังนี้ (รายละเอียดคำสั่งปรากฏตามภาคผนวกที่ 3)

1.1) คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ 1065/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด

1.2) คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ 1064/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับเขต

1.3) คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ 1067/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับประเทศ

2) การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ประกอบด้วย

2.1) การจัดประชุมคณะทำงานส่วนกลาง

(1) การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริม
การเกษตรแบบแปลงใหญ่ และคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เวลา 9.30 น. ณ ห้องประชุม 7 อาคาร 1 ชั้น 5
กรมส่งเสริมการเกษตร มีผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอกปัทมพงศ์ ประถมภักดิ์)
ในขณะนั้นเป็นประธานการประชุม

(2) การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 9.00 -13.00 น. ณ ห้องประชุม 7 อาคาร 1 ชั้น 5
กรมส่งเสริมการเกษตร ประเด็นสำคัญ คือ

(2.1) ให้ Single Command ทุกจังหวัด ปรับปรุงแผนปฏิบัติการ
บูรณาการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยแต่ละกิจกรรมให้แบ่งรายละเอียดเป็นขั้นตอน
การปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งระบุวันที่ หรือ ช่วงเวลาในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนส่งกรมส่งเสริมการเกษตร
(เลขานุการคณะทำงานขับเคลื่อน ศพก.) ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560

(2.2) ให้ทุกหน่วยงานจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละ
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องส่งให้ส่วนราชการในภูมิภาค เพื่อประสานงานกับ Single Command ในการจัดทำแผน
ตามข้อ (2.1)

(2.3) การประเมินศักยภาพ ศพก.เพื่อการจัดระดับการพัฒนา
ดำเนินการแล้ว 61 จังหวัด รวม 662 ศูนย์ ในส่วนของจังหวัดที่ยังไม่แล้วเสร็จให้สำนักแผนงานและ
โครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้ง Single Command เพื่อดำเนินการให้
แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 ยกเว้นจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายในเดือนมีนาคม 2560

(3) การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริม
การเกษตรแบบแปลงใหญ่ และคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2560 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม 7 อาคาร 1 ชั้น 5
กรมส่งเสริมการเกษตร

2.2) การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับประเทศ จำนวน 8 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2559 ณ ศพก. อำเภอกันทรารมย์ จังหวัด
ศรีสะเกษ ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- ควรมีกฎ ระเบียบรองรับ ศพก.
- ศพก. เสมือนเป็นสถาบันการศึกษาภาคเกษตร ถ้าจะทำตาม
แนวความคิดของ รมว.กษ. จะต้องมีหลักสูตร และเกษตรกรควรมีการอนุญาตการประกอบอาชีพในแต่ละ
สาขา

- การสนับสนุนเครื่องจักรกลในการแปรรูป ควรสนับสนุนในรูปแบบ
สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

- ศพก. ต้องมียุ่งฉาง หรือโซโลในการเก็บผลผลิต

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2559 ณ ศพก. อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- บทบาทของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. (คณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัดร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินเพื่อพัฒนาศักยภาพ ศพก. สามารถเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากบขพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยไม่ต้องรอรับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างเดียว กำหนดแผนในการขับเคลื่อนการสร้างตลาดปลายทางของสินค้าเกษตรหลัก)

- การมอบปัจจัยการผลิตของหน่วยงานต่างๆในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้แก่ ศพก. ต้องแจ้งให้ SC ทราบและกำหนดไว้ในแผนของ SC และให้ประธาน ศพก. ลงนามรับทราบทุกครั้งที่มีการรับมอบ

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ศพก.อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- การจัดตั้งสวัสดิการ ศพก. 882 ศูนย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นสวัสดิการสำหรับสมาชิก ศพก. และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ด้วยการระดมทุนจาก ศพก. แห่งละ 500 บาท/ปี

- โครงการอบรมประธาน ศพก. 882 ศูนย์ “หลักสูตร ผู้นำเกษตรกร ศพก. รุ่นที่ 1/2560” มีเป้าหมายให้ประธาน ศพก. 882 ศูนย์ เป็นเกษตรจารย์

- การสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคในการให้บริการของ ศพก. ที่ประชุมมีมติให้ SC พิจารณาตั้งเรื่องของงบประมาณสนับสนุน

- การประเมินและจัดระดับ ศพก. ที่ประชุมเสนอให้ประธาน ศพก. หรือคณะกรรมการ ศพก. ในระดับจังหวัดร่วมเป็นคณะกรรมการประเมิน ศพก. ด้วย

- ควรจัดการประชุมสัญจรหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด/อำเภอขึ้นในพื้นที่ ศพก.อย่างน้อย ปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อเป็นช่องทางในการเสนอปัญหา/ความเดือดร้อน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอทราบเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2560 ณ ศพก.อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่
ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- การอบรมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. หลักสูตร “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตร” สาระสำคัญภายใต้หลักสูตรประกอบด้วย ผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร ความท้าทายที่รอการพิสูจน์ การวางแผนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ดีและเทคนิคทักษะการเป็นวิทยากรที่ดี กำหนดจัดการอบรมรุ่นละ 2 วัน จำนวน 5 รุ่น

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้การช่วยเหลือ ศพก.และเกษตรกรแปลงใหญ่ ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมในวงเงิน 2,427,4002 บาท โดยช่วยเหลือเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก.จำนวน 87 ราย ในพื้นที่ 10 จังหวัด เป็นเงิน 1,947,400 บาท และเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 4 ราย เป็นเงิน 480,000 บาท

- โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ระดับตำบลของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ องค์การมหาชน คณะกรรมการเครือข่าย ศพก.

เห็นชอบทำงานร่วมกันเพื่อเสริมความเข้มแข็งของ ศพก. และ ขอให้เชิญสำนักงานอุทยานการเรียนรู้มาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานร่วมกันต่อไป ในการประชุมครั้งต่อไป

- รายงานเงินสวัสดิการ ศพก. 882 ศูนย์ คงเหลือจำนวน 171,227 บาท
- ร่างระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงาน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ของ ศพก. ในการดำเนินงานร่วมกับ ศบกต. และบทเฉพาะกาลให้คณะกรรมการบริหาร ศบกต. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ศพก. ด้วย รวมถึงกำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหญ่เพื่อพิจารณาร่างระเบียบฯ

- การจัดตั้งสวัสดิการ ศพก. อยู่ระหว่างการยกร่าง โดยกรมส่งเสริม

การเกษตร

- การขับเคลื่อนเครือข่าย ศพก. กำหนดให้มีศูนย์เครือข่ายทุก ศพก. ๗

ละ 10 ศูนย์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่าง ศพก. เกษตรแปลงใหญ่ และเกษตรทฤษฎีใหม่ ในระดับพื้นที่

- การดำเนินงาน 5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง

ประกอบด้วยผู้ร่วมบูรณาการ คือ เกษตรกร ประชาชนเกษตรกร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา โดยมอบให้ทุก ศพก. ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่และทำเป็นตัวอย่าง

ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2560 ณ ศพก. อำเภอเขาย้อย จังหวัด

เพชรบุรี ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- ร่างระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการดำเนินงาน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

- ร่างประกาศศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรว่า

ด้วยการจัดสวัสดิการภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- โครงการอบรมการพัฒนาองค์ความรู้/การบริหารจัดการน้ำ/จัดหา

แหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรให้แก่ประชาชน เครือข่าย ศพก. ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 11 รุ่น

- การเตรียมการต้นฤดูการผลิตของ ศพก. ในการจัดงาน Field day

- การเตรียมการจัดแสดงผลงาน/สินค้าของ ศพก. แปลงใหญ่ เกษตรกร

รุ่นใหม่ ที่สวนลุมพินี วันที่ 28 กรกฎาคม 2560

ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2560 ณ ศพก. อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัด

สงขลา

ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2560 ณ ศพก. อำเภอบางไทร จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- การชี้แจงระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการดำเนินงาน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. 2560 ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2560

ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2560 ณ ศพก. อำเภอธวัชบุรี จังหวัด

ร้อยเอ็ด ประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในการประชุม คือ

- การชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 9101 ตาม

รอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

4.2.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ ศพก.

การดำเนินงาน ศพก. เป็นแนวทางในการให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในรูปแบบใหม่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของ ศพก. เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบ และเข้ามาใช้บริการ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ โดยมุ่งหวังที่จะกระจายการรับรู้ให้ถึงเกษตรกรมากที่สุด ในการดำเนินงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เลือกใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ ร้อยละ 72.07 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อนบ้าน ผู้นำท้องถิ่น เกษตรกรต้นแบบ อาสาสมัครเกษตรสาขาต่างๆ เป็นต้น ร้อยละ 27.93 ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ เช่น ป้ายโฆษณา เสียงตามสายภายในหมู่บ้าน วิทยุ/โทรทัศน์ท้องถิ่น Social ต่างๆ รวมถึงหนังสือเชิญชวน เป็นต้น (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของ ศพก.

รายการ	ร้อยละ
1. สื่อบุคคล	72.07
1.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	32.56
1.2 เพื่อนบ้าน	4.10
1.3 ผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ส.อบต.)	25.00
1.4 เกษตรกรต้นแบบ (เจ้าของ ศพก.)	35.39
1.5 อาสาสมัครเกษตรสาขาต่างๆ	0.90
1.6 อื่นๆ	2.05
2. สื่อประชาสัมพันธ์	27.93
2.1 ป้ายโฆษณา (โปสเตอร์ ไลน์ เป็นต้น)	0.87
2.2 เสียงตามสายในหมู่บ้าน	48.48
2.3 วิทยุ/โทรทัศน์ ท้องถิ่น	0.43
2.4 Social (Line Facebook Youtube เป็นต้น)	26.41
2.5 อื่นๆ	23.81

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.3 การพัฒนา ศพก.

1) การปรับปรุงศาลาเอนกประสงค์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการศาลาเรียนรู้เพื่อให้การสนับสนุน ศพก. ให้มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร โครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน 132,300,000 บาท และได้จัดสรรให้แก่ ศพก. ทั้ง 882 แห่งๆ ละ 150,000 บาท เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

2) การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการ

ของเกษตรกรในพื้นที่ได้ ในปีงบประมาณ 2560 เกษตรกรต้นแบบทุกรายได้รับการพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มเติม ทั้งจากหน่วยงานในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กระทรวงพลังงาน กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรสำคัญที่จัดอบรมให้แก่เกษตรกรต้นแบบทั้ง 882 ศูนย์ ได้แก่หลักสูตรเทคนิคการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร โดยแบ่งจัดการอบรมจำแนกตามพื้นที่ ดังนี้

ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 – 26 เมษายน 2560 ณ โรงแรมเจริญธานี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 27 – 29 เมษายน 2560 ณ โรงแรมเนวาด้า คอนเวนชั่น อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 – 5 พฤษภาคม 2560 ณ โรงแรมไคมอนด์พลาซ่า อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 18 – 20 พฤษภาคม 2560 ณ โรงแรมเอป็น่าเฮาส์ กรุงเทพมหานคร

ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 28 – 30 พฤษภาคม 2560 ณ โรงแรมโลตัส ปางสวนแก้ว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3. การพัฒนาฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรได้เห็นสิ่งที่ทำจริง สามารถจับต้องได้และทดลองปฏิบัติได้ด้วยตนเอง จากการประเมินผล พบว่า ศพก. มีฐานเรียนรู้เฉลี่ย 6 ฐาน โดยฐานเรียนรู้ที่แต่ละ ศพก. มีเหมือนกัน คือ ร้อยละ 84.27 ฐานเรียนรู้ด้านการผลิตสารอินทรีย์เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก/ปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมา ร้อยละ 70.79 ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 65.17 ฐานเรียนรู้ด้านประมง ร้อยละ 53.93 ฐานเรียนรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติไม่พึ่งพาสารเคมี เช่น การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์/ชีวภาพ ร้อยละ 49.44 ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกข้าว ร้อยละ 41.57 ฐานเรียนรู้ด้านบัญชี ร้อยละ 31.46 ฐานเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 25.84 ฐานเรียนรู้เรื่องการจัดการดิน เช่น การตรวจวิเคราะห์ดิน การผสมแม่ปุ๋ยใช้ตามค่าที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์ดินตามต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิด ร้อยละ 16.85 ฐานเรียนรู้ด้านพืชผักและฐานเรียนรู้ด้านการใช้น้ำ ร้อยละ 14.61 ฐานเรียนรู้ด้านการขยายพันธุ์พืช และฐานเรียนรู้ด้านพืชสมุนไพร ร้อยละ 12.36 ฐานเรียนรู้ด้านการแปรรูป นอกเหนือจากนั้นเป็นฐานเรียนรู้ที่มีเฉพาะในบางพื้นที่ ได้แก่ ฐานเรียนรู้ด้านจังหวัด ฐานเรียนรู้เรื่องไส้เดือน ฐานเรียนรู้การทำน้ำส้มควันไม้ เป็นต้น (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ประเภทฐานเรียนรู้ที่มีใน ศพก.

ฐานเรียนรู้	ร้อยละ
1. ด้านปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก/ปุ๋ยอินทรีย์	84.27
2. ด้านปุ๋ยคอก	70.79
3. ด้านประมง	65.17
4. ด้านการใช้สารชีวภัณฑ์/ชีวภาพ	53.93
5. ด้านข้าว	49.44
6. ด้านบัญชี	41.57
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	31.46
8. ด้านการวิเคราะห์ดิน/ปรับปรุงบำรุงดิน	25.84
9. ด้านพืชผัก	16.85
10. ด้านการใช้น้ำ	16.85
11. ด้านการขยายพันธุ์พืช	14.61
12. ด้านพืชสมุนไพร	14.61
13. ด้านการแปรรูป	12.36
14. อื่นๆ	68.54

ที่มา : จากการสำรวจ

ในการดูแลฐานเรียนรู้ของ ศพก. นั้น ร้อยละ 32.04 มีการปรับปรุงฐานเรียนรู้ให้มีความพร้อมในการใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ร้อยละ 23.06 มีการปรับปรุงฐานเรียนรู้เฉพาะในช่วงเวลาที่มีการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นฐานเรียนรู้เสริม เช่น การทำปุ๋ยหมัก สารชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ร้อยละ 6.06 มีการปรับปรุง/พัฒนาฐานเรียนรู้ให้มีความหลากหลายในแต่ละช่วงเวลาการผลิต เช่น การปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก การปรับเปลี่ยนชนิดสัตว์น้ำที่เลี้ยงเพื่อให้เกษตรกรที่เข้าใช้บริการได้เห็นและได้รับความรู้/ข้อมูลรูปแบบการผลิตต่างๆที่หลากหลายเป็นทางเลือกในการผลิตมากยิ่งขึ้น และร้อยละ 38.84 ปรับปรุงปีละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นฐานเรียนรู้ด้านการผลิตทางการเกษตรซึ่งจะมีตามช่วงฤดูกาลผลิต เป็นต้น

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ ศพก. แต่ละแห่งจะมีแปลงเรียนรู้เฉลี่ย 2 แปลง โดยส่วนใหญ่จะเป็นแปลงเรียนรู้ด้านการลดต้นทุนข้าว แปลงเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และแปลงเรียนรู้ไม้ผลต่างๆ เป็นต้น ร้อยละ 54.84 เป็นแปลงเรียนรู้ที่มีเฉพาะช่วงฤดูกาล ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 45.16 เป็นแปลงเรียนรู้ที่มีให้ศึกษา/ทดลองได้ตลอดทั้งปี แต่ความรู้ที่จะเรียนรู้ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาในการบริหารจัดการแปลง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแปลงเรียนรู้ด้านไม้ผล ไม้ยืนต้น จะมีช่วงเวลาเรียนรู้ในการดูแลรักษา ช่วงเวลาจัดการผลผลิต เป็นต้น

4. การจัดตั้งศูนย์เครือข่าย ศพก. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์เครือข่าย เพื่อเพิ่มการบริการให้แก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึงทั้งอำเภอ โดยการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายนั้น จะพิจารณาจากเกษตรกรผู้นำที่ประสบความสำเร็จหรือมีความโดดเด่นในการทำการเกษตรแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความหลากหลายในองค์ความรู้ทางการเกษตร และเน้นให้กระจายอยู่ในพื้นที่ของทุกตำบลสามารถเป็นตัวแทนของ ศพก. ในการให้บริการแก่เกษตรกรทุกพื้นที่ได้ จากการประเมินผล พบว่า ศูนย์เครือข่ายร้อยละ 44.56

มีความพร้อมและเหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ ที่เหลือร้อยละ 55.44 ยังมีความพร้อมไม่เพียงพอต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมด้านสถานที่ (อาคาร วัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการอบรม ห้องสุขา) และบางแห่งไม่มีผู้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

4.3 ผลผลิต (Outputs)

4.3.1 ความพร้อมในการให้บริการของ ศพก.

1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในช่วงปลายปี 2559 จำนวน 132,300,000 บาท ซึ่งได้นำมาจัดสรรให้แก่ ศพก. ทั้ง 882 แห่งๆ ละ 150,000 บาท เพื่อใช้ในการปรับปรุงศาลาเอนกประสงค์ของ ศพก. ทั้ง 882 แห่ง ผลการดำเนินงาน พบว่า ศพก. ทุกแห่งดำเนินการเสร็จเรียบร้อย นอกจากนี้ยังมี ศพก. ร้อยละ 64.28 ใช้เงินทุนของตนเองเฉลี่ย 69,805.56 บาท/ศพก. สมทบในการปรับปรุงศาลาเอนกประสงค์รวมถึงการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ที่เข้ารับการอบรมให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

2) ผลการประเมินศักยภาพ ศพก. ของ Single Command แต่ละจังหวัด โดยใช้ตัวชี้วัด 4 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ (1) สภาพความพร้อมในการเป็นศูนย์เรียนรู้ (สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้) (2) ความพร้อมของเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. (ความรู้/ประสบการณ์/ความสำเร็จทางการเกษตร) (3) การบริหารจัดการ/แนวทางการพัฒนา ศพก. (ข้อมูลองค์ความรู้ต่างๆ แนวทางการพัฒนา และแผนการปฏิบัติงาน) และ (4) การเชื่อมโยงเครือข่าย (มีศูนย์เครือข่ายของ ศพก. รวมถึงการทำงานร่วมกัน) พบว่า ความพร้อมในการเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ของ ศพก. ในปีงบประมาณ 2560 อยู่ในระดับต่างๆ ดังนี้

ระดับ A จำนวน 470 ศูนย์

ระดับ B จำนวน 401 ศูนย์

ระดับ C จำนวน 11 ศูนย์

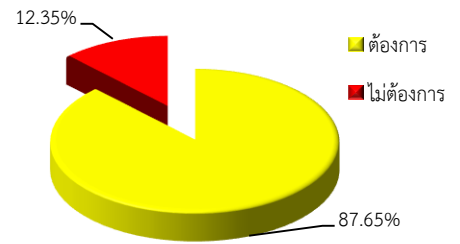
3) ผลการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบทั้งในรูปแบบการอบรม ดูงานและสัมมนา เกษตรกรต้นแบบร้อยละ 71.91 ได้นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ เช่น การเป็นวิทยากร การใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ ยังช่วยทำให้เกษตรกรต้นแบบแต่ละจังหวัดรู้จักและเข้าร่วมเป็นเครือข่ายอย่างแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และช่วยในการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่าง ศพก.อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม (แผนภูมิที่ 1)

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรต้นแบบ ร้อยละ 87.65 ยังมีความต้องการที่จะรับการพัฒนาความรู้ของตนเองให้มีความหลากหลายมากขึ้นในด้านต่างๆ (แผนภูมิที่ 1) กล่าวคือ ร้อยละ 21.18 ต้องการความรู้ด้านวิธีการลดต้นทุนการผลิตที่หลากหลายเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ร้อยละ 10.59 ต้องการความรู้วิธีการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 31.76 ต้องการนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการเกษตร (ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาขึ้นไป) และร้อยละ 36.47 ต้องการความรู้เสริมอื่นๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ เช่น การทำแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แบบมืออาชีพ เป็นต้น (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 องค์กรความรู้ที่เกษตรกรต้นแบบต้องการเพิ่มเติม

รายการ	ร้อยละ
1. การลดต้นทุนการผลิต	21.18
2. การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	10.59
3. นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ	3.53
4. อื่นๆ (แก้สีผิวภาพ วิทยากรมืออาชีพ ฯลฯ)	36.47

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 1 ความต้องการความรู้เพิ่มเติมของเกษตรกรต้นแบบ

4.3.2 การให้บริการของ ศพก.และศูนย์เครือข่าย

ผลจากการพัฒนา ศพก. ให้มีความพร้อมในการเป็นจุดให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ทำให้ ศพก. สามารถให้บริการทางการเกษตรด้านต่างๆ โดยภาพรวมการให้บริการแก่เกษตรกรของ ศพก. 882 แห่ง นั้น เป็นการให้บริการเพื่อการอบรม/ดูงาน จำนวน 774,919 ราย บริการด้านข้อมูลข่าวสาร/วิชาการ จำนวน 32,769 ครั้ง บริการด้านการเกษตรต่างๆ จำนวน 117,401 ราย และแก้ไขปัญหา/รับเรื่องร้องเรียน จำนวน 4,529 เรื่อง (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การให้บริการ ศพก. กับเกษตรกร

การให้บริการ	จำนวน
1. อบรม/ดูงาน (ราย)	774,919
2. บริการข้อมูล ข่าวสาร/วิชาการ (ครั้ง)	32,769
3. ด้านการเกษตรต่างๆ (ราย)	117,401
4. แก้ไขปัญหา/รับเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)	4,529

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

นอกจากนี้ จากการสำรวจเกษตรกรตัวอย่างในการเข้าใช้บริการ ศพก. ยังพบว่า กิจกรรมที่เกษตรกรเข้าใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ ร้อยละ 91.04 เข้ารับการอบรมความรู้ ร้อยละ 79.48 เข้าร่วมงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) ร้อยละ 29.29 ขอคำแนะนำ/ข้อมูล/ข่าวสารต่างๆ เช่น เรื่องโรค/แมลงศัตรูพืช การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ฮอร์โมนต่างๆ การใช้สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ร้อยละ 27.99 ขอปัจจัยการผลิตจาก ศพก. เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก สารเร่ง พ.ด. สารชีวภัณฑ์ พันธุ์พืชต่างๆ เป็นต้น (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การเข้ารับบริการจาก ศพก. ของเกษตรกร

ลักษณะการเข้ารับบริการ	ร้อยละ
1. เข้ารับการอบรม	91.04
2. เข้าร่วมงาน Field Day	79.48
3. ขอคำแนะนำ/ข้อมูล/ข่าวสารต่างๆ	29.29
4. ขอปัจจัยการผลิต	27.99
5. อื่นๆ(การทำกิจกรรมกลุ่ม การประชุม การแก้ไขปัญหา การเกษตร และซื้อร้องเรียน ฯลฯ)	8.77

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

นอกเหนือการเป็นสถานที่ให้บริการด้านการเกษตรแล้ว ศพก. ยังถูกใช้เป็นสถานที่อบรม ถ่ายทอดความรู้ของหน่วยงานต่างๆ นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้แก่เกษตรกร และถูกใช้เป็นสถานที่เรียนรู้ ศึกษา ศึกษานองนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจด้านการเกษตร ซึ่งผลการให้บริการของ ศพก. ในปีงบประมาณ 2560 ดังนี้

1) การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร

ศพก. ได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เน้นการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ โดยหลักสูตรที่จัดการอบรมขึ้นใน ศพก. ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.21 เป็นหลักสูตรด้านการลดต้นทุน เช่น การผลิตสารอินทรีย์ประเภทต่างๆ เพื่อใช้ทดแทนสารเคมีที่มีราคาแพงและไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีการต่างๆ การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง การตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ เป็นต้น รองลงมาร้อยละ 11.51 เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปลูก และดูแลรักษาพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ และ/หรือ ช่วยเพิ่มคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 7.16 หลักสูตรการทำบัญชี ซึ่งจะช่วยให้การควบคุม/ลดต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 4.09 เป็นหลักสูตรด้านประมง (การเลี้ยง การดูแลสัตว์น้ำ การขยายพันธุ์ และการผลิตอาหารสัตว์น้ำด้วยตนเอง) ร้อยละ 2.56 หลักสูตรด้านปศุสัตว์ (การเลี้ยง การดูแล การผลิตอาหารสัตว์ด้วยตนเอง) ร้อยละ 3.71 หลักสูตรด้านเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 4.99 เป็นต้น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ประเภทความรู้ที่เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดจาก ศพก.

ความรู้	ร้อยละ
1. การลดต้นทุนการผลิต	59.21
2. การปลูกพืช/การดูแลรักษาพืช	11.51
3. การทำบัญชี	7.16
4. การแปรรูป	4.99
5. ด้านประมง	4.09
6. เศรษฐกิจพอเพียง	3.71
7. ระบบน้ำ	3.32
8. การขยายพันธุ์พืช	2.94
9. ด้านปศุสัตว์	2.56
10. การเกษตรทั่วไป	0.51
รวม	100.00

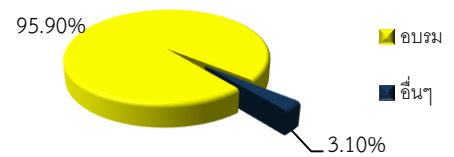
ที่มา : จากการสำรวจ

ในส่วนของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการ ศพก. นั้น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.90 เป็นการเข้าใช้บริการในกิจกรรมการฝึกอบรม (แผนภูมิที่ 2) ในจำนวนนี้ จำแนกเป็นเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ที่ได้เข้าร่วมโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ ร้อยละ 40.48 เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร้อยละ 29.36 เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ร้อยละ 21.79 เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 8.37 เข้าร่วมโครงการสำคัญอื่นๆ ได้แก่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อภายใต้ร่มพระบารมี เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน และโครงการธนาคารสินค้าเกษตร ฯลฯ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมใน ศพก. กับโครงการสำคัญต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

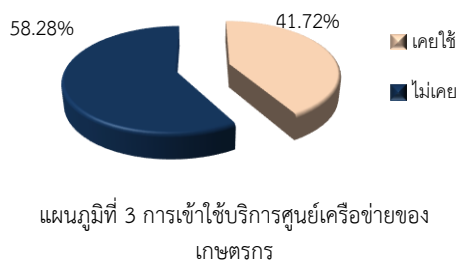
โครงการ	ร้อยละ
1. สมาชิก ศพก.	40.48
2. สมาชิกโครงการฯ เกษตรแบบแปลงใหญ่	29.36
3. เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่	21.79
4. เกษตรกรโครงการอื่นๆ	8.37

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 2 กิจกรรมการใช้บริการ ศพก. ของเกษตรกร

การให้บริการของศูนย์เครือข่าย เกษตรกรร้อยละ 58.28 ไม่เคยเข้าใช้บริการ (แผนภูมิที่ 3) เนื่องจากร้อยละ 58.56 มีที่อยู่อาศัยใกล้ ศพก. มากกว่าศูนย์เครือข่าย ร้อยละ 34.98 ไม่ทราบว่าศูนย์เครือข่ายอยู่ที่ไหนบ้าง ร้อยละ 6.46 เห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นเข้าใช้บริการ และกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายไม่เหมือนกับกิจกรรมที่ทำอยู่ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 เหตุผลที่เกษตรกรไม่เข้าใช้บริการศูนย์เครือข่าย

เหตุผล	ร้อยละ
1. อยู่ไกลศูนย์เครือข่าย	58.56
2. ไม่รู้จักที่ตั้งศูนย์เครือข่าย	34.98
3. อื่นๆ(ไม่มีความจำเป็น)	6.46

ที่มา: จากการสำรวจ

ส่วนเกษตรกรที่เหลือร้อยละ 41.72 เคยเข้าใช้บริการในศูนย์เครือข่าย โดยศูนย์เครือข่ายที่เกษตรกรเข้าใช้บริการมากที่สุด คือ ร้อยละ 24.19 เป็นศูนย์เครือข่ายด้านเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน รองลงมาร้อยละ 14.42 เป็นศูนย์เครือข่ายด้านข้าว ร้อยละ 12.09 ด้านปศุสัตว์ และร้อยละ 11.16 ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชน เป็นต้น (ตารางที่ 4.10) กิจกรรมในการเข้าใช้บริการในศูนย์เครือข่ายของเกษตรกรนั้น ร้อยละ 70.34 เข้ารับการอบรม ร้อยละ 26.79 เข้าศึกษาดูงาน และร้อยละ 2.87 ขอรับบริการด้านการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรและการเข้าร่วมเป็นวิทยากร

ตารางที่ 4.10 ศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่เกษตรกรเคยเข้าใช้บริการ

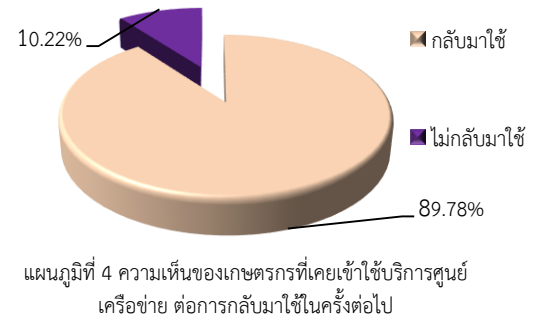
ประเภทของศูนย์เครือข่าย	ร้อยละ
1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	24.19
2. ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	14.42
3. ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	12.09
4. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	11.16
5. ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	8.37
6. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	6.51
7. ศูนย์เรียนรู้ด้านผัก	5.58
8. ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	5.12
9. ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	4.65
10. ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	3.26
11. ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	2.33
12. ศูนย์เครือข่ายอื่นๆ (การจัดการดิน พืชไร่ เศรษฐกิจเกษตร)	2.32

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการสอบถามความเห็นของเกษตรกรที่มีต่อศูนย์เครือข่าย พบว่า ร้อยละ 89.78 จะกลับมาใช้บริการศูนย์เครือข่ายอีก (แผนภูมิที่ 4) โดยมีวัตถุประสงค์ในการกลับมาใช้บริการ คือ ร้อยละ 60.24 จะเข้ามารับการอบรม ร้อยละ 24.10 จะเข้ามาศึกษาดูงานเพิ่มเติม ร้อยละ 6.02 จะเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร้อยละ 9.64 ถ้ามีปัญหาจะเข้ามาปรึกษา ร่วมทำกิจกรรมกับศูนย์เครือข่าย (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 วัตถุประสงค์ในการกลับมาใช้บริการศูนย์เครือข่าย
ในครั้งต่อไปของเกษตรกรที่เคยเข้าใช้บริการ

วัตถุประสงค์	ร้อยละ
1. เข้ามารับการอบรม	60.24
2. ศึกษาดูงานเพิ่มเติม	24.10
3. ปรึกษาปัญหา และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ	9.64
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	6.02
รวม	100.00

4.4 ผลลัพธ์ (Outcome)

4.4.1 การนำความรู้ไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต/เทคนิคการผลิตของเกษตรกร

จากการเข้าใช้บริการใน ศพก.ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.00 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และ/หรือ เทคนิคการผลิต แบ่งแนวทางการใช้เป็น 3 ด้าน คือ (ตารางที่ 4.12)

1) ร้อยละ 14.16 ได้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร ในจำนวนนี้ ร้อยละ 28.13 เปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ร้อยละ 71.87 เปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก โดยเกษตรกรให้เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงว่า พืชชนิดเดิมประสบปัญหาโรคผลผลิตตกต่ำ สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืช เป็นต้น

2) ร้อยละ 46.78 ยังคงผลิตตามกิจกรรมเดิม แต่ปรับเปลี่ยนเทคนิค/รูปแบบการผลิต โดยร้อยละ 61.44 เปลี่ยนจากการใช้สารเคมีไปใช้สารอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์แทน ร้อยละ 30.72 เปลี่ยนจากการทำนาแบบดั้งเดิมเป็นการใช้เทคนิค/เครื่องมือต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ร้อยละ 6.53 เปลี่ยนวิธีการปลูกพืชแบบเดิม เช่น จากการขุดหลุมเป็นการยกร่องแทน เป็นต้น ร้อยละ 1.31 มีการวางแผนการผลิตจากเดิมที่ไม่เคยมีการวางแผนมาก่อนโดยใช้ตลาดนำการผลิต

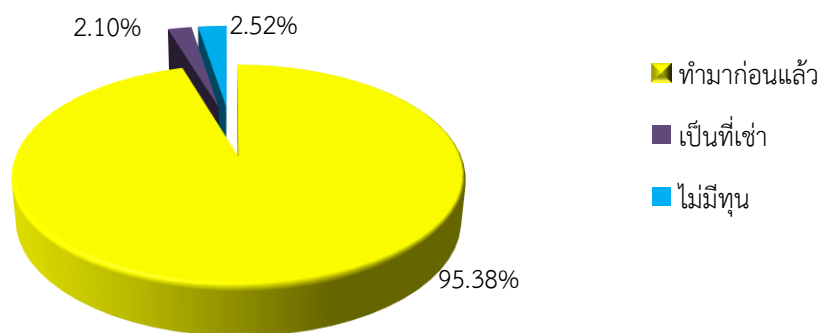
3) ร้อยละ 39.06 ยังคงผลิตในกิจกรรมเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่ๆ เข้าแทรกในพื้นที่ กิจกรรมที่เพิ่ม ได้แก่ ร้อยละ 33.67 เพิ่มการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อการบริโภคและเพิ่มรายได้ ร้อยละ 19.39 เพิ่มการปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 14.29 เพิ่มการปลูกผักไว้เพื่อการบริโภค ร้อยละ 12.24 เพิ่มการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและจำหน่าย รวมถึงการนำมูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ย ร้อยละ 7.14 เริ่มการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการบริโภคและจำหน่าย และร้อยละ 13.27 เริ่มการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเลี้ยงไหม การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ส่วนเกษตรกรที่เหลืออีก ร้อยละ 47.00 ไม่มีการปรับเปลี่ยน เนื่องจาก ร้อยละ 95.38 มีการปรับเปลี่ยนมาก่อนหน้านี้ประมาณ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 2.10 ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองทำให้การทำกิจกรรมที่แตกต่างออกไปจากเดิมไม่สามารถทำได้ และร้อยละ 2.52 ไม่มีเงินทุน (แผนภูมิที่ 5)

ตารางที่ 4.12 การปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. ไม่มีการปรับเปลี่ยนการผลิตในปีที่ผ่านมา	47.00
2. มีการปรับเปลี่ยนการผลิตในปีที่ผ่านมา	53.00
2.1. ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเดิมเป็นกิจกรรมใหม่	14.16
1) ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเดิมเป็นเกษตรผสมผสาน	28.13
2) ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเดิมเป็นไม้ผล	25.00
3) ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเดิมเป็นพืชไร่	25.00
4) ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเดิมเป็นไม้ยืนต้น	21.87
2.2. ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต	46.78
1) เปลี่ยนจากการใช้เคมีเป็นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภาพต่างๆ	61.44
2) เปลี่ยนการทำนาแบบเดิมเป็นการใช้เทคนิค/เครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	30.72
3) เปลี่ยนลักษณะการปลูกพืชแบบเดิม	6.53
4) มีการวางแผนการผลิตจากเดิมที่ไม่เคยวางแผนการผลิต	1.31
2.3. เพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่	39.06
1) การปลูกพืชผสมผสาน	33.67
2) การปลูกผักไว้บริโภค	14.29
3) การปลูกพืชเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน	19.39
4) การเลี้ยงสัตว์	12.24
5) การเลี้ยงสัตว์น้ำ	7.14
6) อื่นๆ	13.27

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 5 เหตุผลที่เกษตรกรไม่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมการผลิต

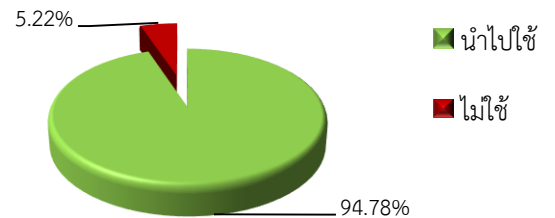
4.4.2 การนำความรู้ไปปรับใช้ในกระบวนการผลิต

เกษตรกรร้อยละ 94.78 นำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตรประกอบด้วยความรู้ด้านต่างๆ (แผนภูมิที่ 6) คือ ร้อยละ 73.16 นำความรู้ไปใช้ด้านการลดต้นทุนการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมัก การทำสารชีวภัณฑ์ การลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว การปรับปรุงบำรุงดินด้วยสารอินทรีย์และใช้วิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น ร้อยละ 7.18 เป็นความรู้ด้านการปลูกพืช/ดูแลรักษาพืช ร้อยละ 5.98 ความรู้ด้านการทำบัญชี ร้อยละ 2.05 ความรู้ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 2.74 ความรู้ด้านประมง ร้อยละ 2.22 ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 2.91 ความรู้ด้านการแปรรูป ร้อยละ 1.71 ความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืช ร้อยละ 0.17 ความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำระบบน้ำในแปลงเกษตร และร้อยละ 1.88 เป็นความรู้ทั่วไป (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์

ความรู้	ร้อยละ
1. การลดต้นทุนการผลิต	73.16
2. การปลูกพืช/การดูแลรักษาพืช	7.18
3. การทำบัญชี	5.98
4. ด้านปศุสัตว์	2.05
5. ด้านประมง	2.74
6. เศรษฐกิจพอเพียง	2.22
7. การแปรรูป	2.91
8. การขยายพันธุ์พืช	1.71
9. ระบบน้ำ	0.17
10. การเกษตรทั่วไป	1.88
รวม	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 6 การนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก.ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

4.4.3 ผลที่ได้รับจากการนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร

เกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 89.56 เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้ว ดังนี้ (แผนภูมิที่ 7 และตารางที่ 4.14)

- ร้อยละ 28.42 สามารถลดปริมาณปุ๋ยเคมีได้ จากเดิม 330.65 กก./ไร่ ลดลงเหลือเพียง 188.89 กก./ไร่ ลดรายจ่ายค่าปุ๋ยลงเฉลี่ย 722.26 บาท

- ร้อยละ 24.57 สามารถปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จากการใช้พืชปุ๋ยสด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี

- ร้อยละ 5.98 สามารถลดปริมาณการใช้สารเคมีลงได้ จากเดิมที่เคยใช้ในปริมาณ 190.61 กก./ไร่ ลดลงเหลือเพียง 70.34 กก./ไร่ ลดรายจ่ายค่าสารเคมีลงเฉลี่ย 323.75 บาท/ไร่

- ร้อยละ 1.92 สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้ กรณีการปลูกข้าว จากเดิมเคยได้รับผลผลิตเฉลี่ย 483.89 กก./ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 636.11 กก./ไร่

- ร้อยละ 11.54 สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลงได้เฉลี่ย 893.54 บาท/เดือน

- ร้อยละ 9.83 สามารถป้องกันโรค/แมลงศัตรูพืชได้มากขึ้น

- ร้อยละ 5.56 ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพมากขึ้น เช่น รวงข้าวอวบทำให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น หรือ ปาล์มน้ำมันมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันมากขึ้น เป็นต้น

- ร้อยละ 5.34 สามารถลดการใช้เมล็ดพันธุ์ลงได้ กรณีการปลูกข้าว จากเดิมเคยใช้ 22.92 กก./ไร่ ลดลงเหลือเพียง 12.72 กก./ไร่ ลดรายจ่ายค่าเมล็ดพันธุ์ลงเฉลี่ย 10.20 กก./ไร่

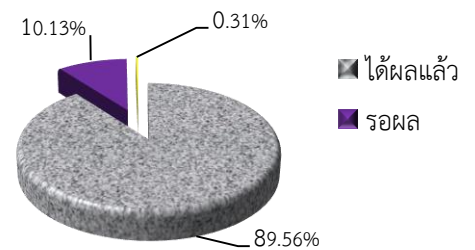
- ร้อยละ 6.84 ได้รับประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ รู้รายรับ-รายจ่ายจากการทำบัญชี มีรายได้เสริมจากกิจกรรมที่ทำเพิ่มขึ้น สุขภาพดีขึ้นจากการลดใช้เคมี เป็นต้น

ส่วนเกษตรกรที่เหลืออีกร้อยละ 10.13 อยู่ระหว่างรอผลที่จากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 0.31 ไม่ได้รับประโยชน์ โดยให้เหตุผลว่าความรู้ที่ได้รับยังไม่เพียงพอ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในระหว่างการค้าเงินงาน (แผนภูมิที่ 7)

ตารางที่ 4.14 ประเภทผลที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

ความรู้	ร้อยละ
1. ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี	28.42
1.1 เดิมใช้ 330.65 กก./ไร่	
1.2 ปัจจุบันใช้ 188.89 กก./ไร่	
2. ปรับปรุงบำรุงดินให้สมบูรณ์มากขึ้น	24.57
3. ลดปริมาณการใช้สารเคมี	5.98
3.1 เดิมใช้ 190.61 กก./ไร่	
3.2 ปัจจุบันใช้ 70.34 กก./ไร่	
4. เพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตร	1.92
5. ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	11.54
6. ป้องกันโรค/แมลงศัตรูพืช	9.83
7. ผลผลิตมีความสมบูรณ์มากขึ้น	5.56
8. ลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์	5.34
8.1 เดิมใช้ 22.92 กก./ไร่	
8.2 ปัจจุบันใช้ 12.72 กก./ไร่	
9. อื่นๆ	6.84

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 7 ผลที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

เมื่อเปรียบเทียบความรู้ที่เกษตรกรได้รับและความรู้ที่เกษตรกรนำมาใช้ประโยชน์แล้ว พบว่าความรู้ในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต เป็นความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากมีความหลากหลายในวิธีการลดต้นทุนซึ่งเกษตรกรได้รับจากหลายหน่วยงาน และเป็นความรู้ที่ตรงต่อความต้องการของเกษตรกร ซึ่งเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วสามารถเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ในขณะเดียวกัน ความรู้ที่เกษตรกรนำไปใช้ปฏิบัติน้อยสุด เป็นความรู้ด้านการทำบัญชี โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า มีความยุ่งยากและเสียเวลาในการจดบันทึก นอกจากนี้ เกษตรกรยังให้เหตุผลเพิ่มเติมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการทำบัญชี จะส่งผลกระทบต่อทางจิตใจ เพราะในช่วงที่รอการเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรจะเห็นเพียงตัวเลขรายจ่ายไม่มีรายรับ

เพราะรายรับจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตเท่านั้น แต่รายจ่ายเกิดขึ้นตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงดูแลรักษา ทำให้เกิดความท้อถอย ไม่มีแรงจูงใจในการทำบัญชี

4.4.4 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าเงินงาน ศพก.

การค้าเงินงาน ศพก. ให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่นั้น ยังประสบปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของ ศพก. เนื่องจากการใช้พื้นที่ของเกษตรกรไม่มีระเบียบของทางราชการรองรับงบประมาณของแผ่นดินเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ทุกหน่วยงานภาครัฐได้ร่วมมือพยายามหาแนวทางการแก้ไข ซึ่งทำให้ปัญหาบางส่วนได้รับการแก้ไขแล้ว แต่บางส่วนยังอยู่ระหว่างรอการแก้ไข ดังนี้

- ร้อยละ 45.80 สถานที่ภายใน ศพก. ยังมีความพร้อมไม่เพียงพอ ควรต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม เช่น ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ ศาลาเรียนรู้บางแห่ง ซึ่งถึงแม้ ศพก. จะได้รับเงินสนับสนุนในการปรับปรุงในช่วงปลายปี 2559 ไปแล้วก็ตาม แต่ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่สมบูรณ์ เช่น มีศาลาเอนกประสงค์ แต่ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีพื้นที่สำหรับจัดตั้งแผ่นป้ายองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรได้เข้ามาศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

- ร้อยละ 22.43 ไม่มีอุปกรณ์เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ หรือมีแต่ไม่เพียงพอ เช่น โต๊ะเก้าอี้ เครื่องเสียง/โสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น

- ร้อยละ 12.15 เกษตรกรต้นแบบประสบปัญหาไม่สามารถปฏิบัติภารกิจส่วนตัว/กิจกรรมทางการเกษตรของตนเองตามแผนที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากการจัดอบรมของหน่วยงานต่างๆ ไม่มีแผนการจัดอบรมที่ชัดเจนแน่นอนและไม่ได้แจ้งให้เกษตรกรต้นแบบได้รับทราบล่วงหน้า นอกจากนี้หลักสูตรที่จัดอบรมหลายหลักสูตรมีสาระ/องค์ความรู้ซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่ายและเห็นว่าเสียเวลาในการรับฟังสิ่งที่รู้อยู่แล้ว

- ร้อยละ 13.08 ขาดแคลนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ศพก. ทั้งค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคที่เกิดจากการใช้สถานที่ ศพก. ในกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งเกษตรกรต้นแบบเองยังมีภารกิจในการเข้าประชุมต่างๆ ในฐานะเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เป็นประจำ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน เกษตรกรต้องใช้เงินส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าว

- ร้อยละ 6.54 ช่วงเวลาที่จัดอบรมบางหลักสูตรตรงกับฤดูกาลเพาะปลูก ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ปัญหาในการดำเนินงาน ศพก.

รายการ	ร้อยละ
1. สถานที่ ศพก. ยังไม่สมบูรณ์ต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม	45.80
2. ศพก. ไม่มีอุปกรณ์ต่างๆ ในการถ่ายทอดความรู้	22.43
3. ศพก. มีการจัดอบรมบ่อย และไม่มีแผนที่แน่นอน และเกษตรกรที่อบรมก็เป็นเฉพาะกลุ่ม	12.15
4. ศพก. ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน/ปรับปรุง ศพก.	13.08
5. ช่วงเวลาในการอบรมไม่เหมาะสมกับฤดูกาลเพาะปลูก	6.54

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงาน ศพก.

เกษตรกรที่เข้ารับบริการในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความพอใจต่อการเข้ารับบริการ ศพก. ในภาพรวมระดับมากที่สุดมีค่าคะแนน 4.42 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ องค์กรความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ ค่าคะแนน คือ 4.61 รองลงมา คือ รูปแบบในการถ่ายทอดความรู้ วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการ เนื้อหาวิชาที่สอน การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ และประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำ ค่าคะแนน คือ 4.03 (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้ารับบริการ ศพก.

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละของเกษตรกร)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ศาลาเรียนรู้	44.92	76.01	57.64	0.00	0.00	4.32	มากที่สุด
2. ห้องน้ำ	33.33	61.45	65.36	15.73	1.79	4.03	มาก
3. แปลงเรียนรู้	45.49	69.73	54.99	6.18	1.13	4.27	มากที่สุด
4. ฐานเรียนรู้	44.19	70.31	55.87	6.21	1.13	4.25	มากที่สุด
5. องค์กรความรู้เกษตรกรต้นแบบ และทีมงาน	67.05	83.33	23.79	0.00	1.11	4.61	มากที่สุด
6. รูปแบบการถ่ายทอดความรู้	65.21	84.75	24.52	0.00	0.56	4.60	มากที่สุด
7. หลักสูตรตรงกับความต้องการ	60.95	82.08	31.47	0.67	0.56	4.54	มากที่สุด
8. วิทยากรถ่ายทอดความรู้	62.74	86.04	23.25	0.64	0.56	4.58	มากที่สุด
9. เนื้อหาวิชา	54.37	89.35	25.04	0.67	0.00	4.50	มากที่สุด
10. การนำความรู้ไปใช้	55.30	80.35	40.29	0.71	0.00	4.47	มากที่สุด
ภาพรวม	53.31	36.45	9.26	0.74	0.23	4.42	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

เกษตรกรร้อยละ 41.72 ที่เข้ารับบริการศูนย์เครือข่าย ศพก. มีความพึงพอใจต่อการเข้ารับบริการศูนย์เครือข่าย ศพก. ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนน 4.20 (จากคะแนนเต็ม 5) ซึ่งประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เนื้อหาวิชาที่สอน ค่าคะแนน คือ 4.39 รองลงมา คือ วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ และประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำ มีค่าคะแนน 3.68 เนื่องจากศูนย์เครือข่ายส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านสถานที่ (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการเข้าใช้บริการศูนย์เครือข่าย ศพก.

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละของเกษตรกร)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ศาลาเรียนรู้	26.97	50.05	57.55	8.90	0.72	3.86	มาก
2. ห้องน้ำ	23.16	41.52	57.23	19.68	0.79	3.68	มาก
3. แปลงเรียนรู้	36.97	68.54	42.44	2.62	1.30	4.15	มาก
4. ฐานเรียนรู้	36.06	63.46	45.27	4.52	1.33	4.10	มาก
5. องค์ความรู้เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก.	47.95	71.84	31.99	0.79	1.27	4.32	มากที่สุด
6. รูปแบบการถ่ายทอดความรู้	48.61	70.23	33.76	0.00	1.26	4.33	มากที่สุด
7. หลักสูตรตรงกับความต้องการ	48.85	72.83	28.29	0.00	0.00	4.37	มากที่สุด
8. วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้	49.41	73.03	27.10	0.00	0.00	4.38	มากที่สุด
9. เนื้อหาวิชา	49.43	75.77	25.06	0.00	0.00	4.39	มากที่สุด
10. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	46.80	75.66	28.32	1.55	0.00	4.35	มากที่สุด
ภาพรวม	41.55	39.43	16.63	1.87	0.52	4.20	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

จากความพึงพอใจดังกล่าว เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ ศพก. แต่เรื่องที่ต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมทั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย ศพก. เหมือนกัน คือ เรื่องของห้องน้ำ ซึ่งอาจมีจำนวนน้อย หรืออยู่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม ในส่วนของศูนย์เครือข่าย ศพก. พบว่า ศาลาเรียนรู้เป็นอีกประเด็นที่ต้องมีการปรับปรุง สืบเนื่องมาจากศูนย์เครือข่าย ศพก. บางแห่งไม่มีความพร้อมในเรื่องของสถานที่ รวมถึงอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ด้วย

ความเห็นของเกษตรกรต้นแบบที่มีต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงาน ร้อยละ 94.38 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับตรงต่อความต้องการ สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงาน ศพก. ได้หลายกิจกรรม โดยร้อยละ 96.43 นำไปจัดทำฐานเรียนรู้ ร้อยละ 84.52 นำไปใช้เป็นวัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 97.62 นำไปแบ่งปัน/แจกจ่ายให้แก่ผู้สนใจ ส่วนเกษตรกรต้นแบบที่เหลืออีก ร้อยละ 5.62 เห็นว่าปัจจัยการผลิตบางอย่างไม่ตรงความต้องการ เช่น พันธุ์สัตว์ ซึ่งไม่เหมาะสมต่อพื้นที่/ไม่ต้องการเลี้ยง หรือบางรายไม่มีความชำนาญในการเลี้ยงสัตว์อาจสร้างภาระให้เกิดขึ้นแก่เกษตรกรต้นแบบวัสดุอุปกรณ์บางอย่าง เช่น เครื่องหยอดข้าวไม่สามารถใช้ได้ในพื้นที่ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 ความเห็นของเกษตรกรต้นแบบที่มีต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนและการใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ
1. ปัจจัยการผลิตบางอย่างไม่ตรงความต้องการ	5.62
2. ปัจจัยการผลิตที่ได้รับตรงความต้องการ	94.38
2.1 สามารถนำไปทำกิจกรรมในฐานเรียนรู้	96.43
2.2 นำไปทำเป็นวัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการถ่ายทอดความรู้	84.52
2.3 นำไปแบ่งปัน/แจก ให้กับผู้สนใจในเรื่องต่างๆ	97.62

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ 2560 เป็นโครงการภายใต้นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ศพก. 882 ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย ศพก. ให้มีความพร้อมในการให้บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรด้านต่างๆ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนโดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้

สำหรับการประเมินผลนี้ เป็นการประเมินผลระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ (On-going Evaluation) โดยประยุกต์ใช้จากแนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) ในการกำหนดประเด็นที่ต้องการ ประเมินผล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และ ผลลัพธ์ (Outcomes) มีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละของประชากร ได้ขนาดตัวอย่าง ศพก. 132 ศูนย์ และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้เกษตรกรตัวอย่างที่ เข้ารับการอบรมจาก ศพก. จำนวน 536 ราย เกษตรกรศูนย์เครือข่าย จำนวน 204 ราย ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้

5.1.1 การพัฒนา ศพก.

1) ศพก. ทั้ง 882 แห่ง ได้รับการพัฒนาอาคารเอนกประสงค์เพื่อการเรียนรู้ (สร้าง/ปรับปรุง) โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 132,300,000 บาท หรือ เฉลี่ย 150,000 บาท/ศูนย์

2) ศพก. ทั้ง 882 แห่ง ได้รับการประเมินความพร้อมจากคณะกรรมการขับเคลื่อน นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำจังหวัด (SC) ในการดำเนินงานเพื่อนำมาสู่การจัดระดับการ พัฒนาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นฐาน ศพก. แต่ละแห่งมีความพร้อมใน การเป็นแหล่งเรียนรู้ไม่เท่ากัน ผลการประเมิน พบว่า ศพก. ที่มีความพร้อมอยู่ในระดับ A (มีความพร้อม สมบูรณ์) จำนวน 470 ศูนย์ ระดับ B ต้องพัฒนาเพิ่มในบางประเด็น จำนวน 401 ศูนย์ และระดับ C ยังไม่มีความพร้อม หรือ ต้องพัฒนาเพิ่มในหลายด้าน จำนวน 11 ศูนย์

3) การพัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้สามารถให้บริการกับเกษตรกรในพื้นที่ ได้เพิ่มมากขึ้น เกษตรกรต้นแบบร้อยละ 87.65 มีความต้องการองค์ความรู้ด้านต่างๆเพิ่มเติม ได้แก่ ร้อยละ 28.23 ต้องการเทคโนโลยีใหม่ ร้อยละ 21.18 การลดต้นทุนการผลิตเพิ่มเติม ร้อยละ 10.59 การเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 3.53 นวัตกรรมในการทำการเกษตร และร้อยละ 36.47 อื่นๆ (การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเป็นวิทยากร เป็นต้น)

4) การพัฒนาฐานเรียนรู้/แปลงเรียนรู้ ศพก. มีฐานเรียนรู้เฉลี่ย 6 ฐาน/ศพก. ซึ่งมีการ พัฒนาที่แตกต่างกันไป คือ ร้อยละ 32.04 มีการพัฒนาฐานเรียนรู้ตลอดเวลา ร้อยละ 23.06 มีการพัฒนา ฐานเรียนรู้เฉพาะช่วงอบรม ร้อยละ 6.06 มีการพัฒนาให้มีความหลากหลายมากขึ้น และร้อยละ 38.84 อื่นๆ ปรับปรุงปีละ 1 ครั้ง เป็นต้น

2.5) การขยายศูนย์เครือข่าย ปีงบประมาณ 2560 มีศูนย์เครือข่าย ศพก. จำนวน 10,533 ศูนย์ ซึ่งร้อยละ 44.56 มีความพร้อมและเหมาะสมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรเท่านั้น ร้อยละ 55.44 ยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากขาดความพร้อมในเรื่อง สถานที่ วัสดุ/อุปกรณ์ วิทยากร ห้องน้ำ เป็นต้น เกษตรกรร้อยละ 41.72 เคยเข้าใช้บริการศูนย์เครือข่าย ศพก. ร้อยละ 70.34 เข้ารับการอบรม ร้อยละ 26.79 ไปดูงาน และร้อยละ 2.87 อื่นๆ

5.1.2 การให้บริการด้านองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และบริการด้านต่างๆทางการเกษตรแก่เกษตรกร เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดจาก ศพก. ประกอบด้วย ร้อยละ 59.21 เรื่อง การลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 11.51 ด้านวิธีการปลูกพืช/ดูแลรักษาพืช ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ร้อยละ 7.16 ด้านการทำบัญชี ร้อยละ 4.09 ด้านการทำประมง และร้อยละ 2.56 ด้านปศุสัตว์ เป็นต้น

5.1.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกร

ส่วนที่ 1 การนำความรู้ไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต/เทคนิคการผลิตของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 53.00 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และ/หรือ เทคนิคการผลิต 3 แนวทาง คือ

1) ร้อยละ 14.16 ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร แบ่งเป็น
- ร้อยละ 28.13 เปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม
- ร้อยละ 71.87 เปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก โดยเกษตรกรให้เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงว่า พืชชนิดเดิมประสบปัญหาโรคผลผลิตตกต่ำ สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืช เป็นต้น

2) ร้อยละ 46.78 ยังคงผลิตตามกิจกรรมเดิม แต่ปรับเปลี่ยนเทคนิค/รูปแบบการผลิต โดย

- ร้อยละ 61.44 เปลี่ยนจากการใช้สารเคมีไปใช้สารอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์
- ร้อยละ 30.72 เปลี่ยนจากทำนาแบบดั้งเดิมเป็นการใช้เทคนิค/เครื่องมือต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

- ร้อยละ 6.53 เปลี่ยนวิธีการปลูกพืชแบบเดิม เช่น จากการขุดหลุมเป็นการยกร่องแทน เป็นต้น

- ร้อยละ 1.31 มีการวางแผนการผลิตจากเดิมที่ไม่เคยมีการวางแผนมาก่อนโดยใช้ตลาดนำการผลิต

3) ร้อยละ 39.06 ยังคงผลิตในกิจกรรมเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมการผลิตใหม่ๆ เข้าแทรกในพื้นที่ กิจกรรมที่เพิ่ม ได้แก่

- ร้อยละ 33.67 เพิ่มการปลูกพืชแบบผสมผสานเพื่อการบริโภคและเพิ่มรายได้
- ร้อยละ 19.39 เพิ่มการปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน
- ร้อยละ 14.29 เพิ่มการปลูกผักไว้เพื่อการบริโภค
- ร้อยละ 12.24 เพิ่มการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและจำหน่าย รวมถึงการนำ

มูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ย

- ร้อยละ 7.14 เริ่มการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการบริโภคและจำหน่าย
- ร้อยละ 13.27 เริ่มการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเลี้ยงไหม การปลูก

หญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ส่วนเกษตรกรที่เหลืออีก ร้อยละ 47.00 ไม่มีการปรับเปลี่ยน เนื่องจาก ร้อยละ 95.38 มีการปรับเปลี่ยนมาก่อนหน้านี้ประมาณ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 2.10 ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองทำให้การทำกิจกรรมที่แตกต่างออกไปจากเดิมไม่สามารถทำได้ และร้อยละ 2.52 ไม่มีเงินทุน

ส่วนที่ 2 การนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก.ไปใช้ในกระบวนการผลิต

เกษตรกรร้อยละ 94.78 ได้นำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตรประกอบด้วยความรู้ด้านต่างๆ คือ ร้อยละ 73.16 นำความรู้ไปใช้ด้านการลดต้นทุนการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมัก การทำสารชีวภัณฑ์ การลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว การปรับปรุงบำรุงดินด้วยสารอินทรีย์และใช้วิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น ร้อยละ 7.18 เป็นความรู้ด้านการปลูกพืช/ดูแลรักษาพืช ร้อยละ 5.98 ความรู้ด้านการทำบัญชี ร้อยละ 2.05 ความรู้ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 2.74 ความรู้ด้านประมง ร้อยละ 2.22 ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 2.91 ความรู้ด้านการแปรรูป ร้อยละ 1.71 ความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืช ร้อยละ 0.17 ความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำระบบน้ำในแปลงเกษตร และร้อยละ 1.88 เป็นความรู้ทั่วไป

5.1.4 ผลที่ได้รับจากการนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร ร้อยละ 85.56 เห็นผลจากการนำความรู้ไปใช้แล้ว ดังนี้

1) ร้อยละ 28.42 สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ กล่าวคือ จากเดิมที่เคยใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวมาสู่การผลิตโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี หรือ ใช้แบบผสมผสานระหว่างปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกัน ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้เนื่องจากเกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ได้ด้วยตนเอง โดยสามารถลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีจากเดิมเฉลี่ย 330.65 กก./ไร่ เหลือเพียง 188.89 กก./ไร่ คิดเป็นมูลค่าต้นทุนที่ลดลงเฉลี่ย 722.26 บาท/ไร่/ปี

2) ร้อยละ 24.57 ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

3) ร้อยละ 19.66 ผลผลิตมีความสมบูรณ์มากขึ้น

4) ร้อยละ 11.54 สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจากการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 893.54 บาท/เดือน

5) ร้อยละ 9.83 สามารถป้องกันโรค/แมลงศัตรูพืชได้จากการใช้สารอินทรีย์/สารชีวภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นใช้เอง และการควบคุมด้วยวิธีทางธรรมชาติ

6) ร้อยละ 5.98 สามารถลดต้นทุนสารเคมีในกระบวนการผลิตได้เฉลี่ย 323.75 บาท/ไร่/ปี

5.1.5 สร้างความพึงพอใจให้แก่เกษตรกรผู้ใช้บริการ ศพก.

เกษตรกรที่เข้ารับบริการใน ศพก. มีความพึงพอใจต่อการเข้ารับบริการ ศพก. ด้านต่างๆ ในภาพรวม ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนน คือ 4.42 ซึ่งประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ องค์กรความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ ค่าคะแนน คือ 4.61 และประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำ ค่าคะแนน คือ 4.03

5.1.6 ปัญหาในการดำเนินงาน ศพก.

การดำเนินงาน ศพก. ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 ปัญหาที่เกิดขึ้นบางส่วนได้รับการแก้ไขแล้ว แต่บางส่วนยังคงอยู่ ทั้งนี้เนื่องจาก ศพก. เป็นสถานที่ของเกษตรกรไม่ใช่สถานที่ราชการทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ศพก. โดยตรงได้ โดยปัญหาที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

- 1) ร้อยละ 39.17 เป็นปัญหาด้านสถานที่ของ ศพก. ที่ยังไม่มีความพร้อม เช่น ฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้ต่างๆ ภายใน ศพก. ซึ่งขาดแคลนงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนา
- 2) ร้อยละ 29.67 ขาดอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ เช่น อุปกรณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ไฟฟ้าใช้ภายในศาลาเอนกประสงค์ซึ่งเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความรู้
- 3) ร้อยละ 9.57 เกษตรกรต้นแบบได้รับผลกระทบจากการเป็น ศพก. เนื่องจากมีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นมากภายใน ศพก. เช่น กิจกรรมจัดการอบรมที่ถูกจัดขึ้นเกือบตลอดทั้งปี และการเข้าร่วมประชุมต่างๆ ในฐานะเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. เป็นต้น ทำให้ไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมของตัวเอง โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเกษตรซึ่งเดิมเคยปฏิบัติด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันต้องใช้วิธีการจ้างทำให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นมาก

5.2 ข้อค้นพบ

5.2.1 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์การผลิตให้แก่ ศพก. บางแห่ง ไม่สอดคล้อง/เหมาะสมกับบริบท ทำให้ไม่สามารถนำปัจจัยที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกษตรกรไม่คุ้นเคยและยังไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ หรือ บางแห่งสาธารณูปโภคพื้นฐานมีไม่เพียงพอที่จะรองรับการใช้ปัจจัย/อุปกรณ์การผลิต เช่น ไม่มีไฟฟ้าแต่ได้รับอุปกรณ์การผลิตที่ต้องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น

5.2.2 ศูนย์เครือข่ายบางแห่ง ยังไม่ทราบว่าตนเองเป็นศูนย์เครือข่ายของ ศพก. ทำให้ไม่ทราบว่าการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายจะต้องทำอะไรบ้าง และมีขั้นตอน/วิธีการดำเนินงานอย่างไร และที่สำคัญเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลายแห่งไม่รู้จักศูนย์เครือข่ายของตนเองด้วยเช่นกัน ส่งผลให้เครือข่ายยังไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้

5.2.3 การบูรณาการงานร่วมกันของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ ยังเป็นเพียงการบูรณาการในพื้นที่เป้าหมายเดียวกัน คือ ศพก. แต่ยังไม่เกิดการบูรณาการด้านแผนงานและกิจกรรมดำเนินการ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น การจัดอบรมเรื่องเดียวกันของหลายหน่วยงานให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเดิม ทำให้ความรู้ที่เกษตรกรได้รับไม่ก้าวหน้ายังคงเป็นความรู้เดิมๆที่เคยได้รับมาแล้ว

5.2.4 บริบทความต้องการความรู้/การสนับสนุนภาคการเกษตรของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกันทำให้เกษตรกรบางส่วนเห็นว่าองค์ความรู้ที่หน่วยงานนำมาถ่ายทอดบางส่วนยังไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร

5.2.5 ฐานเรียนรู้ภายใน ศพก. หลายแห่งอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้เป็นจุดศึกษาดูงานได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุมาจากเกษตรกรต้นแบบมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติในฐานะเกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. มาก ทำให้ไม่มีเวลาในการดำเนินงานและไม่มียุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการปรับปรุงฐานเรียนรู้ นอกจากนี้ ฐานเรียนรู้ใน ศพก. หลายแห่งขาดความเป็นสัดส่วน กล่าวคือ ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นฐานเรียนรู้ด้านใด

5.2.6 แปลงเรียนรู้ภายใน ศพก. บางแห่งมีข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต กล่าวคือ จะมีเฉพาะในช่วงฤดูการผลิตเท่านั้น เช่น การทำนาปีในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ผู้เข้าเรียนรู้จะต้องมาในช่วงฤดูการผลิตเท่านั้นจึงจะมีโอกาสได้เรียนรู้จากของจริงในแปลง

5.2.7 การประชาสัมพันธ์ ศพก. ไม่ต่อเนื่องและยังไม่ถึงเกษตรกรทั่วไปทำให้เกษตรกรที่อยู่ห่างจาก ศพก. ยังไม่รู้จัก ศพก. แต่กลับรู้จักในนามของศูนย์อื่นๆ ทั้งนี้เพราะ ศพก. หลายแห่งมีการดำเนินงานในฐานะศูนย์ต่างๆมาก่อน ประกอบกับมีป้ายเดิมของหน่วยงานต่างๆติดตั้งไว้จำนวนมาก ทำให้เกษตรกรยัง

คุ้นเคยอยู่กับบทบาทเดิมก่อนมาเป็น ศพก. นอกจากนี้ เกษตรกรบางส่วนยังเข้าใจผิดว่า ผู้ที่จะใช้บริการจาก ศพก. ได้จะต้องเป็นเกษตรกรที่อยู่ในหมู่ที่ตั้งของ ศพก. เท่านั้นจึงไม่กล้าเข้ามาใช้บริการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ก่อนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสอบถามความต้องการของ ศพก. ถึงความต้องการที่แท้จริงก่อนให้การสนับสนุนและหาก ศพก. ใดต้องการได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและอุปกรณ์ที่ตนเองยังมีความรู้ไม่เพียงพอ หน่วยงานเจ้าของปัจจัยการผลิต/อุปกรณ์ ควรให้คำแนะนำ/ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบและทีมงาน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญในกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อการติดตามการดำเนินงานใน ศพก. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ศพก. ให้เป็นรูปธรรม โดยเพิ่มกิจกรรมการจัดประชุมร่วมกันระหว่าง ศพก. และศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง ให้ครบทั้ง 882 ศูนย์ ให้อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงาน โดยมีงบประมาณรองรับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และควรจัดทำรายชื่อกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่ายแต่ละราย พร้อมสถานที่ตั้งของศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง ให้อยู่ในรูปของแผ่นป้ายที่ชัดเจนแสดงไว้ทั้งที่ ศพก. และ ศูนย์เครือข่ายทุกแห่ง เพื่อให้เกษตรกรสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อสะดวกในการเดินทางไปหาความรู้ในสาขาที่สนใจได้

5.3.3 หน่วยงานที่จัดการอบรมถ่ายทอดความรู้ต้องมีการบูรณาการหลักสูตรเพื่อลดความซ้ำซ้อน กล่าวคือหลักสูตรที่เหมือนกัน /คล้ายคลึงกัน หรือ มีสาระเป็นเรื่องเดียวกัน ควรจัดรวมไว้ด้วยกันภายในหลักสูตรเดียว นอกจากนี้ หน่วยงานต่างๆควรจัดทำแผนร่วมกันเพื่อจัดระดับองค์ความรู้ในการถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในลักษณะการพัฒนาแบบต่อยอด และต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงดิน จัดระดับความรู้ในหลักสูตรที่วางไว้เปรียบเสมือนระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา ซึ่งเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจะเกิดการเรียนรู้ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรไม่ต้องอบรมซ้ำหลักสูตรเดิม

5.3.4 ควรสนับสนุนให้ ศพก. จัดเวทีชุมชนเพื่อทราบความต้องการของเกษตรกรในชุมชน และแยกเป็นด้านต่างๆไว้ เช่น ด้านองค์ความรู้ ด้านปัจจัยพื้นฐาน และนำมาสรุปผลความต้องการของเกษตรกร ในชุมชน ประกอบด้วยอะไรบ้าง พร้อมจัดลำดับความสำคัญ ตามความต้องการและความจำเป็น เพื่อรองรับการพัฒนาจากหน่วยงานที่จะเข้ามาได้ถูกต้องตามความต้องการจริง เช่น การจัดหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดความรู้ต่างๆจากหน่วยงาน ในขณะที่ ศพก.เองมีข้อมูลองค์ความรู้ที่เกษตรกรต้องการซึ่งเป็นผลจากการจัดเวทีชุมชน เสนอแก่หน่วยงานเพื่อนำไปสู่การจัดเป็นหลักสูตร และสร้างความพร้อมในการรองรับโครงการต่างๆของภาครัฐที่จะมีเข้ามาในชุมชน เช่น โครงการ 9101 ชุมชนพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันที เนื่องจากมีข้อมูลความต้องการของชุมชนอยู่ในมือ เป็นต้น

5.3.5 หน่วยงานต่างๆควรสนับสนุนการเปิดตลาดสินค้าให้แก่ ศพก.และศูนย์เครือข่าย เพื่อเป็นรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานใน ศพก. ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายแล้ว ยังจะเป็นการเรียนรู้ด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรได้

5.3.6 สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้แก่ ศพก.เพื่อการจัดเก็บข้อมูลต่างๆจากแปลงเรียนรู้ ไว้ใช้ในการถ่ายทอดแก่ผู้เข้าอบรม/ศึกษา/ดูงานในช่วงนอกฤดูการผลิต ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดทำ VDO หรือ คลิปต่างๆ การจัดทำ Power point ฯลฯ เป็นต้น

5.3.7 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านทางการประชุมหมู่บ้านทุกเดือน หรือ ใช้หอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน ชี้แจงบทบาทความสำคัญของ ศพก.และศูนย์เครือข่ายที่จะมีต่อเกษตรกร ที่ตั้งของ ศพก.และศูนย์เครือข่าย ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของศูนย์ แผนการจัดอบรมในหลักสูตรต่างๆ และการเข้าใช้

ประโยชน์ เพื่อสร้างการรับรู้และการเข้าใจให้เกิดขึ้นแก่เกษตรกรทั่วไปสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์จาก ศพก.และศูนย์เครือข่ายอย่างเต็มประสิทธิภาพโดยไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่การปกครองของมหาดไทย นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ ศพก.และศูนย์เครือข่าย ได้แสดงผลงานเด่นของตนเอง ในช่องทางต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ Youtube เป็นต้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร/บุคคลทั่วไปรู้จัก ศพก. มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ พวงประยงค์. 2554. การประเมินผลกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษาสถานศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2559. คู่มือการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
เกษตร.
- บรรเทิง มาแสง. 2546. คู่มือการติดตามและประเมินผลโครงการ. เอกสารประกอบการบรรยาย.
ปัญญา จันทโคตรและกุลธิตา ท่วมสุข. 2558. ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของ
ศูนย์เรียนรู้ชุมชน. สาขาวิชาสารสนเทศการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุทธ ไกยวรรณ. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2549.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. การวางแผนและประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2547. การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: บริษัท เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง จำกัด.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. คู่มือการจัดทำเอกสารวิจัยและเอกสารประเมินผลสำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตร. 2559.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. สรุปผลการประเมินโครงการอบรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตของ
เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/2559 และจากปัญหาราคาสินค้าเกษตร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. สรุปผลการประเมินการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ 2559.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. 2560

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรัฐบาล ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ จึงมีนโยบายจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้เพื่อให้เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่ชุมชน และให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และบริการด้านการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะเกษตรกรสอนเกษตรกร มีหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการ ศพก. ในรูปแบบคณะกรรมการภาคเกษตรกร โดยรัฐบาลสนับสนุนวิชาการ ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร เพื่อการสาธิต และถ่ายทอดเทคโนโลยี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่น่าประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วตามระเบียบนี้ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)” หมายความว่า สถานที่ของเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปสินค้าเกษตร

“คณะกรรมการ ศพก.” หมายความว่า คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่จังหวัด และระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจาก

ประธานกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอของแต่ละจังหวัด และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานครของแต่ละเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

“คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ” หมายความว่า คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร

“ศูนย์เครือข่ายของ ศพก.” หมายความว่า ศูนย์ หรือจุดเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร ด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จและ/หรือมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอและเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“หัวหน้างาน” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และตามระเบียบนี้

“เขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” หมายความว่า เขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยตีความเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ศพก. มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ดังนี้

(๑) เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

(๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

ข้อ ๗ ศพก. มีเป้าหมายการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) เกษตรกรในพื้นที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร และปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ สภาพการผลิตของตนเอง และความต้องการของตลาด ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

(๒) จัดตั้ง ศพก. ในพื้นที่อำเภอและเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครแห่งละหนึ่ง ศพก.

ข้อ ๘ ศพก. ประกอบด้วย

(๑) เกษตรกรต้นแบบ เป็นเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในอาชีพการเกษตรตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาดที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชน ทั้งนี้ หากมี

เหตุจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนตัวเกษตรกรต้นแบบ หรือจุดที่ตั้ง ศพก. ให้อยู่ในดุลยพินิจ หรืออำนาจพิจารณาของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command)

(๒) แปลงเรียนรู้ เป็นแปลงผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการสาธิตวิธีดำเนินการและผลสำเร็จให้แก่เกษตรกรในชุมชนได้เรียนรู้

(๓) หลักสูตรการเรียนรู้ เป็นชุดเนื้อหาวิชาที่ตอบโจทย์และประเด็นปัญหาทางการเกษตรของชุมชนที่ร่วมกันกำหนดขึ้นโดยเกษตรกรต้นแบบ นักส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ฐานเรียนรู้ เป็นจุดเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ เพื่อใช้แสดงของจริง และใช้ในการฝึกปฏิบัติ ให้ผู้เรียนรู้ได้เห็นและนำไปปฏิบัติต่อเองได้

ข้อ ๙ ศพก. มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

(๑) ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน

(๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรในชุมชน

(๓) ให้บริการด้านการเกษตรอื่นๆ

(๔) ให้บริการแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร

(๕) เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่ โดยได้รับความยินยอมจากเกษตรกรต้นแบบที่เป็นเจ้าของ ศพก. นั้นๆ

(๖) ดำเนินการร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ภาคเอกชน ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

หมวด ๒

คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอและระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หรือของกรุงเทพมหานคร แต่งตั้ง ประกอบด้วย เกษตรกรต้นแบบ เป็นประธาน เกษตรกรผู้นำหรืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรืออาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในตำบล หรือแขวงแห่งละหนึ่งคน เกษตรกรเครือข่ายของ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่ กรุงเทพมหานครแห่งละหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน ในกรณีที่มีผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนไม่ถึงสามคน ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิเท่าจำนวนที่มีอยู่เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่ ๑ - ๔ ของกรุงเทพมหานคร หนึ่งคน เป็นผู้ประสานงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนให้เกษตรอำเภอ หรือหัวหน้าสำนักงานเกษตรพื้นที่ เสนอชื่อผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ ยอมรับ ทางด้านการเกษตรและสหกรณ์ในชุมชน และมีจิตอาสาในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ศพก. เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หรือของกรุงเทพมหานคร พิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอและระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.

(๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน ศพก. ระดับอำเภอ หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของ ศพก. ระดับอำเภอ หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นรายไตรมาส

(๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีที่จังหวัดใด หรือกรุงเทพมหานคร มีประธานกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอของจังหวัด หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มากกว่า ๓ คน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้คัดเลือกจากประธานกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอของจังหวัด หรือระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร เสนอหัวหน้างานพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.

(๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

(๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

(๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นรายไตรมาส

(๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีที่เขตของกรมส่งเสริมการเกษตร มีประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร มากกว่า ๓ คน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ รวมจำนวนทั้งหมดไม่เกินจำนวนของประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ในเขตนั้นๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต เสนอหัวหน้างานพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.

- (๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับเขต
- (๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับเขต
- (๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑-๙ เป็นรายไตรมาส
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ ซึ่งหัวหน้างานแต่งตั้ง ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และเลขานุการ ในกรณีที่มีประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต มากกว่า ๓ คน ให้แต่งตั้งกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ รวมจำนวนทั้งหมดไม่เกินจำนวนของ ประธานกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ตรวจสอบและจัดทำ ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ เสนอหัวหน้างานพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.
- (๒) จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
- (๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
- (๔) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นรายไตรมาส
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ มีวาระ การดำรงตำแหน่งคราวละสองปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

กรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการที่ได้รับการ แต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ดำเนินการให้ได้มาซึ่งรายชื่อคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ชุดใหม่ เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดตามวาระ

ให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่หัวหน้างานแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ดำเนินการให้ได้มา ซึ่งรายชื่อคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ ชุดใหม่ เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดตามวาระ

ข้อ ๑๙ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการในคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือ กรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ แต่ละคณะที่ตั้งขึ้นตามระเบียบนี้ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการ เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ นั้นๆ มีมติให้ออกด้วย คະแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และถูกจำคุก

เมื่อมีกรรมการในคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ คณะใด พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ที่ประชุมซึ่งมีอำนาจเสนอชื่อหรือคัดเลือก หรือผู้มีอำนาจเสนอแต่งตั้งกรรมการ นั้นๆ เป็นผู้เสนอชื่อหรือคัดเลือก หรือเสนอแต่งตั้งกรรมการทดแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่แล้วแต่กรณี

ให้กรรมการที่ได้รับการเสนอชื่อหรือคัดเลือกหรือเสนอแต่งตั้งตามวรรคสองอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ข้อ ๒๐ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๓

การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ข้อ ๒๑ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รายละเอียดตามตารางเทียบตำแหน่ง แนนบท้ายระเบียบ

หมวด ๔

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๒ ให้คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่แต่งตั้งโดย คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หรือของกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการ

เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ ที่แต่งตั้งโดยหัวหน้างาน เป็นคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอและเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด หรือ กรุงเทพมหานคร ระดับเขต และระดับประเทศ ตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒๒ มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๒๔ ให้ผู้แทนคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล หรือแขวงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคนที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ หรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนบท้ายระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ. ๒๕๖๐

สรุปข้อเสนอและเปรียบเทียบบทบาทเพื่อพิจารณาเทียบตำแหน่งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

(ตามหนังสือกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๖/๑๖๑๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขออนุมัติหลักการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับประเทศ และการเทียบตำแหน่ง)

ตำแหน่ง	เสนอเทียบเท่าข้าราชการ	กรอบการพิจารณา		วุฒิการศึกษา	หมายเหตุ
		บทบาท/ภารกิจ	ประสบการณ์ทำงาน/ที่มา		
			ที่มา		
			จากนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)		
			และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการ		
			เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		
			โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร		
			ในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้		
			เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน		
			และเป็นจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารและ		
			บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ สามารถ		
			ตอบสนองความต้องการ ด้านการเกษตร		
			ของชุมชนได้รวมทั้งเป็นจุดนัดพบ		
			ในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร		
			และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง		
			โดยดำเนินการอำเภอละ ๑ ศูนย์		
			รวม ๘๘๒ ศูนย์		

ภาคผนวกที่ 2

คำสั่งคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๑ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
และคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งที่ ๒๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อให้การบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และโครงการศูนย์
เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
ต่อเกษตรกร อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ ของคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่
๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
และคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยมี
องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
องค์ประกอบ

๑. พลเอก ปิฎมพงศ์ ประดมภัฏ	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	ที่ปรึกษา
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	ประธานคณะทำงาน
๔. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๕. รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๖. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๗. รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๘. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๙. รองอธิบดีกรมประมง ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๐. รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๑. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน

๑๒. รองอธิบดีกรมชลประทาน ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๓. รองอธิบดีกรมหม่อนไหม ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๔. รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๕. รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๖. รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๗. รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๘. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ	คณะทำงาน และเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) ขับเคลื่อนแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในเรื่องระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์

๒) กำหนดระบบการบริหารจัดการ กระบวนการ แนวทางปฏิบัติ ระบบการติดตามประเมิน และการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๓) บูรณาการแผนงาน งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากหน่วยงานในส่วนกลางไปสู่หน่วยงานในส่วนภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยยึดเกษตรกรในพื้นที่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๔) อำนวยการ ช่วยเหลือ กำกับ และติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ให้เป็นไปตามกรอบแนวทาง เป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๕) กำหนดแผนปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการติดตามและประเมินผล และอื่นๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การขับเคลื่อนงานตามนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการประสาน อำนวยการ กำกับ และติดตามงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร และขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยรายงานความก้าวหน้า ต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงสุดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ทราบเป็นระยะ

๖) เชิญหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ความเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งจัดส่งเอกสาร ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร

๗) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
องค์ประกอบ

๑. พลเอก ปิฎมพงศ์ ประถมภักดิ์
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	ประธานคณะทำงาน
๔. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๕. รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๖. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๗. รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๘. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๙. รองอธิบดีกรมประมง ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๐. รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๑. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๒. รองอธิบดีกรมชลประทาน ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๓. รองอธิบดีกรมหม่อนไหม ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๔. รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๕. รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร
และอาหารแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๖. รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๗. รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๑๘. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายบริหาร	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) ขับเคลื่อนแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในเรื่องศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์

๒) กำหนดระบบ...

๒) กำหนดระบบการบริหารจัดการ กระบวนการ แนวทางปฏิบัติ ระบบการติดตามประเมิน และการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๓) บูรณาการแผนงาน งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากหน่วยงานในส่วนกลางไปสู่หน่วยงานในส่วนภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยยึดเกษตรกรในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นหลัก

๔) อำนวยการ ช่วยเหลือ กำกับ และติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ให้เป็นไปตามกรอบแนวทาง เป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

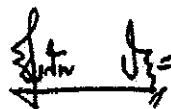
๕) กำหนดแผนปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการติดตามและประเมินผล และอื่นๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การขับเคลื่อนงานตามนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง การประสาน อำนวยการ กำกับ และติดตามงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยรายงานความก้าวหน้าต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงสุดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ทราบเป็นระยะ

๖) เชิญหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ความเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งจัดส่งเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร

๗) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวกที่ 3

คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ระดับประเทศ ระดับเขต และระดับจังหวัด

คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ ๐๖๗/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับประเทศ

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และหาแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายและสมาชิกในเครือข่ายของ ศพก. โดยมีการสร้างองค์การเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการ ศพก. และเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดการระดมทรัพยากร บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดเครือข่าย ศพก. ในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. เป็นรูปธรรม เกิดการเชื่อมโยงการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต การตลาด และองค์ความรู้ต่าง ๆ ในระดับจังหวัด เขต และประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ ศพก. สามารถเป็นศูนย์กลางการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ๑ คณะ ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่

๑. จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน และวางแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
๒. ขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ
๓. รายงานผลการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ของประเทศ
๔. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สามารถเบิกได้ตามพระราชกฤษฎีกาการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ส. ปิณฑะรังสรรค์
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ภคกัญญา ร้าง/พิมพ์

ตรวจ

(๑๒ ตุลาคม ๕๙) ชาญณรงค์กุล
ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เขต	จังหวัด	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเชิดชัย จิณะแสน	๗	ศรีสะเกษ	กันทรารมย์	ประธาน
๒	นายอุดม วรรณรัฐ	๓	จันทบุรี	ท่าใหม่	รองประธาน (ภาคกลาง)
๓	นายอัษฎางค์ สีหาราช	๙	อุตรดิตถ์	พิชัย	รองประธาน (ภาคเหนือ)
๔	นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์	๘	กระบี่	อ่าวลึก	รองประธาน (ภาคใต้)
๕	นายรณวิทย์ ปรีชญัตถะกุล	๔	ร้อยเอ็ด	ธวัชบุรี	เลขานุการ
๖	นายนิธิโรจน์ วันดี	๖	เชียงใหม่	ฝาง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๗	นายประมาณ สว่างญาติ	๑	พระนครศรีอยุธยา	บางไทร	เหรัญญิก
๘	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	๒	เพชรบุรี	เขาย้อย	ประชาสัมพันธ์
๙	นายปัญญา แก้วทอง	๕	สงขลา	กระแสสินธุ์	ประชาสัมพันธ์

บัญชีรายชื่อแบบทักยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต

คณะที่ ๑ เขต ๑ จังหวัดชัยนาท

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายประมาธ สว่างญาติ	บางไทร	พระนครศรีอยุธยา	ประธาน
๒	นายร่ม วรรณประเสริฐ	หนองแค	สระบุรี	รองประธาน
๓	นายวินัย จินจัน	เมือง	ชัยนาท	รองประธาน
๔	นายสมเจตน์ กัดเล็ก	บางใหญ่	นนทบุรี	เลขานุการ
๕	นายวิวัฒน์ นุ่มกำเนิด	หนองจอก	กรุงเทพมหานคร	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖	นายอุทัย บัวศรีตัน	อินทร์บุรี	สิงห์บุรี	ประชาสัมพันธ์
๗	นางนงนุช คำคง	เมืองอ่างทอง	อ่างทอง	ประชาสัมพันธ์
๘	นางทิพาเอ โปรงแสง	หนองม่วง	ลพบุรี	เหรัญญิก
๙	นายเล็ก พวงตัน	หนองเสือ	ปทุมธานี	กรรมการ

คณะที่ ๒ เขต ๒ จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	เขาย้อย	เพชรบุรี	ประธาน
๒	นายวลิต เจริญสมบัติ	เมืองราชบุรี	ราชบุรี	รองประธาน
๓	นายประทีน อ่อนน้อย	พนมทวน	กาญจนบุรี	เลขานุการ
๔	นายประวิตร คุ่มสิน	บางคนที	สมุทรสงคราม	ประชาสัมพันธ์
๕	นายไพรัช เสงี่ยมเจริญ	บางเลน	นครปฐม	กรรมการ
๖	นายสุภรณ์ สังข์วรรณะ	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี	กรรมการ
๗	นายบุญลอย ทรัพย์มา	บ้านแพ้ว	สมุทรสาคร	กรรมการ
๘	นายวิสูตร วิทยานันท์	เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ

คณะที่ ๓ เขต ๓ จังหวัดระยอง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายอุดม วรรณรัฐ	ท่าใหม่	จันทบุรี	ประธาน
๒	นายสุชาติ เสน่หา	คลองเขื่อน	ฉะเชิงเทรา	รองประธาน
๓	นายมานิตย์ ชิงชัย	เขาสมิง	ตราด	รองประธาน
๔	นายดิเรก แซ่ฮ้อ	บ่อทอง	ชลบุรี	เลขานุการ
๕	นายสมชาย บุญก่อเกื้อ	แกลง	ระยอง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖	นายวิเชียร ทรแก้ว	เมืองนครนายก	นครนายก	กรรมการ
๗	นายบัวผัน สิทธิพล	อรัญประเทศ	สระแก้ว	กรรมการ
๘	นายสุรชัย แซ่จิว	บางเสาธง	สมุทรปราการ	กรรมการ
๙	นายมนัส ฮวดจิ่ง	เมืองปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต

คณะที่ ๔ เขต ๔ จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายรณวฤทธิ์ ปริญญาตรีตระกูล	ธวัชบุรี	ร้อยเอ็ด	ประธาน
๒	นายสุรียันต์ พิเชฐพงษ์วิมุติ	บ้านไผ่	ขอนแก่น	รองประธาน
๓	นายโพธิ์ทอง โพธิ์ราช	พังโคน	สกลนคร	รองประธาน
๔	นายอุทัย หัตถปะนิทย์	กุมภวาปี	อุดรธานี	เลขานุการ
๕	นายสำเนียง เกิดไทย	ผาขาว	เลย	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖	นายปราโมท แสงสว่าง	ธาตุพนม	นครพนม	เหรัญญิก
๗	นางกุหลาบ คำผาสุข	สระใคร	หนองคาย	ปฏิคม
๘	นายเฉลียว จันทะลุน	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู	กรรมการ
๙	นายอดิสร เหล่าสะพาน	กันทรวิชัย	มหาสารคาม	กรรมการ
๑๐	นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์	สมเด็จ	กาฬสินธุ์	กรรมการ
๑๑	นายถาวร เผ่าภูไท	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	กรรมการ
๑๒	นายสมัย สีใส	พรเจริญ	บึงกาฬ	กรรมการ

คณะที่ ๕ เขต ๕ จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายปัญญา แก้วทอง	กระแสดินธุ์	สงขลา	ประธาน
๒	นายสมหมาย ธรรมกิจ	รัษฎา	ตรัง	รองประธาน
๓	นางณัฐกานต์ ศรียาน	ท่าแพ	สตูล	เลขานุการ
๔	นายมนูญ สุขรัตน์	เขาชัยสน	พัทลุง	กรรมการ
๕	นายดอเลาะ สะตือบา	ยะหา	ยะลา	กรรมการ
๖	นายอิสมาอิส ตาสาเมาะ	เมือง	ปัตตานี	กรรมการ
๗	นายสันจิตติสุข แก้วคง	สุคีริน	นราธิวาส	กรรมการ

คณะที่ ๖ เขต ๖ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายนิธิโรจน์ วันดี	ฝาง	เชียงใหม่	ประธาน
๒	นายยรรยงค์ ยาดี	ปาย	แม่ฮ่องสอน	เลขานุการ
๓	นายสมชาติ วรรณคำ	เมืองเชียงราย	เชียงราย	เหรัญญิก
๔	นายวิทยา มหิงษา	เมืองแพร่	แพร่	กรรมการ
๕	นายบาล บุญก้า	เมืองพะเยา	พะเยา	กรรมการ
๖	นายบัณฑิตย์ สวรรค์บรรพต	แม่พริก	ลำปาง	กรรมการ
๗	นายดำรงค์ จินะกาศ	แม่ทา	ลำพูน	กรรมการ
๘	นายสมรรถพล ขอดเตชะ	เชียงใหม่	น่าน	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทักยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต

คณะที่ ๗ เขต ๗ จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายเชิดชัย จิณะแสน	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ	ประธาน
๒	นายสมัย สบายใจ	เมือง	อุบลราชธานี	รองประธาน
๓	ร.ต.ฉลวย กำจัดภัย	มหาชนะชัย	ยโสธร	รองประธาน
๔	นายประยงค์ บุญทอง	เมือง	อำนาจเจริญ	เลขานุการ
๕	นายอรุณ ชันโคกสูง	เมือง	นครราชสีมา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖	นางรจนา สีวันทา	เขวาสินรินทร์	สุรินทร์	เหรัญญิก
๗	นายทรงศิริ นราพงษ์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๘	นายเจริญ สุขวิบูลย์	จอมพระ	บุรีรัมย์	ประชาสัมพันธ์

คณะที่ ๘ เขต ๘ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์	อำเภอลี้	กระบี่	ประธาน
๒	นายสมมาตร อินทรมณี	เมืองสุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	รองประธาน
๓	นางพรศรี โชติพันธ์	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช	เลขานุการ
๔	นายเอนก จีวะรัตน์	กะปาง	พังงา	คณะกรรมการ
๕	นายสัญญา หิรัญวดี	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต	คณะกรรมการ
๖	นายสิทธิพงษ์ อรุณรักษ์	หลังสวน	ชุมพร	คณะกรรมการ
๗	ด.ต.สมนึก โมราศิลป์	เมืองระนอง	ระนอง	คณะกรรมการ

คณะที่ ๙ เขต ๙ จังหวัดพิษณุโลก

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อำเภอ	จังหวัด	ตำแหน่ง
๑	นายอักษฎาญค์ สีหาราช	พิชัย	อุดรดิตถ์	ประธาน
๒	นายพิชัย โสทะ	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	รองประธาน ๑
๓	นายจันทิ ชมพุมิ	เนินมะปราง	พิษณุโลก	รองประธาน ๒
๔	นางโชติการ พิงไขวรา	โพทะเล	พิจิตร	เลขานุการ
๕	นายมนัส โตเอี่ยม	สามเงา	ตาก	เหรัญญิก
๖	นายสายชล จันทรวีไล	ศรีนคร	สุโขทัย	ประชาสัมพันธ์
๗	นายมิตรชัย ยุทธรักษา	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์	กรรมการ
๘	นายสมมาตร บุญฤทธิ์	ไทรงาม	กำแพงเพชร	กรรมการ
๙	นายสันทัต วัฒนกุล	ทัพทัน	อุทัยธานี	กรรมการ

คำสั่งกรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ ~~๐๐๖๕~~ ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และหาแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายและสมาชิกในเครือข่ายของ ศพก. โดยมีการสร้างองค์การเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการ ศพก. และเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดการระดมทรัพยากร บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดเครือข่าย ศพก. ในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. เป็นรูปธรรม เกิดการเชื่อมโยงการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต การตลาด และองค์ความรู้ต่าง ๆ ในระดับจังหวัด เขต และประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ ศพก. สามารถเป็นศูนย์กลางการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด ๗๗ คณะ ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่

๑. จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน และวางแผนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด
๒. ขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด
๓. รายงานผลการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ของจังหวัด
๔. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สามารถเบิกได้ตามพระราชกฤษฎีกาการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๑ กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายนิวัฒน์ นุ่มกำเนิด	หนองจอก	ประธาน
๒	นายประเมิน สวนสมุทร	ลาดกระบัง	กรรมการ
๓	นายวินัย แก้วคำ	ภาษีเจริญ	กรรมการ
๔	นายไวพจน์ นิตทิม	ตลิ่งชัน	เลขานุการ

คณะที่ ๒ จังหวัดชัยนาท

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายวินัย จินจัน	เมือง	ประธาน
๒	นายชัยวัฒน์ ไพรหนู	วัดสิงห์	รองประธาน
๓	นายขวัญชัย แต่งทอง	หันคา	เลขานุการ
๔	พจน.เฉลียว น้อยแสง	สรรคบุรี	เหรัญญิก
๕	นายสวอง สระเสริม	หนองมะโมง	ประชาสัมพันธ์
๖	นายสมศักดิ์ สีหะ	สรรพยา	ประชาสัมพันธ์
๗	นายทนงค์ สิงห์สม	เนินขาม	กรรมการ
๘	นายสมศักดิ์ แต่งโพธิ์	มโนรมย์	กรรมการและเลขานุการ

คณะที่ ๓ จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมเจตน์ กลัดเล็ก	บางใหญ่	ประธาน
๒	นายกิตติ มั่นกัตถุญญ	บางกรวย	รองประธาน
๓	นายสมบัติ ลักษณะวิสัย	ไทรน้อย	คณะทำงาน
๔	นายสมทรง รื่นเสื่อ	บางบัวทอง	คณะทำงาน
๕	นางเบญจวรรณ ออไอสุญ	เมืองนนทบุรี	คณะทำงาน
๖	นายบุญลือ เรื่องฉาย	ปากเกร็ด	เลขานุการและคณะทำงาน

คณะที่ ๔ จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเล็ก พวงตัน	หนองเสือ	ประธาน
๒	นายเสน่ห์ ชื่นจิตร	ลาดหลุมแก้ว	รองประธาน
๓	นายรุ่งธรรม บำรุงบุตร	เมือง	กรรมการ
๔	นายดาวเรือง มะลิทอง	สามโคก	กรรมการ
๕	นายธงชัย เทียนอร่าม	ลำลูกกา	กรรมการ
๖	นายгимหงวน ช่างทองคลองสี่	คลองหลวง	กรรมการ
๗	นางมณี สุภีโส	ธัญบุรี	กรรมการและเลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายประมาณ สว่างญาติ	บางไทร	ประธาน
๒	นายพุดพิงษ์ นันโท	มหาราช	รองประธาน
๓	นายพิชิต คุณวงษา	ภาชี	รองประธาน
๔	นางดารารัตน์ นิลกรณ์	บางปะหัน	เหรัญญิก
๕	นางจันทร์จำว โพธิ์สุทธิ	เสนา	ประชาสัมพันธ์
๖	นางหทัยรัตน์ เพ็ชรพยับ	บางซ้าย	ประชาสัมพันธ์
๗	นายอนันต์ ห้วยชะนาง	ลาดบัวหลวง	กรรมการ
๘	นางสาวสถาพร ด้านกระโทก	วังน้อย	กรรมการ
๙	นายจรัญ สรรเสริญทิม	พระนครศรีอยุธยา	กรรมการ
๑๐	นายสมนึก บรรจงศิริ	นครหลวง	กรรมการ
๑๑	นายประสิทธิ์ เจริญสุข	อุทัย	กรรมการ
๑๒	นายบรรเจษฎ์ รำพึงจิต	บางบาล	กรรมการ
๑๓	นายประเสริฐ เพ็ชรงาม	ผักไห่	กรรมการ
๑๔	นายสุวิน กฤษสุริยา	ท่าเรือ	กรรมการ
๑๕	นางสาวนพวรรณ สุนทรานนท์	บางปะอิน	เลขานุการ
๑๖	นางสาวรัชดาพร นิมนฺ	บ้านแพรก	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะที่ ๖ จังหวัดลพบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางทิพาเอ โปรงแสง	หนองม่วง	ประธาน
๒	นายกิตติพล ตะพานแก้ว	บ้านหมี่	รองประธาน
๓	นายเพียรพงษ์ ชื่นเพ็ง	ท่าม่วง	เลขานุการ
๔	นายสมพิช คำหวาน	โคกสำโรง	เหรัญญิก
๕	นายสมควร อยู่สนอง	ลำสนธิ	ประชาสัมพันธ์
๖	นางสุริยา เลิศรานนท์	ท่าหลวง	กรรมการ
๗	นายปรีชา ดวงเกตุ	เมืองลพบุรี	กรรมการ
๘	นายชัยอรุณ นิยมสวัสดิ์	ชัยบาดาล	กรรมการ
๙	นางเยาวลักษณ์ เพลินศิลป์	โคกเจริญ	กรรมการ
๑๐	นายวินัย พรหมสุภาพ	พัฒนานิคม	กรรมการ
๑๑	นายจุน อินทร์วิสัย	สระโบสถ์	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท่ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๗ จังหวัดสระบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายร่ม วรรณประเสริฐ	หนองแค	ประธาน
๒	นายประทีป นิลมูล	เมือง	รองประธาน
๓	นายบุญชู วงษ์อนุ	หนองแซง	รองประธาน
๔	นายบรรยัด สุมาวัน	แก่งคอย	เลขานุการ
๕	นายบุญจันทร์ เชื้อกล้า	เฉลิมพระเกียรติฯ	เหรัญญิก
๖	นายจำนงค์ ทองมา	หนองโดน	ประชาสัมพันธ์
๗	นายทองสุข อ่อนละม้าย	บ้านหมอ	กรรมการ
๘	นางประจวบ แป้นทอง	ดอนพุด	กรรมการ
๙	นายพนม สุขมาก	พระพุทธบาท	กรรมการ
๑๐	นายประสิทธิ์ แก้วกุลงาม	เสาไห้	กรรมการ
๑๑	นายสมพร อาภาศิริกุล	มวกเหล็ก	กรรมการ
๑๒	นายสมจิตร แก่นวิจิตร	วังม่วง	กรรมการ
๑๓	นายสุทัศน์ หมวกไสว	วิหารแดง	กรรมการ

คณะที่ ๘ จังหวัดสิงห์บุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอุทัย บัวศรีตัน	อินทร์บุรี	ประธาน
๒	นางจารุภา อ่ำสมบุญ	ท่าช้าง	รองประธาน
๓	นางเชิงเขาว์ เพ็ชรรักษ์	บางระจัน	คณะทำงาน
๔	นางสาวยุภา มีสมบัติ	เมือง	คณะทำงาน
๕	นายธนพล ศรีใส	พรหมบุรี	คณะทำงาน
๖	นายสนม อวยชัย	ค่ายบางระจัน	เลขานุการและคณะทำงาน

คณะที่ ๙ จังหวัดอ่างทอง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางนงนุช คำคง	เมือง	ประธาน
๒	นางสาวเบญจมาศ ทองพูล	วิเศษชัยชาญ	เลขานุการ
๓	นายพรปวีณ์ แสงฉาย	ป่าโมก	กรรมการ
๔	นายองอาจ สุวรรณผ่อง	ไชโย	กรรมการ
๕	นายสำอังก์ เพชรสุนทร	โพธิ์ทอง	กรรมการ
๖	นายถนอม แก้วทวี	สามโก้	กรรมการ
๗	นายขวัญเรือน ศรีสวัสดิ์	แสวงหา	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๑๐ จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายประทีน อ่อนน้อย	พนมทวน	ประธาน
๒	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	ด่านมะขามเตี้ย	รองประธาน
๓	นายมานพ ทศพร	เมือง	รองประธาน
๔	นายสมนึก แซ่เตียว	หนองปรือ	เลขานุการ
๕	นายปรีชา ตัวมูล	ท่ามะกา	ประชาสัมพันธ์
๖	นายบุญมาก พุ่มศรี	บ่อพลอย	กรรมการ
๗	นายพนม ล้อมวงษ์	เลาขวัญ	กรรมการ
๘	นายคำนวน ขำสุวรรณ	ศรีสวัสดิ์	กรรมการ
๙	นายสุทิน ใจสำรวม	สังขละบุรี	กรรมการ
๑๐	นายพนม ขุนพรม	ห้วยกระเจา	กรรมการ
๑๑	นายสมพร ตั้งมัน	ท่าม่วง	กรรมการ
๑๒	นายยอด อิมพลับ	ไทรโยค	กรรมการ
๑๓	นายวีระ ไชวแข็ง	ทองผาภูมิ	กรรมการ

คณะที่ ๑๑ จังหวัดนครปฐม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายไพรัช เส็งเจริญ	นางเลิน	ประธาน
๒	นายณรงค์ กลิ่นถ่อศีล	นครชัยศรี	รองประธาน
๓	นางสาวอารมณี อูยเกตุ	กำแพงเพชร	เหรัญญิก
๔	นายวัฒนา ใจชื่อ	เมืองนครปฐม	ประชาสัมพันธ์
๕	นายประกิต สุนประชา	สามพราน	กรรมการ
๖	นายวิมล พุ่มพูล	ดอนตูม	กรรมการ
๗	นายสุทัศน์ สวัสดิ์จุ่น	พุทธมณฑล	กรรมการ

คณะที่ ๑๒ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายวิสูตร วิทยานันท์	เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประธาน
๒	นายพศิน พัฒนปณชัย	กุยบุรี	รองประธาน
๓	นายสุรพล เฟื่องสุวรรณ	ปราณบุรี	เหรัญญิก
๔	นายพีธี ทองสวัสดิ์	สามร้อยยอด	ประชาสัมพันธ์
๕	นายรุ่งเรือง ไล้รักษา	หัวหิน	กรรมการ
๖	นางกัณตา คนขยัน	ทับสะแก	กรรมการ
๗	นางสุรียาวดี กาญจนรัตน์	บางสะพาน	กรรมการ
๘	นายสุวชล ครองทรัพย์	บางสะพานน้อย	เลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๑๓ จังหวัดเพชรบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	เขาย้อย	ประธาน
๒	นายรัตนพงศ์ นิมवाद	หนองหญ้าปล้อง	รองประธาน
๓	นายสำน นาคขำ	แก่งกระจาน	เหรัญญิก
๔	นายบรรพต มามาก	บ้านลาด	ปฏิคม
๕	นางสาวทัดทอง พรหมณี	ชะอำ	เลขานุการ
๖	นายอ่อน ชูทอง	บ้านแหลม	กรรมการ
๗	นายสมพงษ์ หล้าทอง	เมืองเพชรบุรี	กรรมการ
๘	นายสรนันท์ ทนทาน	ท่ายาง	กรรมการ
๙	พลตรีสมปอง พรหมณี	ชะอำ	ประธานที่ปรึกษาฯ
๑๐	นายสุริยะ ชูวงศ์	บ้านลาด	ที่ปรึกษาฯ
๑๑	นายเครือ จีนแส	เขาย้อย	ที่ปรึกษาฯ

คณะที่ ๑๔ จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายวลิต เจริญสมบัติ	เมืองราชบุรี	ประธาน
๒	นายจันทร์ เรืองเรา	บ้านคา	รองประธาน
๓	ว่าที่ร้อยโทบัญชา หนูเล็ก	บางแพ	รองประธาน
๔	นายเอื้อ สวัสดิ์จุ่น	บ้านโป่ง	กรรมการ
๕	นายสมเกียรติ ประพตติกิจ	วัดเพลง	กรรมการ
๖	นายสุวัจน์ เออทอง	ปากท่อ	กรรมการ
๗	นายภูซงค์ ไทรเล็กทิม	จอมบึง	กรรมการ
๘	นายสมศักดิ์ เหลืองอร่าม	สวนผึ้ง	กรรมการ
๙	นายวสันต์ จันทศร	โพธาราม	เลขานุการ
๑๐	นายจรัญ เจริญทรัพย์	ดำเนินสะดวก	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะที่ ๑๕ จังหวัดสมุทรสงคราม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายชุมพร ผลประเสริฐ	บางคนที	ประธาน
๒	นายอำนาจ สังข์กุล	อัมพวา	รองประธาน
๓	นางฉัตรดา เอกแก้วน้ำชัย	เมืองสมุทรสงคราม	เลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๑๖ จังหวัดสมุทรสาคร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายบุญลอย ทรัพย์มา	บ้านแพ้ว	ประธาน
๒	นายวิชัย กอนดี	เมืองสมุทรสาคร	รองประธาน
๓	นายขวัญชัย อุทัย	กระทุ่มแบน	เลขานุการ

คณะที่ ๑๗ จังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสุภรณ์ม์ สังข์วรรณะ	หนองหญ้าไซ	ประธาน
๒	นายสุริยา ศรีโพธิ์ทอง	ดอนเจดีย์	เลขานุการ
๓	นายอนุสรณ์ สุพรรณโรจน์	ศรีประจันต์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๔	นายดำเนิน ศรีโปฏก	บางปลาม้า	กรรมการ
๕	นายสวัสดิ์ ชีพนุรัตน์	เมืองสุพรรณบุรี	กรรมการ
๖	นายประทวน คำแฝง	เดิมบางนางบวช	กรรมการ
๗	นายปัญญา ไครครวญ	อู่ทอง	กรรมการ
๘	นายสมหวัง ใจเอื้อย	สองพี่น้อง	กรรมการ
๙	นายอำนาจ นุ่มจันทร์	สามชุก	กรรมการ
๑๐	นายปัญญา จันทรคังสุวรรณ	ด่านช้าง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๑๘ จังหวัดจันทบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอุดม วรรณรัฐ	ท่าใหม่	ประธาน
๒	นายธีรเชษฐ บำรุงรักษ์	มะขาม	รองประธาน
๓	นายกิติภูมิ พรเจีย	เขาคิชฌกูฏ	เลขานุการ
๔	นายอุทัย ดาวไสว	แหลมสิงห์	กรรมการ
๕	นายปรีชา ปิয়ারมย์	เมือง	กรรมการ
๖	นางสาวทองใส สมศรี	ขลุง	กรรมการ
๗	นายปัญญา หมูคำ	โป่งน้ำร้อน	กรรมการ
๘	นางสาวอารีรัตน์ พูลपाल	แก่งหางแมว	กรรมการ
๙	นายสมศักดิ์ เลขการ	นายายอาม	กรรมการ
๑๐	นายสิงไผ่ จำปาแดง	สอยดาว	กรรมการ

คณะที่ ๑๙ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสุชาติ เสน่หา	คลองเขื่อน	ประธาน
๒	นายไพรินทร์ นพภัณฑ์	พนมสารคาม	รองประธาน
๓	นายสุภาพ โนรีวงศ์	บางน้ำเปรี้ยว	เลขานุการ
๔	นายสว่าง พรสี	ท่าตะเกียบ	ประชาสัมพันธ์
๕	นายทองพูล โฉมสะอาด	แปลงยาว	ทรัพยากร
๖	นายวินัย ชัยมโน	เมือง	กรรมการ
๗	นายวินัย นาคศิริ	บางปะกง	กรรมการ
๘	นายวัฒนา โปธา	ราชสาส์น	กรรมการ
๙	นายสมศักดิ์ วัลลภานนท์	บางคล้า	กรรมการ
๑๐	นายสมยศ น่วมรัมย์	บ้านโพธิ์	กรรมการ
๑๑	นายบำรุง ศรีใย	สนามชัยเขต	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๒๐ จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายดิเรก แซ่ฮ้อ	บ่อทอง	ประธาน
๒	นายเริงวุฒิ รูปขำดี	เมืองชลบุรี	รองประธาน
๓	นางจงใจ เตชะมา	ศรีราชา	เลขานุการ
๔	นายวิชาญ บำรุงยา	บางละมุง	ประชาสัมพันธ์
๕	นางเพ็ญจิต แสงสว่าง	บ้านบึง	กรรมการ
๖	นายสมนึก พุ่มพีผล	สัตหีบ	กรรมการ
๗	นายศุภกิจ รักษาญาติ	พานทอง	กรรมการ
๘	นายอนันต์ หาซิด	พนัสนิคม	กรรมการ
๙	นางชัยญา บัวพา	เกาะจันทร์	กรรมการ
๑๐	นายเกรียงไกร มงคลวิวัฒน์	เกาะสีชัง	กรรมการ
๑๑	นายชาญชัย อมรบดีรักษ์	หนองใหญ่	กรรมการ
๑๒	นายมานพ หนูยง	พานทอง	ที่ปรึกษา
๑๓	นายบุญทรัพย์ มานะมุงประเสริฐ	บางละมุง	ที่ปรึกษา
๑๔	เกษตรอำเภอทุกอำเภอ		ที่ปรึกษา

คณะที่ ๒๑ จังหวัดตราด

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายมานิต ชิงชัย	เขาสมิง	ประธาน
๒	นายสมโภชน์ ทศมากร	เกาะช้าง	รองประธาน
๓	นายคมัญศรีษฐ์ กล่อมสังข์	คลองใหญ่	เลขานุการ
๔	นายเชิด วงศ์สา	เมืองตราด	กรรมการ
๕	นายมานะ ถวิลวงษ์	เกาะกูด	กรรมการ
๖	นายสมนึก บุญธรรม	บ่อไร่	กรรมการ
๗	นายวาทีน จีนาวนิช	แหลมงอบ	กรรมการ

คณะที่ ๒๒ จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายวิเชียร ศรีแก้ว	เมืองนครนายก	ประธาน
๒	นายสัมพันธ์ ศรีอ่อน	องครักษ์	รองประธาน
๓	นายแสวง ฐูปเงิน	ปากพลี	เลขานุการ
๔	นายนรินทร์ เบ็ญจวงษ์	บ้านนา	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๒๓ จังหวัดปราจีนบุรี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายมนัส สวดจิ่ง	เมืองปราจีนบุรี	ประธาน
๒	นายจำเริญ นำภาวี	ศรีมโหสถ	กรรมการ
๓	นายวิรัตน์ ประยูรพงษ์	ศรีมหาโพธิ์	กรรมการ
๔	นางวิไลวรรณ หลีกซ้าย	ประจันตคาม	กรรมการ
๕	นายสำอวงค์ ชลารักษ์	บ้านสร้าง	กรรมการ
๖	นางบุญญาตา พงษ์ประสิทธิ์	นาดี	กรรมการ
๗	นายบุญธรรม ต้นน้อย	กบินทร์บุรี	กรรมการและเลขานุการ

คณะที่ ๒๔ จังหวัดระยอง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมชาย บุญก่อเกื้อ	แกลง	ประธาน
๒	นางสมควร ศิริภักดี	เมืองระยอง	เลขานุการ
๓	นายสมศักดิ์ เครือวัลย์	แกลง	กรรมการ
๔	นายอำ พรมไธสง	แกลง	กรรมการ
๕	นายหรั่ง กันทุกข์	เมืองระยอง	กรรมการ
๖	นายไว มรรคผล	บ้านค่าย	กรรมการ
๗	นายบุญธรรม คชรินทร์	บ้านค่าย	กรรมการ
๘	นายเสถียร เสือขวัญ	ปลวกแดง	กรรมการ
๙	นายเสน่ห์ ธีรพันธ์	ปลวกแดง	กรรมการ
๑๐	นายเดิมน รื่นรมย์	วังจันทร์	กรรมการ
๑๑	นางกนิการ์ ชุมแสงพันธ์	วังจันทร์	กรรมการ
๑๒	นายอุดร สมบูรณ์	เขาชะเมา	กรรมการ
๑๓	นางสาวรำเพย ทองศรี	เขาชะเมา	กรรมการ
๑๔	นายวิชัย ไพโรจน์	นิคมพัฒนา	กรรมการ
๑๕	นายสุรเชษฐ์ จันทร์สว่าง	นิคมพัฒนา	กรรมการ
๑๖	นายทองเจือ ภู่อ้อย	บ้านฉาง	กรรมการ
๑๗	นายสมศักดิ์ อ้อประเสริฐ	บ้านฉาง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๒๕ จังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสุรชัย แซ่จิว	บางเสาธง	ประธาน
๒	นายถนอม ยิ่งเจริญ	บางบ่อ	รองประธาน
๓	นายไพศาล รักชาววงศ์	เมืองสมุทรปราการ	เลขานุการ
๔	นายณรงค์ สำลีรัตน์	พระประแดง	เหรัญญิก
๕	นางบุบผา พลับเจริญสุข	บางพลี	ปฏิคม
๖	นายสุรกิจ ละเอียดดี	พระสมุทรเจดีย์	ประชาสัมพันธ์
๗	นายประหยัด จันดา	เมืองสมุทรปราการ	กรรมการ

คณะที่ ๒๖ จังหวัดสระแก้ว

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายบัวผัน สิทธิพล	อรัญประเทศ	ประธาน
๒	นางบุญประสพ ดีโสภากา	วัฒนานคร	รองประธาน
๓	นายสมบุรณ์ เผือกสีสุข	โคกสูง	เลขานุการ
๔	นางแว่น โฉมฉาย	วังสมบูรณ์	เหรัญญิก
๕	นายโกเมศ เพชรโกมล	ตาพระยา	ประชาสัมพันธ์
๖	นายหน่วง ไรจน์ส	วังน้ำเย็น	ปฏิคม
๗	นายบุญชู บุญจันทร์	เมืองสระแก้ว	กรรมการ
๘	นายสง่า ผาปะทะ	คลองหาด	กรรมการ
๙	นายธนาวุฒิ ยูวรรตน์	เขาฉกรรจ์	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๒๗ จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์	สมเด็จ	ประธาน
๒	นายประสาท พิมเภา	เขาวง	รองประธาน
๓	นายมนูญ ชนนแข็ง	ยางตลาด	รองประธาน
๔	นายอุดม พรมราช	เมืองกาฬสินธุ์	เลขานุการ
๕	นายทศพล ภาณุรักษ์	กมลาไสย	เหรัญญิก
๖	นายสุนันท์ อินทะโชติ	นามน	กรรมการ
๗	นายบัวลอย สารีแก้ว	ร่องคำ	กรรมการ
๘	นางสีสุพันธ์ อุทรักษ์	กุฉินารายณ์	กรรมการ
๙	นางสาคร วิทยาเวช	ห้วยเม็ก	กรรมการ
๑๐	นายใบคุณ สามารถ	สหัสขันธ์	กรรมการ
๑๑	นายประวัฒน์ ศรีศิริรินทร์	คำม่วง	กรรมการ
๑๒	นายลำปาง ศรีแก้วใส	ท่าคันโท	กรรมการ
๑๓	นางสมจิตรา นาสมใจ	หนองกุงศรี	กรรมการ
๑๔	นางมะลีย์ มงคลเคหา	ห้วยผึ้ง	กรรมการ
๑๕	นายทองสุข โคตรวงศ์	สามชัย	กรรมการ
๑๖	นายสุรศักดิ์ สีลา	นาคู	กรรมการ
๑๗	นางวิไลวรรณ วิสูงเล	ดอนจาน	กรรมการ
๑๘	นางสุพิณ หนองเสนา	ฆ้องชัย	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๒๘ จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสุริยันต์ พิเชฐพงษ์วิมุตติ	บ้านไผ่	ประธาน
๒	นายจรินทร์ ธรรมดี	กระนวน	รองประธาน
๓	นายประหยัด ชำนาญรบ	ชุมแพ	รองประธาน
๔	นายอภิศักดิ์ แก้วสีบุตร	มัญจาคีรี	ประชาสัมพันธ์
๕	นายบุญส่วน แก้วไพฑูรย์	บ้านแฮด	เหรียญก
๖	นางบุญเต็ม สุดใจ	ชนบท	เลขานุการ
๗	นายอภิเดช วงษ์ชมภู	เมือง	กรรมการ
๘	นายบุญส่ง ราชวงศ์	พระยืน	กรรมการ
๙	นายบุญทัย ทองภูเวียง	หนองเรือ	กรรมการ
๑๐	นายกฤษณ์ พิโสรัมย์	สีชมพู	กรรมการ
๑๑	นายเพชร วงศ์ธรรม	น้ำพอง	กรรมการ
๑๒	นายจรัญ ฐานะ	อุบลรัตน์	กรรมการ
๑๓	นายปัญญา รินไธสง	เปือยน้อย	กรรมการ
๑๔	นายชาย ดิจะมาลา	พล	กรรมการ
๑๕	นายไพศาล ผาจันดา	วางใหญ่	กรรมการ
๑๖	นายบุญขึ้น บุญเรืองศรี	วางน้อย	กรรมการ
๑๗	นายชัยพร หิรัญอร	หนองสองห้อง	กรรมการ
๑๘	นายบุญธรรม หินเภาว	ภูเวียง	กรรมการ
๑๙	นายทองแดง โห้หนู	เขาสวนกวาง	กรรมการ
๒๐	นายอภิเชก ประเสริฐ	ภูผาม่าน	กรรมการ
๒๑	นางสำรอง เอกตาแสง	ชำสูง	กรรมการ
๒๒	นายประสงค์ ประจูดทะเล	โคกโพธิ์ไชย	กรรมการ
๒๓	นายหนูนา พาอำนาจ	หนองนาคำ	กรรมการ
๒๔	นายสมจิต ใจดี	โนนศิลา	กรรมการ
๒๕	นายประดิษฐ์ ศิริธรรมจักร	เวียงเก่า	กรรมการ
๒๖	นายสมภาร บุราณ	บ้านฝาง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๒๙ จังหวัดนครพนม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายปราโมท แสงสว่าง	ธาตุพนม	ประธาน
๒	นายวิจิตร เหมือนเหลา	เมืองนครพนม	รองประธาน
๓	นายสุนันท์ มหาวงษ์	ศรีสงคราม	เลขานุการ
๔	นายทูลลา แพงคำฮัก	วังยาง	เหรัญญิก
๕	นายมานิช ประชาโรจน์	ท่าอุเทน	ปฏิคม
๖	นายสุริยา แสงผา	ปลาปาก	กรรมการ
๗	นายรังสิทธิ์ โสมเกียรติตระกูล	บ้านแพง	กรรมการ
๘	นายทวิช เฟ็งเวลุน	เรณูนคร	กรรมการ
๙	นายดำรง พ่อคำจันทร์	นาแก	กรรมการ
๑๐	นายสิ่งทอง ก้อนกั้น	นาหว้า	กรรมการ
๑๑	นายสมบุญ ธรรมมาวงษา	โพนสวรรค์	กรรมการ
๑๒	นายคำเหือ เชียงขวาง	นาทม	กรรมการ

คณะที่ ๓๐ จังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมัย สีใส	พรเจริญ	ประธาน
๒	นายประทวน เกตุแก้ว	โซ่พิสัย	รองประธาน
๓	นายวิชาติ โพธิ์ขี	ศรีวิไล	เลขานุการ
๔	นายศรีจันทร์ เสียงเพราะ	บึงโขงหลง	เหรัญญิก
๕	นายดาหวัณ คุณโน	ปากคาด	ประชาสัมพันธ์
๖	นายศรีธน กองเพ็ง	เมืองบึงกาฬ	กรรมการ
๗	นายคำฟอง คะแก้ว	บุงคล้า	กรรมการ
๘	นายพิทยา เตชา	เซกา	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๓๑ จังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอดิสร เหล่าสะพาน	กันทรวิชัย	ประธาน
๒	นายเฉลิมศักดิ์ มาแก้ว	วาปีปทุม	รองประธาน
๓	นายเสาร์ มาดชดา	กุฉีกรัง	เลขานุการ
๔	นายอรรถสิทธิ์ ลุนบง	แกดำ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๕	นายอภิภัทร ศรีวิเศษ	นาดี	ประชาสัมพันธ์
๖	นายวิทยา พลพิมพ์	บรบือ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
๗	นายไพฑูลย์ บุญสิลา	นาเชือก	เหรัญญิก
๘	นายบุญทอม บุญรัตน์	พยัคฆภูมิพิสัย	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๙	นายบุตตี อัคร	เมืองมหาสารคาม	กรรมการ
๑๐	นายวีระยุทธ ไชโยธราช	โกสุมพิสัย	กรรมการ
๑๑	นายถิน สีท้าว	เชียงยืน	กรรมการ
๑๒	นายสนิท อัยยะ	ยางสีสุราช	กรรมการ
๑๓	นายปิ่น ทันทรม	ชื่นชม	กรรมการ

คณะที่ ๓๒ จังหวัดมุกดาหาร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายถาวร เผ่าภูไทย	เมืองมุกดาหาร	ประธาน
๒	นายพิณ สุวรรณไตรย์	คำชะอี	รองประธาน
๓	นายโฮม อุก่า	นิคมคำสร้อย	เลขานุการ
๔	นายจิตตา อนันต์	หว้านใหญ่	ผู้ช่วยเลขานุการ
๕	นายสมควร ประเมธีศรี	หนองสูง	ประชาสัมพันธ์
๖	นางเจนจิรา คำมุงคุณ	ดงหลวง	เหรัญญิก
๗	นายวีระชาติ บุตรทศ	ดอนตาล	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๓๓ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายรณฤทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล	ธวัชบุรี	ประธาน
๒	นายหนูทัศน์ คำแพง	อาจสามารถ	รองประธาน
๓	นางบุญเลิศ เชื้อจิตร	โพนทราย	เลขานุการ
๔	นายประเสริฐ แสนสง่า	จังหาร	เหรัญญิก
๕	นายสวัสดิ์ ลาโพธิ์	เมืองร้อยเอ็ด	ปลัด
๖	นายสุพจน์ ไชยธรรม	เสลภูมิ	กรรมการ
๗	นายประสิทธิ์ ศรีชัย	โพนทอง	กรรมการ
๘	นายนิคม หงษ์ทอง	หนองพอก	กรรมการ
๙	นายวิศิษฐ์ แสนบัวโพธิ์	โพธิ์ชัย	กรรมการ
๑๐	นายสุเทพ แสนเสนา	จตุรพักตรพิมาน	กรรมการ
๑๑	นายแสวง มะโนลัย	เกษตรวิสัย	กรรมการ
๑๒	นายเอกณรงค์ ชื่นมณี	ปทุมรัตน์	กรรมการ
๑๓	นายช่วย สาสุข	สุวรรณภูมิ	กรรมการ
๑๔	นายถนอม เหล็กศรี	พนมไพร	กรรมการ
๑๕	นายวิชัย ทวินนท์	เมืองสรวง	กรรมการ
๑๖	นางอำพร บุญพินิจ	เมยวดี	กรรมการ
๑๗	นายพรชัย ธรรมารุช	ศรีสมเด็จ	กรรมการ
๑๘	นายประเชษฐ กรวิรัตน์	เซิงขวัญ	กรรมการ
๑๙	นายอุทัย จันทะโมสร	หนองฮี	กรรมการ
๒๐	นายอำพร วรรณโชติ	ทุ่งเขาหลวง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๓๔ จังหวัดเลย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสำเนียง เกิดไทย	ผาขาว	ประธาน
๒	นายสังวร จันทะคีรี	ด่านซ้าย	รองประธาน
๓	นายทำเนียบ อารยะศิลปธร	เชียงคาน	รองประธาน
๔	นางสุรूप แสนขันธุ์	ภูกระดึง	ประชาสัมพันธ์
๕	นางสุมาลี โคลส์	นาแห้ว	ประชาสัมพันธ์
๖	นางอรุณี วังเหนือ	เมืองเลย	เลขานุการ
๗	นางสาวรจนา กงสิมมา	ปากชม	เหรัญญิก
๘	นายวรวิธ บัวลา	วังสะพุง	กรรมการ (ด้านการตลาด)
๙	นายวิสุทธิ์ ภารกิจ	นาด้วง	กรรมการ (ด้านการตลาด, ไม้ผล)
๑๐	นายอติศพัฒน์ วรรณสุทธิ์	ท่าลี่	กรรมการ (ด้านพืชผัก, เกษตรอินทรีย์)
๑๑	นายบรรทัด สุปันโน	หนองหิน	กรรมการ (ด้านปศุสัตว์)
๑๒	นายวิชณุ กุจะพันธ์	เอราวัณ	กรรมการ (ด้านพืชไร่)
๑๓	นายไพบูรณ์ ปาระมี	ภูหลวง	กรรมการ (ด้านประมง)
๑๔	นายสมศักดิ์ ธิญญารักษ์	ภูเรือ	กรรมการ (ด้านพืชสวนไม้ดอกไม้ประดับ)

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๓๕ จังหวัดสกลนคร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายโพธิ์ โพธิราช	พังโคน	ประธาน
๒	นายอินตา กันยาสิทธิ์	สว่างแดนดิน	รองประธาน
๓	นายบุญมา ยาษาไชย	เต่างอย	รองประธาน
๔	นายทองปาน พิมพ์พานิช	พรรณานิคม	รองประธาน
๕	นางหทัยทิพย์ จารุสาร	กุสุมาลย์	เลขานุการ
๖	นายวงศ์สถิตย์ โมรราราชภู	อากาศอำนวย	เหรัญญิก
๗	นายวันชัย พรหมหมอก	บ้านม่วง	ประชาสัมพันธ์
๘	นายสมคิด ศรีลาวงศ์	วาริชภูมิ	ประชาสัมพันธ์
๙	นางบังอร ไชยเสนา	เมืองสกลนคร	กรรมการ
๑๐	นางรุณนี ศรีวรสาร	วานรนิวาส	กรรมการ
๑๑	นายศักดิ์านุกาพ โถแก้วเขียว	กุดบาก	กรรมการ
๑๒	นายสำเนาญ โนสา	ส่องดาว	กรรมการ
๑๓	นายทองรัตน์ ศรีสวัสดิ์	นิคมน้ำอูน	กรรมการ
๑๔	นางจงใจ กาลจักร	คำตากล้า	กรรมการ
๑๕	นายยักษ์สิทธิ์ ยางธิสาร	โคกศรีสุพรรณ	กรรมการ
๑๖	นายประสิทธิ์ สุวรรณเพชร	เจริญศิลป์	กรรมการ
๑๗	นางทองพันธ์ แสนปากดี	โพนนาแก้ว	กรรมการ
๑๘	นายสมชาย ทองดินนอก	ภูพาน	กรรมการ

คณะที่ ๓๖ จังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางกุหลาบ คำผาสุข	สระใคร	ประธาน
๒	นายสุวิศ ศรีวงษ์	เมืองหนองคาย	รองประธาน
๓	นายกองสิน หมอยาเก่า	ท่าบ่อ	รองประธาน
๔	นายสามารถ สุดทิดี	โพธิ์ตาก	เลขานุการ
๕	นางอัมมร ไชยลือชา	เฝ้าไร่	เลขานุการ
๖	นายกสิพงษ์ ประจิมทิศ	รัตนวาปี	กรรมการ
๗	นางสนอง ศรีอรรรคพรหม	สังคม	กรรมการ
๘	นางดรุณี พิทักษ์	โพนวิสัย	กรรมการ
๙	นางบุญมี ทองเหลือง	ศรีเชียงใหม่	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๓๗ จังหวัดหนองบัวลำภู

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเฉลียว จันทะลุน	สุวรรณคูหา	ประธาน
๒	นายทรงเดช บุญอุ้ม	เมืองหนองบัวลำภู	รองประธาน
๓	นายสมัย สร้อยแก้ว	โนนสัง	รองประธาน
๔	นายสมัคร นามสีฐาน	นาแก	เลขานุการ
๕	นายสมจิตร พลบูรณ์	นาหว้า	เหรัญญิก
๖	นายปริญญา สาคำ	ศรีบุญเรือง	ประชาสัมพันธ์

คณะที่ ๓๘ จังหวัดอุดรธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอุทัย หัตถะปนิตย์	กุมภวาปี	ประธาน
๒	นายสนั่น ชินวัง	เมือง	รองประธาน
๓	นายชัชวาล ท้าวมะลิ	กุดจับ	รองประธาน
๔	นายศิริเทพ ศิริวรรณหอม	โนนสะอาด	รองประธาน
๕	นายบุญสม เครือเนตร	ศรีธาตุ	เลขานุการ
๖	นายชาญชัย คำวงษา	บ้านฝื่อ	เหรัญญิก
๗	นายเฉลียว มะลิวัลย์	กู่แก้ว	ผู้ช่วยเลขานุการ
๘	นายสมปอง กองพิลา	น้ำโสม	ประชาสัมพันธ์
๙	นายประจักษ์ เจียรวาปี	ประจักษ์ศิลปาคม	กรรมการ
๑๐	นายบุญเกิด ยุบลพันธ์	หนองแสง	กรรมการ
๑๑	นางสาวสมถวิล สาโรจน์	นาูง	กรรมการ
๑๒	นายวินัย อับการรัตน์	สร้างคอม	กรรมการ
๑๓	นายสุนา วิเศษพันธ์	เพ็ญ	กรรมการ
๑๔	นายบรรลุ นาสีทา	บ้านดุง	กรรมการ
๑๕	นายแสงเลิศ กงซุย	ไชยวาน	กรรมการ
๑๖	นายมูจรินทร์ พึ่งคำนวน	หนองหาน	กรรมการ
๑๗	นายบุญจันทร์ อุ่นอก	ทุ่งฝน	กรรมการ
๑๘	นายประสงค์ หลวงท่าเม	วังสามหมอ	กรรมการ
๑๙	นายมหารณพ บัวเทิง	พิบูลย์รักษ์	กรรมการ
๒๐	นางกาญจนา สมแคล้ว	หนองวัวซอ	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๓๙ จังหวัดตรัง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมหมาย ธรรมเจริญ	รัฐา	ประธาน
๒	นายนิวัฒน์ ฮ่างเต็ก	สิเกา	รองประธาน
๓	นายจาคูรงค์ ด้วงนัย	วังวิเศษ	เลขานุการ
๔	นายตะฮา หวังโสะ	กันตัง	กรรมการ
๕	นายชิตชัย ชุมสุด	นาโยง	กรรมการ
๖	นายมนตรี จันจตุพันธ์	ปะเหลียน	กรรมการ
๗	นายจำเริญ ศรีเพ็ชร	ย่านตาขาว	กรรมการ
๘	นายเชื่อง เพ็ชรเล็ก	เมือง	กรรมการ
๙	นายฉัตรชัย รัตวิวัฒนาพงศ์	ห้วยยอด	กรรมการ
๑๐	นายชม ชุมสกุล	หาดสำราญ	กรรมการ

คณะที่ ๔๐ จังหวัดนราธิวาส

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสันธิติสุข แก้วคง	สุคีริน	ประธาน
๒	นายสมาน ผ่านพรหม	เมือง	รองประธาน
๓	นายการามารูเด็น อิบรอฮิม	สุโหงโกลก	เลขานุการ
๔	นายสิทธิ อินทภาพ	ตากใบ	เหรัญญิก
๕	นายอับดุลฮาเล็ม นิยะ	รือเสาะ	ประชาสัมพันธ์
๖	นายวิเชียร ชูศรี	บาเจาะ	กรรมการ
๗	นายผิว วงษ์น้อย	ระแงะ	กรรมการ
๘	นายปัญญา เรืองกาญจน์	สุโหงปาดี	กรรมการ
๙	นายกมล ไชยรัตน์	แว้ง	กรรมการ
๑๐	นายอมตรอเฮม ดิสมานี	ยี่งอ	กรรมการ
๑๑	นางอุษา แก้วมุสิก	ศรีสาคร	กรรมการ
๑๒	นายเจริญ เกิดกัณโณ	จะแนะ	กรรมการ
๑๓	นายอารง ยูโซ๊ะ	เจาะไอร้อง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๔๑ จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอิสมาอิส ตาสาเมาะ	เมือง	ประธาน
๒	นายธีรภัทร เกื้อพระ	ปะนาเระ	รองประธาน
๓	นายพิพัฒน์ ราชรักษ์	สายบุรี	เลขานุการ
๔	นางฟารีดา เจ๊ะแเว	ยะรัง	เหรัญญิก
๕	นางพัชรีย์ โชติรัตน์	ยะหริ่ง	ประชาสัมพันธ์
๖	นายแวอุเซ็ง อุแต	กะพ้อ	กรรมการ
๗	นายอับดุลอาฮิบ เฟ็งมุซอ	โคกโพธิ์	กรรมการ
๘	นายซากาเรีย สะตอปา	ทุ่งยาแดง	กรรมการ
๙	นายต่วนมะ ต่วนกือจี	มายอ	กรรมการ
๑๐	นายแผ้ว ทองชุม	แม่ลาน	กรรมการ
๑๑	นายวิน สีนวล	ไม้แก่น	กรรมการ
๑๒	นางวรรณดี ทองเกลี้ยง	หนองจิก	กรรมการ

คณะที่ ๔๒ จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายมณูญ สุขรัตน์	เขาชัยสน	ประธาน
๒	นายวีโรจน์ สว่างรัตน์	ศรีนครินทร์	รองประธาน
๓	นายจักรกฤษณ์ สามัคคี	บางแก้ว	เลขานุการ
๔	นางณัฐญา ศรีไทย	ตะโหมด	ประชาสัมพันธ์
๕	นายปลื้ม จันทุง	ป่าพยอม	กรรมการ
๖	นายสุทิน ยิ้มศรี	ปากพะยูน	กรรมการ
๗	นายบุญพา รัตนานุกูล	กงหรา	กรรมการ
๘	นายนัด อ่อนแก้ว	ควนขนุน	กรรมการ
๙	นายนัน ชูเอียด	ป่าบอน	กรรมการ
๑๐	นายไพรัตน์ ตาแก้ว	เมือง	กรรมการ
๑๑	นายเฉลิม เรืองเพ็ง	ศรีบรรพต	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๔๓ จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายปัญญา แก้วทอง	กระแสสินธุ์	ประธาน
๒	นายรัฐพล ประพรม	คลองหอยโข่ง	รองประธาน
๓	นางปราณี ทองรักษ์	รัตภูมิ	เลขานุการ
๔	นายโกศล จันทระจิต	เทพา	เหรัญญิก
๕	นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ	หาดใหญ่	ประชาสัมพันธ์
๖	นายสมปอง นิมดำ	ระโนด	กรรมการ
๗	นายเมฆน เหมอารัญ	เมือง	กรรมการ
๘	นายนิรัตน์ เสียงอ่อน	สิงหนคร	กรรมการ
๙	นายประพันธ์ แซ่เตี้ยว	นาหม่อม	กรรมการ
๑๐	นายสมศักดิ์ หมัดสะแหล๊ะ	สะเดา	กรรมการ
๑๑	นางปราณี ช่วยมณี	สทิงพระ	กรรมการ
๑๒	นายเฉลิม ศรีสุข	จะนะ	กรรมการ
๑๓	นายวิชาญ สุวรรณชาติรี	ควนเนียง	กรรมการ
๑๔	นายพริ้ง ขุนดำ	สะบ้าย้อย	กรรมการ
๑๕	นายดำน ศักดิ์พรหม	นาทวี	กรรมการ
๑๖	นายวิชาญ ขวัญช่วย	บางกล่ำ	กรรมการ

คณะที่ ๔๔ จังหวัดยะลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายดอเลาะ สะตือบา	ยะหา	ประธาน
๒	นายจรัส ชุมนมณี	ธารโต	รองประธาน
๓	นายธัญญา แก้วเจริญ	เมือง	เลขานุการ
๔	นายมะเซ็ง ดอเลาะเจ๊ะแต	รามัน	เหรัญญิก
๕	นายดำรงค์ รามแก้ว	กาบัง	ประชาสัมพันธ์
๖	นายสุชิน หื่องสุวรรณ	กรงปินัง	กรรมการ
๗	นายประคอง หอมรส	เบตง	กรรมการ
๘	นายมะยูนุ เตาะสาตุ	บันนังสตา	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๔๕ จังหวัดสตูล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางณัฐกานต์ ศรียาน	ท่าแพ	ประธาน
๒	นายหวาหาบ ยาบา	มะนัง	รองประธาน
๓	นายอาแมน สาแล๊ะ	ควนกาหลง	เลขานุการ
๔	นายสาและ หมดป็นจอร์	ควนโดน	ประชาสัมพันธ์
๕	นายบุกาเล็ม กรมเมือง	เมือง	กรรมการ
๖	นายซุ้ยมาน เจ๊ะหลี	ละงู	กรรมการ
๗	นายตัน แก้วมณี	ทุ่งหว้า	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๔๖ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายนิธิโรจน์ วันดี	ฝาง	ประธาน
๒	นายรังสรรค์ กันธิยะ	แม่วาง (ใต้)	รองประธาน
๓	นายเสน่ห์ ทะพิงค์แก	สารภี (กลาง)	รองประธาน
๔	นายบุญมี บุญทาพิพย์	แม่แตง (เหนือ)	รองประธาน
๕	นายเจริญ ยกคำจู	ดอยสะเก็ด	ประชาสัมพันธ์
๖	นายวิทยา นาระดี	สะเมิง	ปฏิคม
๗	นายพัต ไชยวงศ์	หางดง	เลขานุการ
๘	นายสุทิน พงษ์ทิพย์ธา	ฮอด	ผู้ช่วยเลขานุการ
๙	นายสุรเชษฐ์ ตาคำมา	เมืองเชียงใหม่	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐	นางอำพร เป็งละวัน	แม่ริม	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑	นายนคร ปั่วคำ	สันป่าตอง	เหรัญญิก
๑๒	นายปรีชา ปาสอน	ดอยเต่า	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๓	นายบุญทรง ยุติธรรม	สันกำแพง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๔	นางศรัณยา กิติคุณไพศาล	เชียงดาว	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๕	นายสุธรรม อัดต่อกัน	จอมทอง	กรรมการ
๑๖	นายเอกชัย แบะลู	อมก๋อย	กรรมการ
๑๗	นางสมบุรณ์ บุญเกิด	แม่แจ่ม	กรรมการ
๑๘	นายนิเวศน์ โอดบาง	ดอยหล่อ	กรรมการ
๑๙	นายอุ้นเมือง อาทิตย์	สันทราย	กรรมการ
๒๐	นายสองเมือง ตากุล	แม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๒๑	นายสุรัชย์ พิทักษ์ศรีภูมิ	กัลยาณิวัฒนา	กรรมการ
๒๒	นายอรรณพ คำนวล	พร้าว	กรรมการ
๒๓	นางพัชริดา สรรพจารย์	แม่เมาะ	กรรมการ
๒๔	นายดวงดี สันนิดา	เวียงแหง	กรรมการ
๒๕	นายประหยัด มงคลเทพ	ไชยปราการ	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๔๗ จังหวัดเชียงราย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมชาติ วรรณคำ	เมืองเชียงราย	ประธาน
๒	นายพร พาเนตร	ขุนตาล	รองประธาน
๓	นายสมศักดิ์ บุญยวง	เวียงแก่น	รองประธาน
๔	นายฐานุวัฒน์ ทองคง	พญาเม็งราย	รองประธาน
๕	นายสุนันต์หา แซ่บู๊	แม่ฟ้าหลวง	รองประธาน
๖	นายธนาวัฒน์ จังฟอง	เชียงแสน	เลขานุการ และกรรมการ
๗	นายสมพงษ์ ตานั่ง	พาน	เหรัญญิก และกรรมการ
๘	นายมานัส ไชยรัตน์	แม่ลาว	ประชาสัมพันธ์ และกรรมการ
๙	จ.ส.อ.นิกร บุญชัย	แม่สรวย	กรรมการ
๑๐	นายสันต์ณรงค์ วีระชาติ	เวียงป่าเป้า	กรรมการ
๑๑	นายณัด ปัญญา	แม่จัน	กรรมการ
๑๒	นายธนดล มหาพรม	แม่สาย	กรรมการ
๑๓	นายยุคลธร สุเมธา	ดอยหลวง	กรรมการ
๑๔	นายทวี ชาวสวน	เวียงชัย	กรรมการ
๑๕	นายออด แสงแก้ว	เทิง	กรรมการ
๑๖	นายบุญปิ่น บุญใส	ป่าแดด	กรรมการ
๑๗	นายประสงค์ วงศ์งาม	เชียงของ	กรรมการ
๑๘	นายเชิดชัย แสงสุข	เวียงเชียงรุ้ง	กรรมการ

คณะที่ ๔๘ จังหวัดน่าน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมรรถพล ขอดเตชะ	เชียงกลาง	ประธาน
๒	นายเกษม รุนใจ	ภูเพียง	รองประธาน
๓	นายจันทร์ พรหมรังกา	ปัว	กรรมการ
๔	นายเฉลิม สีกัน	นาหมื่น	กรรมการ
๕	นายธีระศักดิ์ วงศ์ต้อย	บ้านหลวง	กรรมการ
๖	นายสมเกียรติ เพลาวงศ์	แม่จริม	กรรมการ
๗	นายนเรศ ศรีนะ	น่าน้อย	กรรมการ
๘	นายแต่ง คงทน	เวียงสา	กรรมการ
๙	นายธนดล วงศ์มณีทิพย์	บ่อเกลือ	กรรมการ
๑๐	นายมนู ทิลาว	ท่าวังผา	กรรมการ
๑๑	นายวรพล รักษา	สองแคว	กรรมการ
๑๒	นายฉัตรชัย บัวแสน	เฉลิมพระเกียรติ	กรรมการ
๑๓	นายวิเชษฐ์ ไชยชนะ	เมืองน่าน	กรรมการ
๑๔	นายพิชัย ต้นชูชีพ	ทุ่งช้าง	เหรัญญิก และกรรมการ
๑๕	นายปกรณ์ บังเมฆ	สันติสุข	เลขานุการ และประชาสัมพันธ์

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
คณะที่ ๔๙ จังหวัดแพร่

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายวิทยา มหิงษา	เมืองแพร่	ประธาน
๒	นายสนอง ส่งศรี	เด่นชัย	รองประธาน
๓	นางสาวสดวง จำรัส	สูงเม่น	เลขานุการ
๔	นายศรีรัตน์ คำพาเชื้อ	ลอง	เหรัญญิก
๕	นายวันชัย โพธิ์ศรีทอง	หนองม่วงไข่	ประชาสัมพันธ์
๖	นายเนตร ศรีทา	ร้องกวาง	กรรมการ
๗	นายมนู กาญจนะ	วังชิ้น	กรรมการ
๘	นางสุจินต์ ไช้คำ	สอง	กรรมการ

คณะที่ ๕๐ จังหวัดพะเยา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายบาล บุญก้ำ	เมืองพะเยา	ประธาน
๒	นายเกตุชัย มานะ	เชียงม่วน	รองประธาน
๓	นายถนอง สิงห์แก้ว	แม่ใจ	รองประธาน
๔	นายสมชัย ฟองรัตน์	ดอกคำใต้	เลขานุการ และกรรมการ
๕	นายบุญมี คุณารูป	จุน	เหรัญญิก
๖	นายสมพล เวียนรอบ	ภูซาง	ประชาสัมพันธ์
๗	นายวีระ ดวงหาค้าง	เชียงคำ	กรรมการ
๘	นายมานิตย์ พักแก้ว	ภูกามยาว	กรรมการ
๙	นายบุญเล ภิธรรมมา	ปง	กรรมการ

คณะที่ ๕๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายบรรยงค์ ยาดิ	ปาย	ประธาน
๒	นายเทวัญ ปัญญาประเสริฐ	เมืองแม่ฮ่องสอน	รองประธาน
๓	นายเวียน ตีบบมา	ปางมะผ้า	สมาชิก
๔	นายวินิจ กุศลศิริ	แม่ลาน้อย	สมาชิก
๕	นายพัต เต่นดอกไม้	แม่สะเรียง	สมาชิก
๖	นายไสว พิสมมัย	สบเมย	สมาชิก
๗	นายวิวัฒน์ สุวรรณเขตนิยม	ขุนยวม	เลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๕๒ จังหวัดลำปาง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายบัณฑิตย สวรรค์บรรพต	แม่พริก	ประธาน
๒	นายภุชณะ สิทธิหาญ	เมืองลำปาง	รองประธาน
๓	นางดวงดาว กุรีโอไฮ ไนอาเรตตี	แม่ทะ	เลขานุการ
๔	นายอำนาจ พงษ์หนู	เกาะคา	เหรัญญิก
๕	นางสาวรังษิยา แสงสุกวาว	งาว	ประชาสัมพันธ์
๖	นายพชระ เมล์ทาง	วังเหนือ	กรรมการ
๗	นายสมบุญ จังกา	เมืองปาน	กรรมการ
๘	นายเนตร ใจเที่ยง	ห้างฉัตร	กรรมการ
๙	นายเอกดนัย ใจกันทา	เสริมงาม	กรรมการ
๑๐	นายหลุย กันทียะ	สบปราบ	กรรมการ
๑๑	นางสุรรัตน์ ขัตติยะ	เถิน	กรรมการ
๑๒	นางสาวสิริน ชะเอมเทศ	แจ้ห่ม	กรรมการ
๑๓	นางรัศมิ์ ยิ่งสุขสันตสุข	แม่เมาะ	กรรมการ

คณะที่ ๕๓ จังหวัดลำพูน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายดำรงค์ จินะภาค	แม่ทา	ประธาน
๒	นายนิโรจน์ แสนไชย	เวียงหนองล่อง	รองประธาน
๓	ร.ต.อ.วิสูตร กันไชยสัก	เมืองลำพูน	เลขานุการ
๔	ร.ต.ท.ถวัลย์ สวัสดิ์จิตต์	บ้านธิ	เหรัญญิก
๕	นายชวลิต ศรีวิจิ	ทุ่งหัวช้าง	ประชาสัมพันธ์
๖	นายประวิณ ปาตีคำ	บ้านโฮ้ง	กรรมการ
๗	นายไพฑูรย์ คำสุข	ป่าซาง	กรรมการ
๘	นายจันทร์ วงศ์เรือง	ลี้	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท่ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๕๔ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายทรงศิริ นราพงษ์	คอนสวรรค์	ประธาน
๒	นายปราโมทย์ ไยโนนตาด	บ้านเขว้า	รองประธาน
๓	นางนันทา ปาจิตเณย์	เมืองชัยภูมิ	รองประธาน
๔	นายอุทัย ลาภเกิด	จัตุรัส	ประชาสัมพันธ์
๕	นางหนูสอน ภาษา	เกษตรสมบูรณ์	เหรียญก
๖	นายมีมิตร ธงพรรษา	หนองบัวแดง	กรรมการ
๗	นายสุพจน์ แพรขุนทด	บ้านหันฉนวนรงค์	กรรมการ
๘	นายสมคิด ภิรมย์กิจ	เนินสง่า	กรรมการ
๙	นายนิคม คงพันธ์	เทพสถิต	กรรมการ
๑๐	นายธีรภัทร์ พวงขุนทด	หนองบัวระเหว	กรรมการ
๑๑	นายตัน จันทร์สว่าง	คอนสาร	กรรมการ
๑๒	นายสนทยา สีดา	ซับใหญ่	กรรมการ
๑๓	นางสาวอัญญารัตน์ ขุนสูงเนิน	ภักดีชุมพล	กรรมการ
๑๔	นางยุภาพร คงสมบัติ	ภูเขียว	กรรมการ
๑๕	นางมณี ขุมทอง	บ้านแท่น	กรรมการ
๑๖	นายวิมาลย์ แผ่นเงิน	แก้งคร้อ	กรรมการและเลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๕๕ จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอรุณ ชันโคกสูง	เมืองนครราชสีมา	ประธาน
๒	นายนิพนธ์ เปลียนกลาง	โนนไทย	รองประธาน
๓	นายอรุณ วิฑูรณพันธ์	จักราช	ประชาสัมพันธ์
๔	นางกฤติยา กฤษเชิด	ขามสะแกแสง	เหรัญญิก
๕	นางนรินทร์ เทียงสันเทียะ	พิมาย	เลขานุการ
๖	นางสุนิสา วงษ์ชาติ	แก้งสนามนาง	กรรมการ
๗	นายพงศกร ดอกสันเทียะ	ขามทะเลสอ	กรรมการ
๘	นายประไพ ศิริบุญคุณ	คง	กรรมการ
๙	นายศรัณยพงศ์ แสงวินาวรกุล	ครบุรี	กรรมการ
๑๐	นายประสิทธิ์ เบื้องกลาง	เฉลิมพระเกียรติ	กรรมการ
๑๑	นายจันทิ ประทุมภา	ชุมพวง	กรรมการ
๑๒	นางวิลาวัดน์ แก้วกุลธร	โชคชัย	กรรมการ
๑๓	นายธีระศักดิ์ ศรีอภัย	ด่านขุนทด	กรรมการ
๑๔	นายธारा แต่งพลกรัง	เทพารักษ์	กรรมการ
๑๕	นายสมชาย เพ็ชรแสน	โนนแดง	กรรมการ
๑๖	นายประจวบ เสมอกลาง	โนนสูง	กรรมการ
๑๗	นายชาย ลุนกำพี้	บัวลาย	กรรมการ
๑๘	นายบุญเลิศ ประสิทธิ์นอก	บัวใหญ่	กรรมการ
๑๙	นายบุญช่วย ทองป่อ	บ้านเหลื่อม	กรรมการ
๒๐	นางอาทิตยา คำสิงห์นอก	ประทาย	กรรมการ
๒๑	นายณรงค์ ทรายฉิมพลี	ปักธงชัย	กรรมการ
๒๒	นายประจวบ คุ่มทรัพย์	ปากช่อง	กรรมการ
๒๓	ร้อยตรีอนุรักษ คำดี	พระทองคำ	กรรมการ
๒๔	นายมณี ทังไธสง	เมืองยาง	กรรมการ
๒๕	นายเพ็ญ ธรรมปัตโต	ลำทะเมนชัย	กรรมการ
๒๖	นายอินทร์ มูลพิมาย	วังน้ำเขียว	กรรมการ
๒๗	นายวิบูลย์ รุดจันทิก	สีคิ้ว	กรรมการ
๒๘	นายสุดสาคร เที่ยงสอน	สีดา	กรรมการ
๒๙	นายชนิด จงสูงเนิน	สูงเนิน	กรรมการ
๓๐	นายสมศักดิ์ ป่องปัญญามิตร	เสิงสาง	กรรมการ
๓๑	นายประยูร เกล็ดงูเหลื่อม	หนองบุญมาก	กรรมการ
๓๒	นายสุบรร อันทินทา	ห้วยแถลง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๕๖ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเจริญ สุขวิบูรณ์	ลำปลายมาศ	ประธาน
๒	นายสมพงษ์ นามปราศัย	หนองหงส์	รองประธาน
๓	นางชลิยา พอกสนิท	ละหารทราย	เลขานุการ
๔	นายปาน เงินไทย	เมือง	กรรมการ
๕	นายประดิษฐ์ จันภภาพ	พุทไธสง	กรรมการ
๖	นางสามัญ โฉ่ห่ทอง	นางรอง	กรรมการ

คณะที่ ๕๗ จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเชิดชัย จิณะแสน	กันทรารมย์	ประธาน
๒	นายบุญมี สุระโคตร	ราชีไศล	รองประธาน
๓	นายทศพล สุวะจันทร์	กันทรลักษณ์	รองประธาน
๔	นายไพฑูรย์ ผางคำ	ห้วยทับทัน	รองประธาน
๕	นายณัฐนิธ ศรีคำภา	เมืองศรีสะเกษ	เลขานุการ และประชาสัมพันธ์
๖	นายวิชิต อนันเทพา	เบญจลักษ์	ปฎิคม
๗	นางสาวศุภธิดา ชารีรัตน์	โพธิ์ศรีสุวรรณ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๘	นางสาวสุจิตรา จันทะศิลา	ยางชุมน้อย	ผู้ช่วยเลขานุการ
๙	นางยุพาพิน ศรียงยศ	อุทุมพรพิสัย	เหรัญญิก
๑๐	นางสมยงค์ ศรีลุน	วังหิน	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๑	นายสมพวง รัตนพันธ์	ภูสิงห์	กรรมการ
๑๒	นายพัฒนาผล คำตา	โนนคูณ	กรรมการ
๑๓	นายจิน พาลี	ศรีรัตนะ	กรรมการ
๑๔	นายสมศักดิ์ สุคะตะ	ไพรบึง	กรรมการ
๑๕	นางหรั่ง พรชัย	ปรางค์กู่	กรรมการ
๑๖	นายอนันต์ ศิริเรือง	เมืองจันทร์	กรรมการ
๑๗	นายสังคม น้อยสงวน	ขุขันธ์	กรรมการ
๑๘	นายถาวร สระบัวทอง	ศีลาลาด	กรรมการ
๑๙	นายดำรง อรุณจรัส	พยุห์	กรรมการ
๒๐	นายเสริม หาญชนะ	ขุนหาญ	กรรมการ
๒๑	นายไพโรมาตร ศรีนนท์	บึงบูรพ์	กรรมการ
๒๒	นายพิพิส สังขะพงษ์	น้ำเกลี้ยง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท่ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๕๘ จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางรจนา สีวันทา	จอมพระ	ประธาน
๒	นายสุทัศน์ สำรวมจิตร	เมืองสุรินทร์	รองประธาน
๓	นายสุรพล สอนดี	สนม	รองประธาน
๔	นายชาติรี จารัตน์	เขวาสินรินทร์	เลขานุการ
๕	นางอัญชัน สุขจันทร์	สังขะ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖	นายพันธ์เรือง ห่อทอง	ศีขรภูมิ	ปฏิคม
๗	นายกาล ชมชื่น	กาบเชิง	กรรมการ
๘	นายปรีดา จำปาหอม	โนนนารายณ์	กรรมการ
๙	นางรำพึง อินทร์สำราญ	ชุมพลบุรี	กรรมการ
๑๐	นายศุภสิน ผดุงเมือง	ปราสาท	กรรมการ
๑๑	นายสมาน มนต์ดี	รัตนบุรี	กรรมการ
๑๒	นายวิเชียร สมนาค	สำโรงทาบ	กรรมการ
๑๓	นายสมโภชน์ สังข์หวด	ท่าตูม	กรรมการ
๑๔	นายสมุทรม มีสีจจะ	ลำดวน	กรรมการ
๑๕	นายสุคนธ์ ชูชีพ	บัวเชด	กรรมการ
๑๖	นายอุดม ประชุมฉลาด	พนมดงรัก	กรรมการ
๑๗	นายสงวน ศิริทวี	ศรีณรงค์	กรรมการ

คณะที่ ๕๙ จังหวัดยโสธร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	ร้อยตรีฉลวย กำจัดภัย	มหาชนะชัย	ประธาน
๒	นายสุวิช ธนาคุณ	กุดชุม	รองประธาน
๓	นายสำรอง อำพนพงษ์	เลิงนกทา	กรรมการ
๔	นายอุทัย ทองชัย	ทรายมูล	กรรมการ
๕	นางเตรียมใจ ผ่านเมือง	ป่าติ้ว	กรรมการ
๖	นายเนาว์ พันเดช	คำเขื่อนแก้ว	กรรมการ
๗	นายสุวรรณ สิมมา	ค้อวัง	กรรมการ
๘	นายเจริญ คำโพธิ์	เมืองยโสธร	กรรมการ
๙	นายประยูร ปั่นทอง	ไทยเจริญ	กรรมการและเลขานุการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๒๐ จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมัย สบายใจ	เมืองอุบลฯ	ประธาน
๒	นายทวี ประสานพันธ์	นาเยีย	รองประธาน ๑
๓	นายถนอม โพพิลา	น้ำยืน	รองประธาน ๒
๔	นายประยุทธ อุทรสิงห์	เขื่องใน	รองประธาน ๓
๕	นายธวัช แสงแดง	โพธิ์ไทร	รองประธาน ๔
๖	นายชมพู่ บิลชัย	โขงเจียม	เลขานุการ
๗	นางจิราภรณ์ สาระไทย	ดอนมดแดง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๘	นางบานเย็น จันทร์ทัน	นาตาล	เหรียญก
๙	นายสมาน ประสพสุข	ศรีเมืองใหม่	ผู้ช่วยเหรียญก
๑๐	นายเภา โชนเงิน	น้ำขุ่น	ประชาสัมพันธ์ ๑
๑๑	นางวิไลพร พุดมพวง	วารินชำราบ	ประชาสัมพันธ์ ๒
๑๒	นายหนู สีสาสีมา	พิบูลมังสาหาร	ประชาสัมพันธ์ ๓
๑๓	นางสุดใจ ชัยเรือง	ตระการพืชผล	ประชาสัมพันธ์ ๔
๑๔	นายทงศ์ บุคตาเคย	เขมราฐ	กรรมการ
๑๕	นายจำเริญ จำปาแดง	บุญศรี	กรรมการ
๑๖	นายถวิล สาสีอาจ	สำโรง	กรรมการ
๑๗	นายจักริน ภิญโญ	ม่วงสามสิบ	กรรมการ
๑๘	นายสุมิตร ปลื้มจิตร	เหล่าเสือโก้ก	กรรมการ
๑๙	นายกอง ธิชาไชย	ทุ่งศรีอุดม	กรรมการ
๒๐	นางสาวจันทร์เพ็ญ ประจํา	สิรินธร	กรรมการ
๒๑	นายประสิทธิ์ บุญแก้ว	สว่างวีระวงศ์	กรรมการ
๒๒	นายประยง พวงจันดา	นาจะหลวย	กรรมการ
๒๓	นายพนม พิมพัรัตน์	ตาลชุม	กรรมการ
๒๔	นายประนอม บุญเกิด	กุดข้าวปุ้น	กรรมการ
๒๕	นายสำเภา นันตะเสน	เดชอุดม	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๖๑ จังหวัดอำนาจเจริญ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายประยงค์ บุญทอง	เมืองอำนาจเจริญ	ประธาน
๒	นายสัจด์ บรรลือ	พนา	รองประธาน
๓	นายธีรวัฒน์ พันธุมาศ	ปทุมราชวงศา	เลขานุการ
๔	นายวินิจ สุภาจันทร์	เสนางคนิคม	กรรมการ
๕	นายมานพ แสงสว่าง	ห้วยตะพาน	กรรมการ
๖	นายสะอาด วันโท	ชานุมาน	กรรมการ
๗	นางประยูร กาญจนารีย์	ลืออำนาจ	กรรมการ
๘	นายประถม จิตรรักศ์	เสนางคนิคม	กรรมการ
๙	นางผุสดี สมพะยะ	ชานุมาน	กรรมการ
๑๐	นายสายมาลา แสนโสภากา	ห้วยตะพาน	กรรมการ
๑๑	นายชมเชย ป้อมเพชร	ปทุมราชวงศา	กรรมการ
๑๒	นางนงคราญ ตันโพธิ์	ลืออำนาจ	กรรมการ
๑๓	นายสังคม มูลชาติ	พนา	กรรมการ
๑๔	นายอานูภาพ ใจรัตน์	เมืองอำนาจเจริญ	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๖๒ จังหวัดกระบี่

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์	อ่าวลึก	ประธาน
๒	นายประภาส กาเยาว์	คลองท่อม	รองประธาน
๓	นายวารินทร์ ใจเกลี้ยง	เหนือคลอง	รองประธาน
๔	นายมณฑา คงกะพันธ์	เขาพนม	ประชาสัมพันธ์
๕	นายยงยุทธ เหมทานนท์	เมือง	เหรียญก
๖	นายจรุง ศรีศรีธธา	ปลายพระยา	กรรมการ
๗	นายคำรณ หมาดเส็ม	เกาะลันตา	กรรมการ
๘	นายสมหวัง หนูศิริ	ลำทับ	เลขานุการ

คณะที่ ๖๓ จังหวัดชุมพร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสิทธิพงษ์ อรุณรักษ์	หลังสวน	ประธาน
๒	นายวีรวัฒน์ จีรวงศ์	ปะทิว	รองประธาน
๓	นายสุวิทย์ ฐิตะฐาน	ทุ่งตะโก	เลขานุการ
๔	นายสมหมาย อบแพทย์	พะโต๊ะ	ประชาสัมพันธ์
๕	นายสุรินทร์ จันท์พุ่ม	ท่าแซะ	กรรมการ
๖	นายดำรงศักดิ์ สิ้นทรัพย์	เมืองชุมพร	กรรมการ
๗	นายดวง เรืองโรจน์	สวี	กรรมการ
๘	นางฉลภา แพสุวรรณ	ละแม	กรรมการ

คณะที่ ๖๔ จังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสัญญา หิรัญวดี	เมืองภูเก็ต	ประธาน
๒	นายณัฐพงศ์ สาริยา	กระทุ้ง	รองประธาน
๓	นายเสรี อุดมลาภ	ถลาง	เลขานุการ

คณะที่ ๖๕ จังหวัดระนอง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	ด.ต.สมนึก โมราศิลป์	เมืองระนอง	ประธาน
๒	นายบรรจบ ขนอม	กะเปอร์	เลขานุการ
๓	นายสัมฤทธิ์ เข้มสม	ละอุ่น	กรรมการ
๔	นายสุริยา ศิริวงษ์	กระบุรี	กรรมการ
๕	นายวินัย ทองพร้อม	สุขสำราญ	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๖๖ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางพรศรี โชติพันธ์	พรหมคีรี	ประธาน
๒	นายวิรัตน์ สุขแสง	ปากพนัง	รองประธาน
๓	นายวิเชียรรัตน์ มัชฌิมกะ	ลานสกา	เลขานุการ
๔	นายพงศ์พัฒน์ เทพทอง	ท่าศาลา	กรรมการ
๕	นายดำรงค์ สุนแดง	ขนอม	กรรมการ
๖	นายวิโรจน์ บุญวงศ์	ชะอวด	กรรมการ
๗	นายสาคร ทองปาน	เชียรใหญ่	กรรมการ
๘	นายจำเนียร พรหมเรือง	หัวไทร	กรรมการ
๙	นายวิรัช ตำนวิริยะกุล	สิชล	กรรมการ
๑๐	นายประพันธ์ แดงพรหม	นบพิตำ	กรรมการ
๑๑	นายลิ้ม แป้นแสง	เฉลิมพระเกียรติ	กรรมการ
๑๒	นายเสนอ ไชยสุวรรณ	จุฬาภรณ์	กรรมการ
๑๓	นายวีระ ศิริรัตน์	ทุ่งสง	กรรมการ
๑๔	นายเฉลิม ศรีแฉล้ม	ช้างกลาง	กรรมการ
๑๕	นายเจริญ สุขอนันต์	นาบอน	กรรมการ
๑๖	นางวาสนา จงจิตร	ฉวาง	กรรมการ
๑๗	นางนันทา ศักยโกสิทธิ์	พิปูน	กรรมการ
๑๘	นายไมตรี ทองสุวรรณรัตน์	เมืองนครศรีธรรมราช	กรรมการ
๑๙	นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ	ถ้าพรธรรมา	กรรมการ
๒๐	นายสุทินยา ชุมณี	ทุ่งใหญ่	กรรมการ
๒๑	นายสมโชค บุญวงศ์	ร่อนพิบูลย์	กรรมการ
๒๒	นายธรรมบุญ โกกิพะ	พระพรหม	กรรมการ
๒๓	นายประวิทย์ เดชารัตน์	บางขัน	กรรมการ

คณะที่ ๖๗ จังหวัดพังงา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายเอนก จีระรัตน์	กะปง	ประธาน
๒	นายสมพงษ์ พรผล	ตะกั่วป่า	รองประธาน
๓	นายโกศล คุ่มครอง	ทับปุด	เลขานุการ
๔	นายสุทัศน์ กาละสังข์	เมืองพังงา	กรรมการ
๕	นายชัชวาล วิริยะนรอนันต์	ตะกั่วป่า	กรรมการ
๖	นายศิริ กิตติศักดิ์	ท้ายเหมือง	กรรมการ
๗	นายวิรัช พีชชน	คุระบุรี	กรรมการ
๘	นายเดชา เรืองสมุทร	เกาะยาว	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๒๘ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสุมาต อิ่มทรมณี	เมืองสุราษฎร์ธานี	ประธาน
๒	นายวารินทร์ เพชรโกษาชาติ	บ้านนาสาร	รองประธาน
๓	นายวิทยา อ่อนทอง	คีรีรัฐนิคม	เลขานุการ
๔	นายสุบิน ศักดา	วิภาวดี	ประชาสัมพันธ์
๕	นายยศฐศักดิ์ เขียงกุลเขาว์	ท่าฉาง	กรรมการ
๖	นายพิศาล พิทักษ์แทน	บ้านตาขุน	กรรมการ
๗	นายเขาวลิต แก้วขำ	กาญจนดิษฐ์	กรรมการ
๘	นายพงษ์ศักดิ์ จริงจิตร	พุนพิน	กรรมการ
๙	นายชรินทร์ เชื้อบ่อคำ	ไชยา	กรรมการ
๑๐	นายปรีชา มะลิทิพย์	ท่าชนะ	กรรมการ
๑๑	นายประสพ นันตกุล	คีรีรัฐนิคม	กรรมการ
๑๒	นายสุนัน นิตยรัตน์	พนม	กรรมการ
๑๓	นางสมคิด กุลเพ็ง	บ้านนาเดิม	กรรมการ
๑๔	นายโกศล สุขเกษม	เวียงสระ	กรรมการ
๑๕	นายบุญนำ พนารักษ์	พระแสง	กรรมการ
๑๖	นายลือชา อุ่นยวง	ชัยบุรี	กรรมการ
๑๗	นายปรีชา แก้วขำ	กาญจนดิษฐ์	กรรมการ
๑๘	นายปัญญา ชูแก้ว	ดอนสัก	กรรมการ
๑๙	นายคณิต สมวงศ์	เกาะสมุย	กรรมการ
๒๐	นายนพดล เรืองจันทร์	เกาะพะงัน	กรรมการ
๒๑	นายทวีศักดิ์ ปลายเมือง	เคียนซา	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๒๙ จังหวัดกำแพงเพชร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสมมาตร บุญฤทธิ	ไทรงาม	ประธาน
๒	นายภิญโญ เทียนชัย	เมืองกำแพงเพชร	รองประธาน ๑
๓	นายอัมพร ป้อมทอง	บึงสามัคคี	รองประธาน ๒
๔	นางบังอร สีมารัก	คลองขลุง	เลขานุการ
๕	นายพิพัฒน์ เพิ่มพิพัฒน์	โกสัมพีนคร	ประชาสัมพันธ์
๖	นายสมาน ลุนพงษ์	ทรายทองวัฒนา	กรรมการ
๗	นายสรรเสริญ สวรรค์บรรพต	ชาณุวรลักษบุรี	กรรมการ

คณะที่ ๓๐ จังหวัดตาก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายมนัส โตเอี่ยม	สามเงา	ประธาน
๒	นายโน อิ่มเอี่ยม	เมืองตาก	รองประธาน
๓	นายวีรภัทร แซ่ลี	พบพระ	รองประธาน
๔	นางประพิศ รักยิ้ม	วังเจ้า	เลขานุการ
๕	นายเครื่อง เสมอ	แม่ระมาด	กรรมการ
๖	นางทรัพย์ คำแดง	บ้านตาก	กรรมการ
๗	นางถนอมศรี แสนหาญ	แม่สอด	กรรมการ
๘	นายธีรวัฒน์ ไพโรจน์วินชวงศ์	อุ้มผาง	กรรมการ
๙	นายอภิชาต กาญจนสูตร	ท่าสองยาง	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด

คณะที่ ๗๑ จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายพิชัย โสทะ	บรรพตพิสัย	ประธาน
๒	นายฐิติโชค คำไทย	ลาดยาว	รองประธาน
๓	นางทองเม็ด พรหมพิทักษ์	ไพศาลี	รองประธาน
๔	นายสุต ลำภา	แม่เปิน	ประชาสัมพันธ์
๕	นางเดือนใจ ไบไพศาล	ชุมตาบง	เลขานุการ
๖	นายพิพัฒน์ สิงห์ล่อ	เมือง	กรรมการ
๗	นายสามารถ คำหลาบ	โกรกพระ	กรรมการ
๘	นายอิทธิชัย จันทร์แจ่ง	ชุมแสง	กรรมการ
๙	นายสุนทร ท้วมเทศ	หนองบัว	กรรมการ
๑๐	นายรัชช ปล้องเข้า	ตากถี	กรรมการ
๑๑	นายสุรชัย รวมทรัพย์	ท่าตะโก	กรรมการ
๑๒	นายสมเด็จ กรีมิน	พยุหะคีรี	กรรมการ
๑๓	นายสุธีร์ เทียนชัย	ตากฟ้า	กรรมการ
๑๔	นายเสริมศักดิ์ เหมพิจิตร	เก้าเอี้ยว	กรรมการ
๑๕	นายเสถียร เทพสนธิ	แม่่วงค์	กรรมการ

คณะที่ ๗๒ จังหวัดพิจิตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นางโชติกา พิงไชยวรา	โพทะเล	ประธาน
๒	นายสายันต์ บุญยิ่ง	สากเหล็ก	รองประธาน
๓	นายชิต ปานพลอย	บางมูลนาก	รองประธาน
๔	นายลัทพล จันทร์ดี	บางมูลนาก	เลขานุการ
๕	นายสมศักดิ์ พรหมเดช	วชิรบำรุง	ประชาสัมพันธ์
๖	นางสายฝน เพ็ชรรัตน์	เมืองพิจิตร	กรรมการ
๗	นายสุทธิ น้อมระวี	วังทรายพูน	กรรมการ
๘	นายอุดม ระดาสิทธิ์	โพธิ์ประทับช้าง	กรรมการ
๙	นางอุทุมพร สายทอดสุข	ตะพานหิน	กรรมการ
๑๐	นายสำเนียง เล็กชม	สามง่าม	กรรมการ
๑๑	นายพาทิ สีสี	ทับคล้อ	กรรมการ
๑๒	นางพงษ์เดช ศรีนาราง	บึงนาราง	กรรมการ
๑๓	นางนรรัตน์ อ้วนหววน	ดงเจริญ	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๗๓ จังหวัดพิษณุโลก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายจันทิ ชมพู่มี	เนินมะปราง	ประธาน
๒	นางเสนห์ เรืองดี	พรหมพิราม	รองประธาน
๓	นางพชรกมล เหลืองทอง	บางระกำ	เลขานุการ
๔	นางสาวศิลาพร สิงห์ลักษณ์	บางกระทุ่ม	ประชาสัมพันธ์
๕	นายเกษม โตมา	เมืองพิษณุโลก	กรรมการ
๖	นายเสาร์ ปรีชานา	วังทอง	กรรมการ
๗	นางจรรุญ ราชบรรจง	วัดโบสถ์	กรรมการ
๘	นายสุชาติ พิมพ์หอม	นครไทย	กรรมการ
๙	นางวิลาวัลย์ จันทะวงษ์	ชาติตระการ	กรรมการ

คณะที่ ๗๔ จังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายมิตรชัย ยุทธรักษ์	หล่มเก่า	ประธาน
๒	นายสุดใจ มีไพฑูล	หนองไผ่	รองประธาน
๓	นายสุทธิพงษ์ มลส์ยม	เขาค้อ	เลขานุการ
๔	นางหนุราช ราชพรหมมา	วังโป่ง	เหรัญญิก
๕	นางสมจิตร มุงเมือง	บึงสามพัน	กรรมการ
๖	นางเฉลียว ช่วยคัมโค	ศรีเทพ	กรรมการ
๗	นายบุญตา เทียมเท็ง	หล่มสัก	กรรมการ
๘	นางฉวี คชนรัมย์	เมืองเพชรบูรณ์	กรรมการ
๙	นายประสาน จรรยารักษ์	ชนแดน	กรรมการ
๑๐	นายวิสุทธิ คองดี	วิเชียรบุรี	กรรมการ
๑๑	นางเสถียร ยศสุพรรณ	น้ำหนาว	กรรมการ

บัญชีรายชื่อแบบทำยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
 คณะที่ ๗๕ จังหวัดสุโขทัย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เกษตรกรต้นแบบอำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสายชล จันทร์วิไล	ศรีนคร	ประธาน
๒	นายบุญช่วย มั่นคง	ศรีสำโรง	รองประธาน
๓	นางกฐิน แสงมี	กงไกรลาศ	เลขานุการ
๔	นายสมาน ถาวร	เมืองสุโขทัย	กรรมการ
๕	นายสาธิต จิวทา	บ้านด่านลานหอย	กรรมการ
๖	นายกล โฉมคุ้ม	คีรีมาศ	กรรมการ
๗	นายรวม ยิ้มย่อง	สวรรคโลก	กรรมการ
๘	นายอนันตชัย สังเกตใจ	ทุ่งเสลี่ยม	กรรมการ
๙	นายธนวัฒน์ เดชวงศ์	ศรีสัชนาลัย	กรรมการ

คณะที่ ๗๖ จังหวัดอุทัยธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เกษตรกรต้นแบบอำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายสันทัต วัฒนกุล	ทัพทัน	ประธาน
๘	นางพิสมัย ชูศักดิ์	ลานสัก	เลขานุการ
๒	นายวิเชียร กิตา	หนองฉาง	กรรมการ
๓	นายวิเชียร จบศรี	ห้วยคต	กรรมการ
๔	นายอำนาจ ฐูปบูชา	สว่างอารมณ์	กรรมการ
๕	นายเกิน ชันวิชัย	บ้านไร่	กรรมการ
๖	นายอนันต์ เครือทอง	หนองขาหย่าง	กรรมการ
๗	นายฉลอง ชั่งบิน	เมือง	กรรมการ

คณะที่ ๗๗ จังหวัดอุตรดิตถ์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เกษตรกรต้นแบบอำเภอ	ตำแหน่ง
๑	นายอัษฎางค์ สีหาราช	พิชัย	ประธาน
๒	นายศักดิ์ พันธุ์เจริญ	ท่าปลา	รองประธาน
๓	นางศศิธร อ่อนคง	เมือง	เลขานุการ
๔	นายสมศักดิ์ ยาป่าคาย	ทองแสนขัน	ประชาสัมพันธ์
๕	นายมานพ จางวาง	ตรอน	ปฏิคม
๖	นายสัจด์ มีมา	ปากท่า	เหรัญญิก
๗	นายทวี เตชชัย	ลับแล	กรรมการ
๘	นายสายบัว ทองลา	น้ำปาด	กรรมการ
๙	นายชนะ ผาทอง	ปากท่า	กรรมการ